

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Mahmut BIÇAKCI

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA TEHDİT SUÇU

Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Mahmut BIÇAKCI

5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDA TEHDİT SUÇU

Danışman

Dr. Öğretim Üyesi Mahmut KAPLAN

Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2018

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Mahmut Bıçakcı'nın bu çalışması, jürimiz tarafından Kamu Hukuku Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Mehmet Hanifi BAYRAM (İmza)

Üye (Danışmanı) : Dr. Öğr. Üyesi Mahmut KAPLAN (İmza)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Barış ATLADI (İmza)

Tez Başlığı: 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu

Onay : Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 05/07/2018

Mezuniyet Tarihi : 31/08/2018

(İmza)
Prof. Dr. İhsan BULUT
Müdür

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit Suçu” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

(İmza)

Mahmut BIÇAKCI

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
BEYAN BELGESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Mahmut BIÇAKCI
Öğrenci Numarası	20108519211
Enstitü Ana Bilim Dalı	Kamu Hukuku
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Programın Türü	(X) Tezli Yüksek Lisans () Doktora () Tezsiz Yüksek Lisans
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Dr. Öğr. Üyesi Mahmut KAPLAN
Tez Başlığı	5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Tehdit Suçu
Turnitin Ödev Numarası	983663468

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 102 sayfalık kısmına ilişkin olarak, 19/08/2018 tarihinde tarafımdan Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nda belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan ve ekte sunulan rapora göre, tezin/dönem projesinin benzerlik oranı;

alıntılar hariç % 15

alıntılar dahil % 17'dir.

Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir:

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylarım.

() Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise;

Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporu'nun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esasları'nda öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.

Gerekçe:

Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlerin ışığı altında tarafımca yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.

19/08/2018

(imza)

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut KAPLAN
Danışmanın Unvanı-Adı-Soyadı

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ.....	iii
ÖZET.....	iv
SUMMARY.....	v
ÖNSÖZ.....	vi
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL BİLGİLER, TARİHSEL BAKIŞ, BENZER SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI VE ÇEŞİTLİ ÜLKE DÜZENLEMELERİ

1.1. Genel Bilgiler.....	3
1.2. Tehdit Suçu ve Hürriyet Kavramına Tarihsel Bakış.....	7
1.3. Benzer Suçlarla Karşılaştırılması	
1.3.1. Kasten Yaralamaya Teşebbüs Suçu İle Karşılaştırma.....	13
1.3.2. Şantaj Suçu İle Karşılaştırma.....	14
1.3.3. Cebir Suçu İle Karşılaştırma.....	17
1.3.4. Hakaret Suçu İle Karşılaştırma.....	17
1.3.5. Yağma Suçu İle Karşılaştırma.....	19
1.3.6. Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması Suçu İle Karşılaştırma...21	
1.3.7. Halk Arasında Korku ve Panik Yaratmak Amacıyla Tehdit Suçu İle Karşılaştırma.....	22
1.3.8. Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu İle Karşılaştırma.....	23
1.4. Çeşitli Ülke Düzenlemeleri	
1.4.1. Almanya	24
1.4.2. İtalya	24
1.4.3. İspanya	25
1.4.4. Fransa	26
1.4.5. Avusturya	26
1.4.6. Rusya	27
1.4.7. İsviçre	27

İKİNCİ BÖLÜM

TEHDİT SUÇU İLE KORUNAN HUKUKİ DEĞER, SUÇUN UNSURLARI VE DİĞER HUSUSLAR

2.1. Korunan Hukuki Değer.....	28
2.2. Suçun Unsurları	
2.2.1. Maddi Unsurlar	
2.2.1.1. Suçun Konusu.....	29
2.2.1.2. Fiil.....	30
2.2.1.3. Fail.....	39
2.2.1.4. Mağdur.....	40

2.2.2. Manevi Unsur.....	42
2.2.3. Nitelikli Haller.....	44
2.2.3.1. Silahla İşlenmesi.....	45
2.2.3.2. Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi.....	47
2.2.3.3. İmzasız Mektupla Veya Özel İşaretlerle İşlenmesi.....	49
2.2.3.4. Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi.....	51
2.2.3.5. Var Olan Veya Var Sayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanarak İşlenmesi.....	53
2.2.4. Hukuka Aykırılık.....	55
2.3. Kusurluluk.....	57
2.3.1. Yerine Getirilmesi Görev Gereği Zorunlu Olan Hukuka Aykırı Emir.....	58
2.3.2. Zorunluluk Hali.....	61
2.3.3. Cebir ve Tehdit.....	62
2.3.4. Haksız Tahrik.....	63
2.4. Suçun Özel Görünüş Şekilleri.....	64
2.4.1. Teşebbüs.....	64
2.4.2. İştirak.....	66
2.4.3. İhtima.....	70
2.5. Yaptırım, Soruşturma Ve Kovuşturma Usulü.....	73
2.5.1. Yaptırım.....	73
2.5.2. Şikayet.....	76
2.5.3. Uzlaştırma.....	78
SONUÇ.....	83
KAYNAKÇA.....	87
ÖZGEÇMİŞ.....	91

KISALTMALAR LİSTESİ

AÜHFD	Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
bk.	Bakınız
CD	Ceza Dairesi
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
E.	Esas
İÜHFM	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
K.	Karar
md.	maddesi
nakl.	nakleden
RG.	Resmi Gazete
s.	sayfa
TAAD	Türkiye Adalet Akademisi Dergisi
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	Türk Ceza Kanunu
TMK	Terörle Mücadele Kanunu
UYAP	Ulusal Yargı Ağı Projesi
vd.	Ve diğerleri
Yarg.	Yargıtay

ÖZET

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda kişi hürriyetine karşı suçlar arasında düzenlenen tehdit suçu bu yüksek lisans tezinin konusudur. Bu çalışmada tehdit suçu hakkında genel bilgiler verildikten sonra suçun tarihçesi, hürriyet kavramı da ele alınarak incelenmiş, Türk Ceza Kanunu'ndaki benzer suç tipleri ile karşılaştırması yapılmış, çeşitli ülkelerdeki tehdit suçu düzenlemeleri kısaca ele alınmıştır. Tehdit suçunun unsurları detaylı şekilde incelenmiş, failin kusurluluğunu etkileyen haller ile suçun özel görünüş şekillerine değinilmiştir. Konusuna göre yüksek mahkeme kararlarına yer verilerek, teoride tartışılan hususlarda uygulamanın nasıl şekillendiği gösterilmeye çalışılmıştır. Son olarak tehdit suçunun yaptırımı, soruşturma ve kovuşturma yöntemi ile 24/11/2016 tarihli 6763 sayılı Kanun'la yapılan değişikliği de içeren uzlaştırma uygulamaları kapsamındaki yeri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tehdit Suçu, Hakaret Suçu, Uzlaştırma.

SUMMARY

THREAT CRIME IN THE TURKISH PENALTY CODE NO. 5237

The crime of threat that is among the crimes against individual freedom in the Turkish Penal Code numbered 5237 is the subject of this master thesis. In the first part of this study, after giving general information about the crime of the threat, the history of the crime was examined by considering the concept of freedom, and it was compared with similar crime types in the Turkish Penal Code and its different aspects from these crimes were touched, also regulations for the crime of threat in penal codes of other countries have been briefly discussed. In the second part; elements of threat crime have been examined in detail under the subheadings of the material element, the spiritual element, the qualified situations and the unlawfulness; some cases affecting the culpability of the perpetrator in the crime of threat and special appearance forms of the crime namely attempt, complicity and joinder implementations have been touched. By putting the case-law of high courts in the relevant part of the study in line with the subject, it has been tried to show how the implementation is shaped in the points discussed in theory. Finally, considering the sanction of the threat crime, the investigation and the prosecution method and the legislative amendment made by the Law No. 6763 dated 24/11/2016, which will also affect the crime of threat, the place of the crime within the scope of the crime settlement applications has been examined.

Keywords: Threat Crime, Insult Crime, Reconciliation

ÖNSÖZ

(Mahmut BIÇAKCI)

(ANTALYA, 2018)

Demokratik Hukuk Devleti olmanın bir gereği olarak, birey hürriyetini etkin şekilde korumak amacıyla, kişilerin hürriyet hakkı anayasal güvence altına alınmakla birlikte, bu hakka yönelen haksız saldırıların da ceza kanunları vasıtasıyla cezalandırılması mümkün olmaktadır. Kişi hürriyetine yönelen haksız saldırıların başında gelen tehdit eylemleri 765 sayılı TCK'da ve 01/06/2005 tarihinden bu yana yürürlükte olan 5237 sayılı TCK'da suç olarak düzenlenmiştir. Tehdit, 5237 sayılı TCK'nın "Hürriyete Karşı Suçlar" başlıklı bölümünde başlı başına suç olarak yer almakla birlikte TCK'da yer alan diğer bazı suçların unsuru veya ağırlaştırıcı nedeni de olabilmektedir. Tehdit suçu düzenlemesi ile kişilerin huzur ve sükunu korunarak, toplumu oluşturan bireylerde güvensizlik duygusunun meydana gelmesi engellenmek istenmiştir.

Bu yüksek lisans tezimizde bu alanda yazılan kaynaklarla birlikte birçok genel kaynak taranarak tehdit suçu etraflıca ele alınmıştır. Çalışmamın en başından beri akademik anlamda katkılarda bulunarak bu tezin ortaya çıkmasına destek olan Dr. Öğr. Üyesi Mahmut KAPLAN hocam ile tez savunma sınav jürisinde yer alan Doç. Dr. Mehmet Hanifi BAYRAM ve Dr. Öğr. Üyesi Ramazan Barış ATLADI hocalarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

GİRİŞ

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nun birinci maddesine göre Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir. Ceza hukuku bütün toplumlarda, kamunun belirli bir düzen içinde işlemesini, toplumu oluşturan fertlerin de huzur ve güven duygusu içinde yaşayabilmelerini temin etmek amacıyla, düzen bozan ve kişilerin özgürlük alanlarına haksız müdahale niteliği taşıyan bir takım fiillerin kamu gücü kullanılarak cezalandırılmasını sağlayan hukuk alanıdır.

İnsanlık tarihinde gerek kamu gerekse bireyler eliyle birçok kısıtlamaya maruz kalan kişi hürriyeti, modern dönem siyasi yaklaşımlarının etkisiyle oluşturulan anayasa ve yasalarda özellikle korunması gereken bir değer olarak ön plana çıkmıştır. Bu anlamda bireylerin hürriyeti aktif bir şekilde korunmak istenmiş, bu alana yapılacak haksız müdahalelerin cezalandırılması gerektiği düşüncesi benimsenmiştir.

Kişi hürriyetine yönelik saldırıların başında, başkasının bir şekilde ona zarar verileceğinden bahisle korkutulmasıyla gerçekleştirilen tehdit eylemleri gelmektedir. Bu kapsamdaki eylemler birçok ülke ceza kanunlarında olduğu gibi ülkemizde de hem 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nda hem de 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda suç olarak düzenlenmiştir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun özel hükümlerin düzenlendiği ikinci kitabının, kişilere karşı suçların yer aldığı ikinci kısmının, hürriyete karşı suçların düzenlendiği yedinci bölümünün ilk maddesi olarak 106. maddede düzenlenen tehdit suçu ile kişinin yaşam hakkına, bedensel ve cinsel dokunulmazlığına karşı bir saldırı gerçekleştirileceğinden; malvarlığı itibariyle büyük bir zarara uğratılacağından veya bunlar dışında bir kötülükle muhatap olacağından bahisle tehditte bulunulması eylemleri suç olarak düzenlenmiştir.

Bu çalışmamızda öncelikle tehdit suçu hakkında genel bilgiler verildikten sonra tarihsel bakış başlığı altında bu suçun düzenlenmesinde gözetilen en temel değer olan hürriyet kavramının anlamı, kapsamı ve farklı anlayışlardaki çerçevesi üzerinde durulmuş, suçun 765 sayılı TCK dönemindeki görünümüne değinilmiş ve 5237 sayılı TCK ile getirilen yeniliklere yer verilmiştir. Aynı bölümde tehdit suçu, teori ve uygulamada benzerlik gösterdiği, TCK'da

yer alan bazı suçlarla karşılaştırılarak farklılıklarına temas edilmiş ve çeşitli ülkelerdeki tehdit suçu düzenlemeleri fikir vermesi açısından kısaca ele alınmıştır.

İkinci bölümde ise, tehdit suçunun unsurları detaylı şekilde incelenmiş, bu suçta kusurluluğu etkileyen haller ile suçun özel görünüş şekilleri teşebbüs, iştirak ve içtima başlıkları altında ele alınmıştır. Ulusal Yargı Ağı Projesi (UYAP) portalı üzerinden erişim sağlanan Yargıtay kararlarına gerek metin içerisinde gerekse dipnotlarda yer verilerek, teoride tartışılan bazı hususlarda uygulamanın nasıl şekillendiği gösterilmeye çalışılmıştır. İkinci bölümün sonunda tehdit suçunun yaptırımı, soruşturma ve kovuşturma yöntemi ile uzlaştırma uygulamaları kapsamındaki yeri incelenmiştir. 5271 sayılı CMK ile getirilen uzlaştırma usulü başta tehdit suçunun şikayete tabi olan hali ile sınırlı olarak uygulanabilmekte iken 24/11/2016 tarihli 6763 sayılı Kanun’la yapılan değişiklik ile birlikte tehdit suçunun resen kovuşturulan temel halinin de uzlaştırma yöntemi uygulanabilecek suçlar kapsamına alınması nedeniyle bu suça ilişkin uzlaştırma düzenlemeleri ayrı bir başlıkta ele alınmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

TEHDİT SUÇU HAKKINDA GENEL BİLGİLER, TEHDİT SUÇU VE HÜRRİYET KAVRAMINA TARİHSEL BAKIŞ, BENZER SUÇLARLA KARŞILAŞTIRILMASI VE ÇEŞİTLİ ÜLKE DÜZENLEMELERİ

1.1. Genel Bilgiler

5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu 12/10/2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Birinci maddesinde Kanun’un amacının; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemek olduğu belirtilmiştir. İşte bu amaç doğrultusunda suçlar belirlenmiş, Kanun’da tanımları yapılarak yaptırımları açıklanmıştır. Türk Ceza Kanunu’nun Özel Hükümlere yer verilen İkinci Kitabının Yedinci Bölümünde “Hürriyete Karşı Suçlar” başlığı altında tehdit suçu da düzenlenmiştir.

Tehdit suçunun düzenlendiği TCK’nın 106/1. maddesine göre; bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur. Bu madde ile yapılan suç tanımına göre; kişinin yaşam hakkına, bedensel ve cinsel bütünlüğüne karşı bir saldırı gerçekleştirileceğinden; malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağından veya bunlar dışında bir kötülükle muhatap olacağından bahisle tehditte bulunulması eylemleri suç olarak düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 12. maddesinde; “*herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir*” denilerek temel hak ve hürriyetlerin dokunulmaz niteliği kabul edilmiş; 17. maddesinde; “*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir*” ve 19. maddesinde; “*herkes, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahiptir*” denilerek de yaşama hakkı, maddi ve manevi varlığını koruma hakkı ile kişi hürriyeti ve güvenliği Anayasal koruma altına alınmıştır. Buna göre, hiç kimsenin bir başkasının yaşama hakkı, maddi ve manevi varlığını koruma hakkı ile kişi hürriyeti ve güvenliğine yönelik saldırıda bulunma hakkı olmadığı gibi böyle bir saldırı gerçekleştireceğine dair muhatabını korku ve endişeye sevk edecek sözlü veya fiili hareketlerde bulunma hakkı da yoktur.

Tehdit etmek sözlükte; gözdağı vermek, tehlikeli bir durum oluşturmak olarak tanımlanır¹. Birisini tehdit eden kişi, onun kendi istediği doğrultuda hareket etmesini sağlamak, iradesi üzerinde etki oluşturarak onu belli bir yöne sevk etmek, bazen de sadece onun huzurunu kaçırmak için hareket ediyor olabilir. Her halükarda ortaya konulan tehdit ile muhatap kişinin huzurunun bozulması, kendini güvensiz hissetmesi amaçlanmakta, bu şekilde kişisel hür iradesi baskı altına alınmaktadır². Herhangi bir bireyin bu şekilde tehdit altında korkutularak baskı altına alınmasına ise hukuk düzeni elbette onay vermeyecektir. Bilakis toplumu oluşturan fertlerin huzur ve güven duygusu içinde yaşamalarını gaye edinen hukuk düzeni, huzur ve güven ortamına olumsuz müdahaleleri ceza hukuku aracılığıyla cezalandırarak, özelde bireyin genelde ise toplumu oluşturan tüm fertlerin kendilerini maddi manevi güvende hissetmelerini temine çalışacaktır.

Ceza Kanunu'nun, kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemek şeklinde ifade edilen amacı doğrultusunda; başkalarının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte bulunma fiilleri de aynı Kanun'un 106. maddesinde tehdit suçu adı altında müstakil bir suç olarak düzenlenmiştir.

Kanundaki düzenlemelere göre tehdit suçu genel ve tamamlayıcı bir suçtur. Yani fail tarafından tehdit fiilleriyle ortaya konulan eylem bir başka suça vücut veriyorsa istisnalar saklı kalmak kaydıyla artık ayrıca bir tehdit suçunun oluştuğundan söz edemeyiz. TCK'da tehdit suçunun bir başka suçun unsuru veya nitelikli halini oluşturduğu birçok suç düzenlenmiştir. Bileşik suç olarak kabul edilen bu suçların işlenişinde tehdit eylemleri de ortaya konulmuş ise de ayrıca tehdit suçu oluşmaz. Örneğin; mağdura, “bana para vermezsen seni öldürürüm” diyen failin eyleminde tehdit ifadeleri yer almakta ise de, bu tehdidin aynı zamanda yağma suçunun bir unsuru olması nedeniyle, TCK'da müstakil bir suç olarak düzenlenen yağma suçu oluşacak, fail ayrıca tehdit suçundan cezalandırılmayacaktır. Tehdit suçu aynı zamanda neticesi harekete bitişik bir soyut tehlike suçudur. Failin saldırı, zarar veya kötülük tehdidinde bulunması ile suç oluşur. Bunun yanında somut bir saldırı, zarar veya kötülük gerçekleştirilmesi gerekmez³.

¹ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=veritbn&kelimesec=306692 (erişim tarihi: 15/04/2018).

² Tarhan, 2007: 24.

³ Yaşar, vd., 2014: 3552-3553.

Maddeyle, tehdit bizzatihi suç hâline getirilmiş bulunmaktadır. Bilindiği üzere tehdit diğerk bazı suçlarda ayrıca unsur olarak öngörölmüştür. Burada tehdidin koruduğı hukuksal değerk, kişilerin huzur ve sükunudur. Böylece kişilerde bir güvensizlik duygusunun meydana gelmesi engellenmektedir. Bu nedenle, söz konusu madde ile insanın kendisine özgü sulh ve sükununa karşı işlenen saldırılar cezalandırılmış olmaktadır. Fakat tehdidin bu maddeyle korumak istediğı esas değerk, kişinin karar verme ve hareket etme hürriyetidir.

Tehdit, çoğı zaman başka bir suçun unsurunu oluşturmaktadır. Ancak, bu suç tanımında, tehdidin kendisi bağımsız bir suç olarak tanımlanmıştır. Bu bakımdan tehdit suçu, genel ve tamamlayıcı bir suçtur.

Tehdidin konusunu, kişinin hayatının veya vücut bütönlüğünün tehlikeye maruz bırakılacağıının, suç teşkil eden belli bir fiilin işleneceğinin, genel olarak kuvvet kullanılacağıının veya herhangi bir kötölüğün, haksızlığın gerçekleştirileceğinin bildirilmesi oluşturmaktadır.

Tehdidin özelliğı, kötölüğün gerçekleşip gerçekleşmeyeceğinin, tehdit edenin iradesine bağılı olmasıdır. Tehdit konusu kötölüğün gerçekleşip gerçekleşmemesi, gerçekten veya en azından görünüş itibarıyla failin takdirine bağılıdır. Fakat bu, kötölüğün mutlaka tehdit eden tarafından gerçekleştirileceğı anlamına gelmez; bir üçüncü kişi vasıtasıyla bu kötölüğün gerçekleştirileceğinin bildirilmesi ile de, tehditte bulunulabilir⁴.

Suçun oluşması bakımından tehdit konusu kötölüğün gerçekleşip gerçekleşmemesi, önemli değildir. Tehdidin objektif olarak ciddi bir mahiyet arz etmesi gerekir. Sarf edilen sözler, gerçekleştirilen davranış muhatap alınan kişi üzerinde ciddi bir korku yaratma açısından sonuç almaya elverişli, yeterli ve uygun değilse, tehdidin oluştuğı ileri sürölemez. Failin söz ve davranışlarının muhatabı üzerinde ciddi şekilde korku ve endişe yaratacak uygunluk ve yeterlilik içerip içermediğinin her somut olayda araştırılması gerekir. Objektif olarak ciddi bir mahiyet arz eden tehdidin somut olayda muhatabı üzerinde etkili olması şart değildir. Fail, objektif olarak ciddi bir mahiyet arz eden söz ve davranışlarla mağduru tehdit etmek istemiş olmasına rağmen; mağdur, bu söz ve davranışları ciddiye almamış olabilir. Bu durumda tehdit yine gerçekleşmiştir. Tehdidin gerçekleşip gerçekleşmemesi, muhatabı üzerinde etkili olup olmamasına bağılı tutulmamalıdır. Failin de kendisinin tehdit konusu tecavüzü gerçekleştirebilecek imkan ve iktidara sahip olduğı kanaatini karşı tarafta uyandırdığını bilmesi gerekir. Mağdurda bu kanaat uyandırıldıktan sonra, failin tehdit konusu tecavüzü gerçekleştirebilecek imkan ve iktidara gerçekte sahip olmamasının bir önemi yoktur.

⁴ Madde Gerekçesi; Sözüer, 1994: 129, (İÜHFM).

Mağdur tehdit konusu tecavüzün ciddi olduğuna hile kullanılmak suretiyle inandırılmış olabilir.

Tehdit konusu kötülük, mağdura değil de, bir üçüncü şahsa yönelik olabilir. Ancak bu durumda mağdur ile üçüncü kişi arasında belli bir yakınlık ilişkisi mevcut olmalıdır.

Maddenin birinci fıkrasında yapılan tanımda, tehdidin yöneldiği hukuki değere göre bir ayırım yapılmıştır. Buna göre, tehdidin, mağdurun kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle yapılması, söz konusu suçun temel şeklini oluşturmaktadır. Buna karşılık, tehdidin, mağduru malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle yapılması ise, suçun temel şekline göre daha az cezayı gerektirmektedir. Ayrıca, bu suçtan dolayı soruşturma ve kovuşturma yapılması, mağdurun şikâyetine bağlı kılınmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında tehdidin daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hâlleri gösterilmiştir. Bu haller, tehdidin kapsadığı korkutma gücünün ciddiliği ve yoğunluğu hususunda mağdura ciddi kaygılar meydana getirmeye elverişli durumlardır. Tehdit silahla icra olunursa bunun ciddiliği hususunda bir korkunun meydana gelmesi çok daha kolay olur. Aynı suretle kendisini tanınmayacak bir hale getiren kişinin veya bir kaç kişinin birlikte olarak tehdit icra etmeleri halinde meydana gelen korku çok yoğun olur. İmzasız bir mektup veya özel işaretler kullanarak bir kişinin tehdit edilmesi halinde de meydana gelen korku bakımından bir duraksama meydana gelmez. Söz gelimi bir kimseye gönderilmiş olan imzasız mektup kişinin kendisini savunma olanağını gidereceğinden ağır tehdidi oluşturacaktır. Yine bir kimseye karşı gönderilmiş olan mektuplarda ucundan kan damlayan bıçak resimlerinin yapılması yani böylece özel işaret kullanılması korkuyu yoğunlaştırabilir. Gizli veya açık, var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları tehdit gücünün de, kişileri paniğe kapılacak surette korkutabilmesi dolayısıyla, suçun nitelikli hâli olarak sayılması uygun görülmüştür.

Maddenin üçüncü fıkrasında, tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya mala zarar verme suçunun işlenmesi hâlinde, ayrıca bu suçlardan dolayı cezaya hükmedileceği belirtilmiştir. Kişi tehdidinin ciddiliğini vurgulamak için, bir başkasını öldürmüş veya yaralamış ya da malına zarar vermiş olabilir. Bu gibi durumlarda gerçek içtima hükümleri uygulanarak ayrıca bu suçlardan dolayı da cezaya hükmedilmelidir⁵.

⁵ Madde gerekçesi

1.2. Tehdit Suçu ve Hürriyet Kavramına Tarihsel Bakış

Tehdit eylemleri hukuk tarihimizde ırza geçme gibi bazı suçların unsuru olarak kabul edilip uygulanmakla birlikte Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ile birlikte bu eylemlerin başlı başına bir suç olarak da düzenlendiğini görüyoruz. Tehdit suçu 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda "Şahsın Hürriyeti Aleyhinde Cürümler", 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda da "Hürriyete Karşı Suçlar" başlıkları altında düzenlenmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere tehdit suçu bireylerin hürriyetlerine haksız müdahale niteliğinde bir suçtur. Tehdit suçu, hukuk sistemi tarafından korunan ve ceza hukuku anlamında da kendisine yönelik haksız müdahalelerin suç olarak düzenlendiği hürriyet kavramı ile bağlantılıdır.

Hürriyet, hukuk terimi olarak özgürlükle eş anlamlıdır ve 'bireyin başkasına zarar vermeden istediği gibi davranmasını' ifade eder⁶. Hürriyet kavramı 1789 tarihli İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nde de; başkasına zarar vermeyen her şeyi yapabilmek olarak tanımlanmıştır⁷. Bireyin devlete ve topluma karşı onu koruyan, kimsenin karışıp dokunamayacağı özel bir alanı vardır⁸. Bu özel alan, aynı zamanda kişinin özgürlük alanıdır. Kişinin özgürlük alanı ile doğrudan ilgili olan hürriyet kavramının içeriği ve kapsamı hakkında farklı görüşler bulunmaktadır. Bir görüşe göre hürriyet, oldukça geniş, göreceli ve içeriği net olmayan bir özelliktedir. Esasen hukuki değil, siyasi bir kavramdır. İnsanın tabiatında var olan hukuk öncesi bir ilkedir. Bir kimsenin herhangi bir şeyi yapma veya yapmama konusundaki serbestlik hakkına karşılık gelir⁹. Diğer bir görüşe göre hürriyet, serbest hareket etme gücüdür. Hürriyetten serbest insan fiili anlaşılabilir. Birey seyahat hürriyeti, yerleşme hürriyeti, haberleşme hürriyeti, düşünce hürriyeti, basın hürriyeti gibi çeşitli hürriyetlere sahiptir. Bu hürriyetlere anayasal güvenceler tanınarak, insanların bu konularda serbest hareket etme güçleri olduğu kabul edilmiştir¹⁰.

Ceza yargılaması, insanların bir faaliyeti olduğundan, insanların düşünce tarzlarında zamanla oluşan değişiklikler, ceza yargılamalarına da yansır. Bir ülkede hakim konumdaki siyasi sistem ile, o ülkede uygulanan ceza sistemi arasında sıkı bir bağ bulunmaktadır. Ceza yargılaması, kişi hürriyetine verilen önemle de doğrudan ilişkilidir¹¹.

Hürriyet kavramı feodalizmin yıkılması ile birlikte birey ile devlet arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ön plana çıkmış bir kavramdır. Bireylerin siyasi bir örgütlenme şekli olarak

⁶ Yılmaz, 2003: 281-534.

⁷ Üzülmüş, 2007: 5.

⁸ Sabuncu, 2005: 47.

⁹ Soyaslan, 2010: 247.

¹⁰ Gözler, 2004: 146 (<http://www.anayasa.gen.tr/temelhaklar.htm> -erişim tarihi: 15/04/2018)

¹¹ Şahin, E. 2014: 350.

karşımıza çıkan devlet ise farklı toplumlarda farklı siyasi düşünce sistemleri ile yönetilmiştir. Devletlere hakim olan siyasi düşüncelere göre hürriyet konusuna yaklaşımlarda da farklılıklar görülmüştür¹². 19. Yüzyılda gelişen bir siyasi düşünce akımı olan anarşizm için bireyin özgürlüğünün sınırı yoktur. Hiçbir siyasi veya ahlaki düşünce bireyin hürriyetine karışamaz. Bu nedenle anarşizm düşüncesinde bireyin özgürlüğünü kısıtlayıcı bir yapı olarak kabul edilen devletin otoritesine karşı duruş söz konusudur. Liberal düşüncede en önemli değer hürriyettir¹³. Latince özgür anlamına gelen ‘liber’ sözcüğünün bu akım için kaynak sözcük olarak benimsenmiş olması da özgürlüğe yapılan vurguyu göstermesi açısından önemlidir. Hürriyet liberalizmin temel ilkelerinden biridir. Bireylerin hür olması liberalizmin olmazsa olmaz şartıdır¹⁴. Bu siyasi düşüncede, hürriyet hukuk üstü bir konumdur. Yasalar yalnızca hürriyetlerin ihlali durumunda devreye girmelidirler. Devlet bireylerin hürriyet alanına karışmamalıdır. Marksist görüş; liberal doktrinin tam aksi yönde belli bir süreçte bireylerin hürriyetini tamamen devreden çıkararak hürriyetlerin devlet eliyle düzenlenmesi gerektiği düşüncesini benimsemekle birlikte, nihai hedefinde devletin ortadan kaldırılarak eşit şartlarda yaşayan hür insanlardan oluşan bir toplum kurma arzusunun yer aldığı bir siyasi akımdır. Faşizm ise, tek hak sahibi olarak devletin en üst ideal olduğu, devlete karşı kişisel bir hak ileri sürülemeyen, bireyin hareket serbestisinin toplumsal yarara uygun olma şartıyla kabul edildiği bir hürriyet anlayışını benimsemiştir¹⁵.

Hürriyet, temelde birey devlet ilişkileri bağlamında ele alınmakla birlikte, kişinin birlikte yaşadığı toplumun diğer fertlerine karşı özgür olmasını içeren bir yönü de vardır. Kişi hürriyeti esas alınarak kurulan sistemlerle, her bir bireyin kişisel serbestiyeti, gerek devlet gerekse toplumun diğer üyelerine karşı korunmak istenmektedir. Bununla birlikte toplumu oluşturan her ferdin diğer insanlarla birlikte yaşamının bir gereği olarak kendisi dışındaki toplum üyelerini de dikkate alarak yaşaması gerekir. Bu da kişi hürriyetinin bir sınırı olması gerektiği sonucunu doğurur¹⁶. Herkesin istediğini yapabileceği bir ortamda gerçekte hiç kimse istediğini yapamayacaktır¹⁷. Başkasının kişisel hürriyet alanı birey hürriyetinin sınırını oluşturur¹⁸.

Tarih boyunca edinilen tecrübeler de dikkate alınarak gelinen dönemde, bireyin hürriyetinin aktif şekilde koruma altına alınması gerektiği düşüncesi benimsenmiş, modern

¹² Koca ve Üzülmmez, 2013: 344.

¹³ Üzülmmez, 2007: 7.

¹⁴ Akdoğan, 2013, <http://akademikperspektif.com/2013/11/14/liberalizm-temel-ilkeleri-ve-dusunurleri/> (erişim tarihi: 15/04/2018).

¹⁵ Üzülmmez, 2007: 10.

¹⁶ Üzülmmez, 2007: 15.

¹⁷ Erem, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/275/2511.pdf> (erişim tarihi: 15/04/2018).

¹⁸ Arslan, 2005: 144.

anayasa ve yasalar bu doğrultuda kişi hürriyetini önceleyen hükümlerle donatılmıştır¹⁹. Anayasalar ile yalnızca devlet teşkilatı kurulmakta iken artık kişi hürriyetleri de korunması gereken bir değer olarak anayasalarda yer almışlardır²⁰.

Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası'nda da kişi hürriyetinin korunmasına ilişkin bir takım ilkelere yer verilmiştir. Anayasanın 12. maddesine göre; herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir. Yine bu maddede; 'temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder' hükmü yer alır. Başlangıç bölümünde; her Türk vatandaşının bu Anayasadaki temel hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanarak milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeni içinde onurlu bir hayat sürdürme ve maddi ve manevi varlığını bu yönde geliştirme hak ve yetkisine doğuştan sahip olduğu belirtilir. Anayasanın 5. maddesinde de; kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Anayasanın 13. maddesinde ise, temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz denilerek, temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği kabul edilmiştir²¹.

Anayasanın 14. maddesinde de Anayasa'da yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbirisi, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmayı ve insan haklarına dayanan demokratik ve laik Cumhuriyeti ortadan kaldırmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde kullanılamaz. Anayasa hükümlerinden hiçbirisi, Devlete veya kişilere, Anayasayla tanınan temel hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya Anayasada belirtilenden daha geniş şekilde sınırlandırılmasını amaçlayan bir faaliyette bulunmayı mümkün kılacak şekilde yorumlanamaz. Bu hükümlere aykırı faaliyette bulunanlar hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir denilerek, kişi temel hak ve hürriyetlerinin kötüye kullanılamayacağı belirtilmiştir. Kötüye kullanma durumunda ilgili kişilere yaptırım

¹⁹ Sakar, 2009: 9 .

²⁰ Özek, 952, (İÜHFM), <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/96617> (erişim tarihi: 15/04/2018).

²¹ Sakar, 2009: 9-10; <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709.pdf> (erişim tarihi: 15/04/2018).

uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Çünkü hukuk düzeni verilen hakkın kötüye kullanılmasını korumayacaktır²².

Demokratik ülke anayasalarında hürriyetler temel hak ve hürriyetler başlığıyla ele alınmıştır. 1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası da bu sistemi benimseyerek, temel hak ve hürriyetleri; kişinin hakları ve ödevleri, sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler, siyasi haklar ve ödevler şeklinde sınıflandırmıştır. Temel hak ve hürriyetlere Anayasanın 17 ile 74. maddeleri arasında yer verilmiştir. Bu düzenlemelerle bireylere birçok temel hak ve hürriyet tanınmıştır. Bu temel hak ve hürriyetlerin kapsamı Anayasada belirtilerek aynı zamanda temel hak ve hürriyetlerin sınırları da çizilmiştir. Bununla birlikte temel hak ve hürriyetlerin anayasada sayılanlarla sınırlı olduğu da söylenemez. Bireyler Anayasada düzenlenmeyen, bir anlamda isimsiz hürriyetlere de sahiptirler²³.

Ceza hukuku bir takım hukuki değerleri etkili ve somut şekilde korumayı amaç edinir. Ceza hukuku normları, bireysel yaşam ve toplumsal yaşama negatif bir müdahale niteliğindeki eylemlere karşı zorlayıcı kamu gücü kullanılarak, bu tür müdahaleleri en aza indirmek ve böylece korunması gerekli hukuki değerleri korumak için düzenlenir²⁴.

Kişi hürriyeti hukuki bir değer olarak anayasa hukuku ile birlikte ceza hukukunun da konusunu oluşturur. Ceza hukuku anlamında da hürriyet bir haktır ve bazı suçların konusu olarak değerlendirilir. Bu hak ihlal edildiğinde suçun hukuki konusu oluşur. Günümüzde hürriyete karşı suçlar belirlenirken hürriyetin kaynağını kanun değil insan olarak kabul eden klasik liberal hürriyet anlayışı doğrultusunda hareket edilmektedir. Bu görüşe göre hürriyetler bireylere kişisel haklar tanımakta, yasalara da ihlal edici eylemlere karşı hürriyeti koruma görevini yüklemektedir²⁵.

Mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda, hürriyet aleyhine işlenen suçlara ilişkin düzenlemelerde, kaynak kanun olan 1889 İtalyan Ceza Kanunu'nun sistemi benimsenmiştir. 1889 İtalyan Ceza Kanunu ise klasik liberal hürriyet anlayışının etkisi ile hazırlanmıştı. 765 sayılı TCK'nın temel hak ve özgürlükler bağlamında ortaya koyduğu korumanın, Anayasa ile güvence altına alınan korumaya göre daha dar olduğu söylenebilir. 765 sayılı TCK ekonomik, sosyal alandaki ve özgürlükler noktasındaki yeni gelişmelere ayak uyduramamıştır²⁶.

²² Özbudun, 2004: 99; Gözler, 2008: 136.

²³ Üzülmüş, 2007: 11-16.

²⁴ Üzülmüş, 2007: 17.

²⁵ Üzülmüş, 2007: 17-18.

²⁶ Tezcan vd., 2006: 338.

Tehdit suçu 765 Sayılı TCK'da ikinci kitabın, 'Hürriyet Aleyhinde İşlenen Cürümler' başlıklı ikinci babının, 'Şahıs Hürriyeti Aleyhine Cürümler' başlıklı üçüncü faslında 191. maddede düzenlenmişti ve madde metni şöyleydi:

Bir kimse kanunda yazılı hallerin haricinde başkasını ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar hapis olunur. Eğer tehdit fiili yüz seksen sekizinci maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılır ise failin göreceği hapis cezası altı aydan iki seneye kadardır. Sair tehdit için alınacak ağır cezayı nakdi otuz liradır. Ancak bu bapta mutazarrır olan şahıs tarafından şikayetname verilmedikçe takibat yapılmaz²⁷.

Maddede ceza artırım nedeni olarak gösterilen 188/3 maddesi ise; birinci fıkradaki eylemler silahla ya da kendini tanınmayacak bir hale koyarak ya da bir kaç kişi tarafından birlikte ya da imzasız bir mektup ya da özel işaretlerle ya da var olan veya var sayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları tehdit gücünden yararlanarak işlenmiş ise ...²⁸ şeklinde suçun nitelikli hallerine ilişkin düzenleme içermekteydi.

765 Sayılı Kanun, zamanın ihtiyaçlarına cevap veremez durumda kalması nedeniyle yürürlükten kaldırılmış, yerine 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 5237 sayılı TCK'da da hürriyete karşı suçlar yönünden yine klasik liberal hürriyet düşüncesi benimsenerek birey temelli bir anlayışla suçlar düzenlenmiştir. Bu durum, tehdit suçunun, TCK'nın "Kişilere Karşı Suçlar" başlıklı ikinci kısmının, "Hürriyete Karşı Suçlar" başlıklı yedinci bölümünde düzenlenmiş olmasından da anlaşılabilir. Ancak 5237 sayılı TCK'da hürriyete karşı suçlar, her ne kadar klasik liberal özgürlük anlayışına bağlı kalınmak suretiyle bireyci bir görüş ekseninde düzenlenmiş ise de; 1982 Anayasasının temel hak ve özgürlüklere ilişkin sistemi dikkate alınarak, oldukça geniş bir 'hürriyet aleyhinde işlenen suçlar listesi' oluşturulmuştur²⁹.

12/05/2003 tarihinde TBMM'ye sunulan tasarı metninde tehdit suçu 156. maddede yer almış ve şu şekilde ifade edilmiştir:

Bir kimse başkasına karşı, her ne şekilde olursa olsun ciddi bir korku meydana getirecek surette tehditte bulunacak olursa suçtan zarar görenin şikayeti üzerine iki aydan sekiz aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Tehdit silahla veya failin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle veya birden fazla kişi tarafından birlikte veya imzasız bir mektup veya özel işaretlerle veya var olan veya varsayılan gizli bazı örgütlerin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanarak işlenmiş ise faile sekiz aydan yirmi aya kadar hapis cezası verilir. Bu hususta ayrı düzenleme yapan özel kanun hükümleri saklıdır³⁰.

²⁷ <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/5.3.765.pdf> (erişim tarihi: 15/04/2018).

²⁸ <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/5.3.765.pdf> (erişim tarihi: 15/04/2018).

²⁹ Artuk vd., 2014: 260; Kocatürk, 2015: 9.

³⁰ <http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-0593.pdf> (erişim tarihi: 15/04/2018).

TBMM’ye sunulan bu ilk tasarı metninde tehdit suçu, her ne şekilde olursa olsun ciddi bir korku meydana getirecek surette tehditte bulunmak biçiminde tanımlanmış ve suçun temel şekli şikayete bağlı kılınmıştır. Meclis görüşmeleri sonunda 5237 sayılı TCK’da “Hürriyete Karşı Suçlar” başlığı altında 106. madde olarak kabul edilen metinde ise;

(1) Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.

(2) Tehdidin;

a) Silahla,

b) Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle,

c) Birden fazla kişi tarafından birlikte,

d) Var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak,

İşlenmesi halinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(3) Tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir³¹

şeklinde düzenlenmiştir. 5237 Sayılı TCK ile getirilen tehdit suçu düzenlemesinde;

“Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden” denilerek tehdidin yöneltileceği hukuki değerler açık ve net biçimde belirtilmiştir. 765 sayılı TCK’daki düzenlemede ise *“başkasını ağır ve haksız bir zarara uğratacağını bildirerek tehdit”* ifadeleriyle yetinilmiş, hangi hukuki değerlerin kapsama girdiği açıklanmamıştır. 765 sayılı TCK’nın 191. maddesinde, tehdidin konusunun, ağır ve haksız bir zarara netice verecek bir kötülük olması gerektiği belirtilmiştir. 5237 sayılı TCK’da ise suçun temel şekli açısından ağır ve haksız bir zarar şartı aranmamıştır. Fakat suçun daha az cezayı gerektiren hali olan; malvarlığına yönelik tehditte, büyük bir zarar şartı aranmıştır. 765 sayılı TCK’nın 191/3 maddesinde yer alan sair tehdit, 5237 sayılı TCK’da 106/1-2.cümlede karşılanmıştır. 765 sayılı TCK’daki tehdit suçunun nitelikli hallerine 5237 sayılı TCK’da da hemen hemen aynı içerikte yer verilmiş, yeni bir düzenleme olarak, bu nitelikli hallerin müstakil bir fıkra da tek tek sayılması yoluna gidilmiştir. Nitelikli hallerden 765 sayılı TCK’da suçun birkaç kişi tarafından birlikte işlenmesinden söz edilirken, 5237 sayılı TCK’da birden fazla kişi tarafından birlikte denilerek önceki dönemde, suçun üçten fazla kişi tarafından işlenmesi olarak uygulanan bu nitelikli halin uygulama alanı netleştirilmiştir. 5237 sayılı TCK’da 106/3 maddesinde yer alan *“tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi*

³¹ Yalvaç, 2011: 256.

halinde ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir” hükmü ise 765 sayılı TCK’da yer almayan yeni bir hükümdür³².

1.3. Benzer Suçlarla Karşılaştırılması

1.3.1. Kasten Yaralamaya Teşebbüs Suçu İle Karşılaştırma

Kasten yaralama suçu TCK’nın 86, 87 ve 88. maddelerinde düzenlenmiş ve kasten başkasının vücuduna acı verme veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olma olarak tanımlanmıştır. Vücut dokunulmazlığına karşı suçlar arasında düzenlenen kasten yaralama suçunun konusu insan bedeni, bu suçla korunan hukuki değer de insan bedeninin dokunulmazlığıdır. Bu bakımdan kasten yaralama suçunun oluşması için eylemin doğrudan kişinin vücuduna yönelik olması gerekir. Buna karşılık tehdit suçunun unsurlarını teşkil eden eylemler insanın maddi varlığına değil ruh dünyasına yöneltmiştir.

TCK kapsamında suç tipi nitelendirmesi yapılırken failin hedef aldığı konunun belirlenmesi önem arz etmektedir. Failin eyleminin doğrudan mağdurun vücudunu hedef aldığı hallerde kasten yaralamaya teşebbüs suçundan, saldırının mağdurun irade özgürlüğüne yöneldiği durumlarda ise tehdit suçundan söz edilebilir.

Tehdit suçunun unsuru olan eylemler şimdi ve geleceğe ilişkin iken kasten yaralamaya teşebbüs suçu şimdiki zaman içerisinde işlenir. Failin mağdurun iradesi üzerinde geleceğe dönük bir korku, endişe hissi oluşturmaya amaçladığı durumlarda tehdit suçundan; olay anı itibarıyla doğrudan mağdurun vücuduna yönelmiş eylemlerde kasten yaralamaya teşebbüs suçundan bahsetmek mümkündür.

Tehdit suçunun özellikle silahla işlendiği olaylarda kasten yaralamaya teşebbüs suçuna yaklaştığı görülür. Örnek olarak; silahla mağdurun ayaklarının yanına ateş eden failin eyleminde doğrudan mağdurun ayakları hedef alınmış ancak isabet ettirilememişse kasten yaralamaya teşebbüs suçu, mağdurun ayakları değil de yer hedef alınmışsa tehdit suçu oluşur. Failin eylemi ile neyi kastettiğinin saptanması suç nitelendirmesi açısından önemlidir. İki suç arasındaki ayrımı yapabilmek için her somut olay özelinde ayrı değerlendirme yaparak, failin mağduru korkutma kastıyla mı yoksa yaralama kastıyla mı hareket ettiğini belirlemek gerekir. Bu değerlendirme yapılırken olayın gelişimi, taraflar arasındaki husumetin boyutu, fail tarafından kullanılan sözler ve gözetilen amaç gibi hususlar dikkate alınarak sonuca ulaşılmalıdır³³. Bu konuda Yargıtay 4. Ceza Dairesi tarafından;

³² Tarhan, 2007: 24-25; Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 1738.

³³ “... Müşteki bizzat sanığın, elindeki bıçak ve siyah bir tabanca ile kendilerini sokakta kovalaması nedeniyle kaçtıklarını beyan etmeleri karşısında, sanığın eyleminin yaralamaya teşebbüs suçunu mu yoksa tehdit suçunu mu oluşturduğunun belirlenebilmesi bakımından, müştekilerin ayrıntılı beyanları da alınarak, sanığın

Şikayetçinin ve tanıkların suça sürüklenen çocuğun, şikayetçiyi bıçakla kovaladığı yönünde beyanları ile sanığın şikayetçiye yönelik tehdit sözünden bahsetmemeleri karşısında, eylemin TCK'nın 86/2, 3-e, 35. maddelerinde düzenlenen silahla yaralamaya teşebbüs suçunu oluşturup oluşturmayacağı değerlendirilmeden yetersiz gerekçe ile silahla tehdit suçundan hüküm kurulması kanuna aykırıdır³⁴.

Şeklinde bir karar verilmiştir.

Failin mağduru tehdit etme amacıyla kasten yaralama suçunu işlemesi halinde suç nitelendirmesinde nasıl bir yol izleneceği hususu içtima başlığı altında ayrıca incelenecektir. Bununla birlikte kısaca değinmek gerekirse; TCK'nın 106/3 md.'nde yer alan, *“tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir”* hükmü uyarınca kasten yaralama eyleminin tehdit amacıyla gerçekleştirilmesi durumunda, gerçek içtima hükümleri uygulanacak ve fail hem tehdit hem de kasten yaralama suçundan cezalandırılacaktır.

1.3.2. Şantaj Suçu İle Karşılaştırma

TCK'nın 107. maddesinde yer alan şantaj suçu, madde metninde; hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle, bir kimseyi kanuna aykırı veya yükümlü olmadığı bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlamak, veyahut da kendisine veya başkasına yarar sağlamak maksadıyla bir kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidinde bulunmak olarak tanımlanmıştır.

Bu tanımdan da anlaşıldığı üzere şantaj suçu, içerisinde tehdidi de barındırmaktadır. Şantajın tehdit suçunun özel bir görünümü olduğu da söylenebilir³⁵. Tehdidin vasıta olarak kullanılması yoluyla mağdur bir şeyi yapmaya veya yapmamaya ya da haksız çıkar sağlamaya zorlanmakta, suçun diğer bir görünümünde de failin yarar sağlamak amacıyla tehdidin belli bir türünü kullanması söz konusu olmaktadır.

Şantaj suçu hürriyete karşı suçlar bölümünde düzenlenmiş olmakla birlikte suçun birden çok hukuki değeri korumayı amaçladığı söylenebilir. Şantaj suçunun, mağduru bir şeyi yapmaya veya yapmamaya zorlama şeklinde işlenen görünümünde korunan hukuki değer kişinin irade özgürlüğü iken suçun haksız çıkar sağlamaya zorlama şeklinde işlenen

elindeki bıçakla tehdit amacıyla mı, yoksa yaralama kastıyla mı müştekileri kovaladığı tartışıldıktan sonra sanığın hukuki durumunun belirlenmesi gerektiği gözetilmeden eksik inceleme ve yetersiz gerekçeyle yazılı şekilde hüküm kurulması kanuna aykırı...” Yarg. 4. CD, T.21/02/2018, E. 2014/14006, K. 2018/3210, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 16/04/2018).

³⁴ Yarg. 4. CD, T.05/04/2018, E. 2014/43028, K. 2018/6585, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 16/04/2018).

³⁵ Hafizoğulları ve Özen, 2015: 182; Tezcan, vd., 2017:468; Özbek vd., 2016: 404; Taner, 2011, TBB Dergisi: 121.

görünümünde kişinin malvarlığı değerleri de korunmak istenmiştir. Bununla birlikte kanun koyucu kişi hürriyetini korumayı ön plana alarak şantaj suçuna bu bölümde yer vermiştir³⁶.

Şantajın TCK 107/1 maddesi kapsamında kalan kısmında, kişiyi bir şeyi yapmaya veya yapmamaya zorlama söz konusudur. Ancak, bu durumda kişiye bir kötülük yapılacağından, kişinin sahip bulunduğu bir değere saldırıda bulunulacağından bahisle bir zorlama söz konusu değildir. Aksine, kişi, hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle başkasını zorlamaktadır. Örneğin, kişinin suç işlemiş olan bir kimseyi ihbar edeceğinden bahisle, kendisine bir menfaat temin etmeye zorlaması halinde, şantaj suçu oluşur. İşlenmiş olan bir suç vakıası karşısında ihbarda bulunmak, kişiler açısından hem bir haktır hem de bir yükümlülüktür. Aynı şekilde, bir gazetecinin, bir siyasi şahsiyeti, kendisine muayyen miktar para verdiği takdirde, hakkında ileri sürülen yolsuzluk iddialarını haber konusu yapmayacağından bahisle, menfaat teminine zorlaması halinde şantaj suçu oluşur. Şantaj yapılmakla, kişi kanuna aykırı bir davranışta bulunmaya zorlanmış olabilir. Örneğin; belediyede meclis üyesinin, yaptırmış bulunduğu kaçak inşaatı yıktırması halinde belediye meclisinde muhalefetle işbirliği yapacağından bahisle belediye başkanını bu inşaatı yıktırmamaya zorlaması; keza, taahhüt işleriyle uğraşan bir kişinin, belediye başkanını bir yol inşaatına ilişkin ihalenin kendilerine verilmemesi halinde hakkında rüşvet suçundan dolayı ihbarda bulunacağından bahisle bu ihaleyi mevzuata aykırı olarak kendisine verdirmeye zorlaması, şantaj suçunu oluşturur. Şantaj yapılmakla, kişi yükümlü olmadığı bir davranışta bulunmaya zorlanabilir. Örneğin, bir iş adamının, kamuoyunda gündemde olan yolsuzluk olaylarıyla ilgili olarak hazırlanan gazete haberinde adından söz etmeme karşılığında menfaat teminine veya bir kuruluşa bağlı bulunmaya zorlanması halinde, şantaj suçu oluşur. Şantaj suçunun oluşabilmesi için, mağdurun zorlanması yeterlidir. Bu zorlama karşısında, mağdurun isteneni yapması suçun oluşması için gerekli değildir³⁷. Şantaj suçunun arz ettiği özellik, kişinin hak veya yükümlülüklerini kötüye kullanarak haksız bir çıkar sağlamaya çalışması ya da başkasını bir şeyi yapmaya veya yapmamaya mecbur etmesidir.

Kişinin yarar sağlamak maksadıyla bir başkasının şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususları açıklayacağı veya isnat edeceği tehdidinde bulunması halinin tehdit suçuna ilişkin "sair kötülük" kapsamında değerlendirilmesinin daha az cezayı gerektireceği eleştirisi karşısında, şantaj suçunun düzenlendiği 107. maddeye eklenen bir fıkra

³⁶ Taner, 2011, TBB Dergisi: 122.

³⁷ Tezcan, vd., 2017: 471; Özbek, vd., 2016: 407.

ile bu eylemler de şantaj suçu kapsamına alınmıştır³⁸. Tehdit suçu ile TCK'nın 107/2 maddesinde düzenlenen şantaj suçu arasındaki en bariz fark şantajda failin yarar sağlama maksadıyla hareket etmesine rağmen tehdit suçunda fail böyle bir amaç gözetmez. Ortaya konulan bir eylem başlı başına tehdit olarak kabul edilebilecekken failin bu eylemi kendisine veya başkasına yarar sağlamak için gerçekleştirmesi halinde suç artık şantaj suçudur. Tehdit suçunda failin amacı sadece tehdit etmektir. Şantajda ise tehdit amaca erişmek için bir araç olarak kullanılır³⁹.

Tehdit suçunda fail tarafından sergilenen eylemler hukuka aykırı iken şantaj suçunda failin hukuka aykırı olmayan bir takım konuları ortaya atarak da mağduru zor duruma düşürebileceği -birisinin eşcinsel olduğunun açıklanacağı tehdidiyle şantaj suçunun işlenebileceği örneği de verilerek- kimi yazarlarca⁴⁰ iki suç arasındaki farklar arasında belirtilmekte ise de; esasen hukuka aykırı olmayan bazı olgu ve eylemler, bunları açıklama tehdidinde bulunulmasıyla birlikte artık hukuka aykırı hale gelir. Örnek üzerinden gidersek, eş cinsellik hukuka aykırı olmamakla birlikte bir kişinin bu durumunun başkalarına açıklanacağı tehdidinde bulunulması halinde eylem artık hukuka aykırı olup sair kötülük tehdidi kapsamında suç olarak değerlendirilebilir. Bu nedenle tehdit suçu ile şantaj suçunu birbirinden ayırırken failin yarar sağlama amacıyla hareket edip etmediği hususunu temel kıstas olarak belirlemek gerekmektedir.

Tehdit suçu kasten işlenebilen bir suç iken yani kast dışında herhangi bir manevi unsur içermezken şantajın gerek hakkı olan veya yükümlü olduğu bir şeyi yapacağından veya yapmayacağından bahisle işlenen şekli gerekse kişinin şeref veya saygınlığına zarar verecek nitelikteki hususların açıklanacağı veya isnat edileceği tehdidiyle işlenen şekli kastın yanı sıra failin belli bir amaçla hareket etmesini gerektirmektedir. Başka bir anlatımla şantajda failin kasten hareket etmesi yeterli değildir, ayrıca tehdidini belli bir maksatla gerçekleştirmiş olması da aranacaktır⁴¹. Yargıtay 14. Ceza Dairesi sanığın, cinsel istismarda bulunduğu mağdura olaydan sonra *"arabada olanların hepsini kameraya çektim, eğer başkasına anlattıysan kaset herkesin eline geçer"* diyerek tehditte bulunmasının şantaj değil, sair kötülük tehdidi olduğunu kabul etmiştir⁴².

³⁸ Madde gerekçesi

³⁹ Taner, 2011, TBB Dergisi: 148.

⁴⁰ Taner, 2011, TBB Dergisi: 148.

⁴¹ Özbek, vd., 2016: 409; Üzülmöz, 2007: 67.

⁴² Yarg. 14. CD, T.15/05/2012, E. 2012/231, K. 2012/5474, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 16/04/2018).

1.3.3. Cebir Suçu İle Karşılaştırma

TCK'nın 108. maddesinde yer alan metinde; bir şeyi yapması ya da yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması olarak tanımlanan cebir suçunda korunan hukuki değer, kişinin irade oluşturma ve buna uygun hareket edebilme serbestisi olmakla birlikte dolaylı olarak vücut dokunulmazlığının da korunduğu söylenebilir⁴³.

İki suç birbirinden ayıran en bariz fark, cebir suçunun oluşması için genellikle fiziksel bir müdahalenin aranmasıdır. Bunun istisnası TCK 106/3 maddesinde yer verilen tehdit amacıyla kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarının işlenmesidir ki; bu durumda her iki suçtan da failin cezalandırılması yoluna gidileceği açıkça ifade edilmiştir. Kişi hürriyetine yönelik saldırı tehdit suçunda genel olarak sözle veya fiziki temasa varmayan eylemlerle gerçekleşirken, cebir suçunda doğrudan bedeni bir zorlamanın olması gerekmektedir. Bununla birlikte bedene yönelik zorlamanın doğrudan bedeni temas olmaksızın gerçekleşmesi de mümkündür. Örnek olarak mağdurun hipnoz altına sokulması veya mağdura uyuşturucu kullanılması da cebir sayılır⁴⁴.

Tehdit suçunda mağdur bir şeyi yapma ya da yapmama şeklinde bir zorlama ile muhatap değildir. Doğrudan kötü netice ile karşılaşacağı tehdidi altındadır⁴⁵.

Tehdit suçunda ileride gerçekleşecek saldırı, zarar veya kötülük bildirimi yapılırken cebir suçunda zorlama fiili derhal gerçekleşir⁴⁶.

Cebre maruz kalan kişi, bu fiziki gücün kendisinde oluşturduğu acının tesiriyle belli bir davranışta bulunmaya zorlanmaktadır. Cebir halinde kişi bir acı hissetmektedir ve bu acının etkisiyle bir davranışı gerçekleştirmeye zorlanmaktadır. Buna karşılık tehdit suçunda, kişi bir tecavüzün, kötülüğün ileride meydana geleceği bildirilerek korkutulmaktadır⁴⁷.

1.3.4. Hakaret Suçu İle Karşılaştırma

TCK'da şerefe karşı suçlar başlığı altında yer alan hakaret suçu; bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat etmek veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldırmak şeklinde ifade edilmiştir. Hürriyete karşı işlenen tehdit suçu ile şerefe karşı işlenen hakaret suçu ilk bakışta tamamen

⁴³ Üzülmöz, 2007: 168, 169; Özbek vd., 2016: 411.

⁴⁴ Özbek vd., 2016: 392.

⁴⁵ Soyaslan, 2010: 264.

⁴⁶ Özbek vd., 2016: 412.

⁴⁷ Madde Gerekeşi

birbirinden farklı suçlar gibi görünmekle birlikte bazı somut olaylarda eylemin bu iki suçtan hangisinin unsurlarını oluşturduğu noktasında tereddüt oluşabilmektedir.

Tek başına hakaret suçunun unsuru olan sövme eylemine karşılık gelen bazı ifadeler, kullanıldıkları şartlara göre tehdit suçuna dönüşebilmektedir. Bu nedenle taraflar arasındaki olayın gelişim seyri ile birlikte suç unsuru ifadelerin hangi ortam ve şartlarda kullanıldığı gibi bir takım hususlara bakılmak suretiyle suç nitelendirmesi yapılması gerekmektedir. Örnek olarak; “*gelirsem senin ananı sinkaf edeceğim, o.. çocuğu*”⁴⁸ ifadesi hakaret olarak kabul edilirken;

“Kağıtları bana göstermezseniz sizi açıkça tehdit ediyorum, benden korkun ve bundan sonra olacakları benden bilin, şehirde sizi dolaştırmam, adım attırmam, kendinize güveniyorsanız kağıtları açıp gösterin, yoksa başınıza bela olurum. Notumu yükseltin, yoksa ananızı avradınızı sinkaf ederim”⁴⁹.”

Sözlerinin bir bütün halinde tehdit suçunu oluşturduğu kabul edilmiştir⁵⁰. Bununla birlikte kullanılan ifadenin hangi zaman dilimini kapsadığı da failin hedef aldığı hukuki

⁴⁸ Yarg. 14. CD, T.20/11/2017, E. 2017/4732, K. 2017/5739, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 16/04/2018).

⁴⁹ Yarg. 18. CD, T.04/12/2017, E. 2015/44677, K. 2017/14205, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 16/04/2018).

⁵⁰ “...Dairemizin 16/11/2015 tarih ve 2013/26826 Esas, 2015/37773 Karar sayılı ilamıyla, Osmaniye 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 26/05/2011 tarih ve 2010/1352 Esas ve 2011/680 sayılı kararının BOZULMASI'na dair (1) no'lu bozma ilamına konu sanığın ölümle tehdit sözlerinin yanında, “..sizin hepinizin anasını avradını sk. edeceğim” şeklinde sarfettiği sözlerin, ayrıca hakaret suçunu oluşturacağı kanaatinde olduğum için karşı oy kullanmış bulunmaktayım. Şöyle ki:

Temyize konu sanık E.'e yüklenen suçlara ilişkin olarak; sanığın olay günü cep telefonlarından müştekiyi birden fazla kez arayıp, “kızı benim elimden aldınız, ben sizi öldüreceğim, sizin hepinizi tarayacağım, sizin hepinizin anasını avradını sk. edeceğim” diyerek tehdit ve hakaret ettiğinden bahisle kamu davası açılmıştır.

Yerel mahkemece yapılan yargılama sonunda, her iki suçtan mahkumiyet hükümleri kurulmuştur.

Dairemizin sayın çoğunluğu ile aramızdaki ihtilaf, sanığın sözlerinin TCK'nın 106/1 ve 125/1. maddeleri kapsamında tehdit ve hakaret suçlarını mı, yoksa, bu fiillerin tümüyle 106/1. maddesinin 1. cümlesindeki tehdit suçu mu oluşturduğuna ilişkindir.

Bilindiği üzere hakaret suçları, “bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığını rencide edecek şekilde somut bir fiil veya olgu isnat etmekle ya da sövme suretiyle yine kişinin onur, şeref ve saygınlığına saldırı” halinde oluşmaktadır. “Bir kişiye ya da yakınına hayatı, vücudu veya cinsel dokunulmazlığına saldıracağından bahisle” eylemin işlenmesi halinde TCK'nın 106/1. madde ve fıkrasının 1. cümlesindeki tehdit suçu söz konusudur. Dava konusu olayımızda sanığın, “kızı benim elimden aldınız, ben sizi öldüreceğim, sizin hepinizi tarayacağım, sizin hepinizin anasını avradını sk. edeceğim” şeklindeki sözlerden ilk bölümü, kanunda tanımlandığı şekliyle “tehdit”; son kısmı ise, “hakaret” niteliğindedir. Zira, şimdiye kadar yerleşmiş uygulama ve Yargıtay içtihatları da bu doğrultudadır. Aynı zamanda halkın genel algısı itibarıyla de bu sözler, “hakaret” kabul edilmektedir. Keza, 5237 Sayılı yeni TCK sistemi de tam bunu öngörmektedir. Yeni TCK'nın suç teorisine ilişkin açıklamalarında, suçların içtimai bakımından gerçek içtima kurallarının benimsendiğini görmekteyiz (İzzet Özgenç, TCH Genel Hükümler, 11. Basım, Ağustos 2015, Seçkin Yayınevi, Ankara, sh. 554). Nitekim, TBMM Adalet Komisyonu'nun TCK Tasarısına ilişkin 3/8/2004 tarih ve Esas: 1/593, Karar: 60 sayılı raporu, TBMM, Dönem: 22, Yasama Yılı: 2, Sıra Sayısı: 664, sh. 229' da yer aldığı gibi; “Kaç fiil varsa o kadar suç, kaç suç varsa o kadar ceza vardır.”

Sayın çoğunluğun benimsediği biçimde, suça konu sözlerin cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit suçunu oluşturabilmesi için, sanıkta ileri sürülen saldırıyı gerçekleştirebilecek irade, güç ve somut bulgu söz konusu olmalıdır. Bir başka deyişle, cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit eylemine ilişkin ciddi bir korkutuculuk özelliği taşıması, muhatabın ilk anda buna dair algısının oluşmasının yanında, failin de bu yönde bir iradesinin ortaya çıkması gerekmektedir. Mesela sanığın “ben senin ananı veya kızını bağa/bahçeye ya da çarşıya giderken/tenhada görürsem yapacağımı bilirim” veyahut “..kızını/eşini/kardeşini...kaçıracağım..” şeklindeki sözlerinde, kelimelerin yalın anlamları itibarıyla baktığımızda “cinsel dokunulmazlığa yönelik “tehdit” yer

değerin tespiti açısından dikkate alınan hususlardandır. Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin bir kararında; "sinkaf edeceğim" sözünün geleceğe yönelik vücut ve cinsel dokunulmazlığa karşı tehdit suçunu, "sinkaf ederim" sözünün ise hakaret suçunu oluşturduğu kabul edilmiştir⁵¹.

1.3.5. Yağma Suçu İle Karşılaştırma

Yağma suçu TCK'nın 148-149 maddelerinde düzenlenmiş ve bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden ya da malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit ederek veya cebir kullanarak, bir malı teslim veya malın alınmasına karşı koymamaya mecbur kılmak şeklinde temel tanımı yapılmış, cebir veya tehdit kullanılarak mağdurun, kendisini veya başkasını borç altına sokabilecek bir senedi veya var olan bir senedin hükümsüz kaldığını açıklayan bir vesikayı vermeye, böyle bir senedin alınmasına karşı koymamaya, ilerde böyle bir senet haline getirilebilecek bir kağıdı imzalamaya veya var olan bir senedi imha etmeye veya imhasına karşı koymamaya mecbur edilmesi de bu suçun bir görünümü olarak kabul edilmiştir.

Yağma suçunda tehdit araç olarak kullanılmak suretiyle mağdur taraf bir malı teslim zorlanmaktadır. Tehdit suçunda ise korkutulma yoluyla mağdurun iradesi üzerinde hakimiyet kurulmakla birlikte herhangi bir mal, senet vb. maddi karşılığı olan şeylerin teslimine zorlama yoktur. Tehdit suçunda başlı başına mağdurun irade özgürlüğü korunmakta iken, yağma suçunda irade özgürlüğünün yanında zilyetlik ve mülkiyet hakkı da korunan hukuki değerlerdir⁵².

Tehdit suçu genel kastla işlenirken, yağma suçunda başkasının malını alma amacıyla hareket eden fail özel bir kast ile eylemini gerçekleştirir⁵³.

almamasına karşın; bu sözlerin, söyleniş biçimi, mağdurda ilk anda oluşan algı ve genel kanaat itibarıyla "cinsel dokunulmazlığa yönelik tehdit" olarak kabulünde zorunluluk bulunmaktadır.

Görülüyor ki, failin mağdurun ya da bir yakınının cinsel dokunulmazlığının tehlikeye uğratılacağı yönünde bir iradesinin ortaya çıkması gerekmektedir. Gerçekten de, TCK'nın 106. maddesinin gerekçesinin dördüncü paragrafında değinildiği gibi; "Tehdidin özelliği, kötülüğün gerçekleşip gerçekleşmeyeceğinin, tehdit edenin iradesine bağlı olmasıdır. Tehdit konusu kötülüğün gerçekleşip gerçekleşmemesi, gerçekten veya en azından görünüş itibarıyla failin takdirine bağlıdır." Şimdi burada sanığın, "ben senin ananızı avradını sin kaf edeceğim" sözlerinde sanığın nasıl bir iradesi var ki, mağdurun hem anasına, hem avradına/eşine cinsel saldırı gerçekleştireceğinden bahsediyor?!. Bu şekildeki kabul; sanığın kastı, oluş ve dosya kapsamına uymamaktadır. Ayrıca, her geleceğe dönük ya da geniş zaman kipinde sarf edilen sinkaflı sövme niteliğindeki sözlerin tümünün tehdit olarak kabulü gibi yanlış bir uygulamaya yol açılır ki, bu suretle hakaret suçlarının uygulama alanını daraltmış oluruz." Yarg. 4. CD, T.16/11/2015, E. 2013/26826, K. 2015/3773 kararına üye Ramazan Bayrak tarafından yazılan karşı oy yazısı, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 17/04/2018).

⁵¹ Yarg. 4. CD, T.15/11/2017, E. 2017/1148, K. 2017/24923, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 17/04/2018).

⁵² Özbek vd., 2016: 634.

⁵³ Tarhan, 2007: 67; Aksi yönde, Özbek vd., 2016:659.

TCK 150/1 maddesinde; *“kişinin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağını tahsil amacıyla tehdit veya cebir kullanması halinde, ancak tehdit veya kasten yaralama suçuna ilişkin hükümler uygulanır”* denilmek suretiyle yağma suçunun unsurlarını oluşturan eylemlerin bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla ortaya konulması halinde artık yağma suçundan değil eylemin niteliğine göre kasten yaralama veya tehdit suçundan failin cezalandırılacağı kabul edilmiştir.

765 sayılı TCK’da ‘kendiliğinden ihkakı hak edenler’ başlığı ile yasal yollara müracaat etme imkanı olduğu halde, var olduğunu iddia ettiği hakkını, eşya üzerinde kuvvet, şahıslar üzerinde tehdit veya şiddet kullanmak suretiyle kendisi arama yoluna gidenlerin fiilleri ayrı bir suç olarak düzenlenmişti⁵⁴. 5237 sayılı TCK’da böyle bir düzenlemeye yer verilmemiş, bu kapsamda cebir ve tehdit kullanma eylemlerinin, TCK 150. maddedeki düzenlemeyle kasten yaralama veya tehdit suçu kapsamında ele alınacağı ifade edilmiştir.

TCK’nın 150/1.maddesiyle; yağma suçunun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın tahsili amacıyla işlenmesi halinde faile yalnızca tehdit ve/veya yaralama suçundan ceza verileceği öngörülmüştür. Bu maddenin uygulanabilmesi için; öncelikle ortada failin mağdura yönelik bir alacak hakkı bulunması, alacağın hukuken geçerli bir hukuki ilişkiye dayanması, yağma eyleminin de hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil amacıyla işlenmesi gerekir.

Madde kapsamındaki hukuki ilişki meşru bir hukuki ilişki olmalıdır. Meşru olmayan alacaklar bu madde kapsamında değerlendirilemez. Hukuki ilişkinin ilgili mevzuatta öngörülen şekil şartlarını ihtiva etmesi şart değildir. Hukuk düzeni tarafından korunan meşru bir alacak olması yeterlidir⁵⁵.

Bu hak hukuki ilişkinin tarafı olan kimseleri kapsar ve onlar bu düzenlemeden yararlanabilirler⁵⁶. Alacağın başkasına nakledildiği durumlarda, yasa dışı şekilde komisyon da

⁵⁴ 765 sayılı TCK madde 308: “Bir kimse hükümete müracaata muktedir olduğu ahvalde iddia eylediği bir hakkı istihsal maksadiyle eşya üzerinde kuvvet sarfiyle kendiliğinden hakkını ihkak ederse otuz liradan elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur. Eğer fail eşya üzerine değil de şahıslara karşı tehdit veya şiddet istimal etmiş olursa bir aydan bir seneye kadar hapis ve elli liraya kadar ağır cezayı nakdiye mahkum olur. Şiddet silah ile veya dövmek veyahut yaralamak ile vukua gelirse işbu dövmek veya yaralamaktan dolayı 456’ncı maddenin birinci fıkrasında beyan olunan ahvalden daha ağır bir netice husule gelmediği takdirde hapis iki aydan ve ağır cezayı nakdi kırk liradan aşağı olamaz. Cürmün faili hakkını ispat ederse göreceği cezanın dörtte üçü kadarı indirilebilir.”(erişim tarihi: 17/04/2018), <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/5.3.765.pdf>

⁵⁵ Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 2336; Yaşar, vd., 2014: 4855.

⁵⁶ “...Mağdur M.’nin işyeri komşusu sanık T.’yi, daha önceden ticari alış veriş yaptığı A. isimli kişiye mal satması için yönlendirdiği, bunun üzerine sanık T.’nin A.’ya şezlong, masa ve koltuk sattığı, malları teslim etmesinden sonra A.’dan çek ve senet aldığı, bir müddet sonra A.’nın işyerini kapatıp terk ettiği, sanık T.’nin bu aşamadan sonra A.’ya ulaşamayıp çek ve senedini tahsil edememesi üzerine mağdur M.’nin işyerine gidip silah göstererek "senin yüzünden mal kaptırdım 50.000,00.-TL’lik senet verip imzalayacaksın, yoksa kafana sıkırım" dediği, mağdur M.’nin bu olayı çalıştığı işyerinin sahibi olan amcası H.’ye anlattığı, bu kez sanık T.’nin mağdur H.’nin İzmir’de bulunan işyerine giderek H.’yi tehdit etmesi şeklinde gelişen olayda; mağdurlar M. ve H. ile aralarında 5237 sayılı TCK’nun 150/1. maddesi anlamında bir hukuki ilişki ve bu ilişkiye dayanan alacak bulunmayan sanık T.’nin üçüncü kişi olan A.’dan olan alacağını tahsil edememesi nedeniyle uğradığı zararı

olarak alacak tahsilat işi yapan kişi ve grupların para tahsili amaçlı gerçekleştirdikleri eylemlerin de hukuki bir koruma altına alınması anlamına gelebileceğinden, alacağı devralan kişilerin bu maddeden istifade ettirilmeleri sakıncalıdır⁵⁷.

Hukuki bir ilişkiye dayanan alacağı tahsil etmek amacıyla mağdurun birden fazla kişi ile tehdit edildiği durumlarda, hukuki ilişkinin tarafı olan fail ile aynı kastla hareket eden ancak hukuki ilişkinin doğrudan tarafı olmayan suç ortaklarının da bu maddeden yararlanacakları uygulamada kabul edilmektedir⁵⁸. Yargıtay 6. Ceza Dairesi 04/04/2018 tarihli bir kararında; sanıkların mağduru sanık İ.'nin adına kayıtlı olan motosikletin devrini alması ve vergi borçlarını ödemesi için zorlamak suretiyle hukuki alacağın tahsili amacıyla hareket ederek tehdit ettikleri, sanıkların eylemlerinin 5237 sayılı TCK'nın 150/1. maddesinde öngörülen yağmanın daha az cezayı gerektiren halini ayrı ayrı oluşturduğu, sanık İ.'nin arkadaşı olması dolayısıyla ve aynı yöndeki kastıyla anılan sanığın eylemine katılan sanık Y.'nin fiillerinin de bu kapsamda değerlendirilmesi gerektiğinin anlaşılması karşısında; suçun hukuki nitelendirmesinde hataya düşülerek, sanık Y. hakkında nitelikli yağma suçundan karar verilmesini bozma nedeni yapmıştır⁵⁹.

Failin hukuki ilişki ve bu hukuki ilişkiye dayanan alacağın varlığı hususunda hataya düştüğü hallerde TCK 30 maddesindeki hata şartları göz önünde bulundurularak TCK 150/1 maddesindeki düzenlemeden yararlanması mümkündür⁶⁰. Alacağın varlığı hususunda hataya düşen failin eyleminin hukuki çerçevesini her olay özelinde ayrıca değerlendirmek yerinde olacaktır.

1.3.6. Genel Güvenliğin Kasten Tehlikeye Sokulması Suçu İle Karşılaştırma

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçu TCK'nın 170. maddesinde düzenlenmiştir. Maddedeki tanıma göre; kişilerin hayatı, sağlığı veya malvarlığı bakımından tehlikeli olacak biçimde ya da kişilerde korku, kaygı veya panik yaratabilecek tarzda; yangın çıkarmak; bina çökmesine, toprak kaymasına, çığ düşmesine, sel veya taşkına neden olmak; silahla ateş etmek veya patlayıcı madde kullanmak bu suçu oluşturur.

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun özellikle silahla işlenen görünümünde tehdit suçuna yaklaştığını söyleyebiliriz. Tehdit suçunda failin eylemi doğrudan

gidermeleri için mağdurları tehdit etmesi şeklindeki eyleminin yağmaya kalkışma suçunu oluşturduğu gözetilmeden, suç vasfında yanlışlığa düşülerek yazılı şekilde alacağın tahsili amacı ile tehdit suçundan hüküm kurulması kanuna aykırı..." Yarg. 6. CD, T.26/02/2018, E. 2015/2276, K. 2018/1659, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 17/04/2018).

⁵⁷ Yaşar, vd., 2014: 4856; Eryılmaz, 2016: 66.

⁵⁸ Aksi görüş için bkz. Yaşar, vd. 2014: 4856; Özbek vd., 2016: 646.

⁵⁹ Yarg. 6. CD, T.04/04/2018, E. 2015/5798, K. 2018/2539, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 18/04/2018).

⁶⁰ Yaşar, vd., 2014: 4855; Tezcan, vd., 2017: 708; Özbek vd., 2016: 650.

mağdura yönelmiştir. Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunda ise fail, doğrudan birisini hedef almaksızın genel bir tehlike veya korku hali oluşturacak tarzda eylemini gerçekleştirir. Silahla mağdurun evine doğru ateş edilmesi örneğinde olduğu gibi, fail tek eylemiyle hem genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunu hem de tehdit suçunu işlemiş olabilir. Bu durumda, daha sonra tehdit suçunun özel görünüş şekillerinden içtima kısmında da inceleneceği üzere TCK 44 maddesi gereği fikri içtima hükümleri uygulanacak, fail en ağır cezayı gerektiren suçtan cezalandırılacaktır⁶¹.

1.3.7. Halk Arasında Korku ve Panik Yaratmak Amacıyla Tehdit Suçu İle Karşılaştırma

TCK'nın 213. maddesinde düzenlenen halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçu madde metninde; halk arasında endişe, korku ve panik yaratmak amacıyla hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığı bakımından alenen tehditte bulunmak olarak tanımlanmış ve suçun silahla işlenmesi hali cezada artırım sebebi olarak kabul edilmiştir.

TCK'nın 213. maddesinde düzenlenen halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçu özel kastla işlenebilen bir suçtur. Fail halk arasında korku ve panik yaratma özel kastıyla tehdit eylemini gerçekleştirmelidir. Failin kastını belirlemek için ise suçun mağdurunun tespiti önem arz etmektedir. Halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçunda suçun mağduru belirli bir kişi değil, genel olarak belirsiz bir topluluk iken; tehdit suçunda suç mağduru belirli bir şahıstır⁶². Yargıtay'ın 04/11/2013 tarihli şu kararında da bu ayrımın kabul edildiği görülmektedir:

TCK'nın 213. maddesinde düzenlenen suçun oluşması için belirli kişi veya kişilere yönelik olmayıp, belirli olmayan kişilerden oluşan, ülkenin belli bir bölgesinde yaşayan halkın tehdit edilmesi gerekmekte olup, olay günü alkollü şekilde sokak üzerinde, kız meselesinin verdiği kızgınlığın etkisiyle belli kişileri hedef alarak elindeki bıçağı sağa sola sallayıp “o buraya gelecek” şeklinde bağırarak sanığın eyleminin, TCK'nın 106/2-a maddesine uyan silahla tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden verilen karar kanuna aykırı...⁶³

⁶¹ “...sanığın, husumetli olduğu mağdurun evine doğru silahla ateş etmesi şeklinde gerçekleşen eyleminin, hukuki anlamda tek fiil olduğu ve tek fiil ile hem silahlı tehdit hem de genel güvenliğini kasten tehlikeye sokma suçlarının oluştuğu gözetilerek, TCK'nın 44. maddesi gereğince daha ağır cezayı gerektiren TCK'nın 106/2-a maddesinde tanımlanan silahlı tehdit suçundan cezalandırılması yerine, aynı Kanunun 170/1-c maddesinde tanımlanan suçtan mahkumiyet hükmü kurulması kanuna aykırı...” Yarg. 4. CD, T.14/03/2018, E. 2017/19193, K. 2018/4934, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 18/04/2018).

⁶² Artuk vd., 2015: 254.

⁶³ Yarg. 8. CD, T.04/11/2013, E. 2012/9933, K. 2013/26290, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 18/04/2018).

Bunun yanında halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçunda tehdit eyleminin alenen gerçekleştirilmesi şartı aranırken, tehdit suçunda eylem aleni olabileceği gibi sadece mağdurun vakıf olabileceği şekilde de işlenebilir.

Genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunda olduğu gibi halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçunda da suçun özellikle silahla işlenen görünümünde tehdit suçu ile benzeştiği görülür. Failin eylemi ile ilgili bu iki suç arasında nitelendirme yapılırken en temel kıstas, failin halk arasında korku ve panik yaratma özel kastıyla hareket edip etmediğidir.

“...Sanıkların olay günü köy kahvesinin önüne gelip bütün köy halkına karşı ellerindeki yaklaşık yarım metre uzunluğunda olduğu anlaşılan döner bıçaklarını sallayarak köy halkına "sizin gibi insanları kesmek lazım" gibi sözler sarf etmeleri...”⁶⁴ eylemini halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçu;

Bir mensupları başka bir aile fertleri tarafından dövülen bir ailenin bazı üyelerinin, husumetin karşı tarafında yer alan aile üyelerinin evlerinin bulunduğu sokağa doğru gittikleri sırada karşı aileden olan ve gönüllü köy korucusu olması nedeniyle kendisine verilen kalashnikov marka tüfek ile havaya doğru 19 el ateş eden sanığın...⁶⁵

eylemini zincirleme şekilde işlenen silahla tehdit suçu kapsamında kabul eden Yargıtay kararları da iki suç arasındaki farkın anlaşılabilmesi için incelenebilecek kararlardır.

1.3.8. Görevi Yaptırmamak İçin Direnme Suçu İle Karşılaştırma

Görevi yaptırmamak için direnme suçu TCK’nın 265. maddesinde düzenlenmiştir. Bu suç ile kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engellemek amacıyla, cebir veya tehdit kullanma eylemi cezalandırılmaktadır. Tehdit bu suçun unsuru niteliğindedir. Tehditte bulunan fail bu tehdidini bir kamu görevlisinin görevini yapmasını engelleme özel kastıyla gerçekleştirmişse görevi yaptırmamak için direnme suçunun oluştuğundan söz edilir.

Sanığın, avukat olan katılanın davacı vekili sıfatıyla kendisine karşı açmış olduğu dava nedeniyle, telefonla yaptığı konuşma sırasında "sen kim oluyorsun da bana dava açıyorsun, sana gününü göstereceğim " ve “ofisinize gelip size gününüzü göstereceğim" şeklindeki sözlerinin, bir bütün halinde, yargı görevi yapan katılana karşı görevi yaptırmamak için direnme suçunu oluşturduğu...⁶⁶

Yönündeki Yargıtay kararında da, tehdidin kamu görevlisinin görevini yapmasını engelleme amacı taşıdığı durumlarda görevi yaptırmamak için direnme suçunun oluştuğu kabul edilmiştir.

⁶⁴ Yarg. 8. CD, T.22.06.2015, E. 2015/5570, K. 2015/19674, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 18/04/2018).

⁶⁵ Yarg. 8. CD, T.24/10/2016, E. 2016/5555, K. 2016/9792, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 18/04/2018).

⁶⁶ Yarg. 18. CD, T.16/01/2018, E. 2017/6702, K. 2018/224, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 18/04/2018).

Mağdur, kamu görevlisi olmasına rağmen olay sırasında kamu görevi yerine getirmiyorsa veya fail kamu görevini engelleme amacı taşııyorsa bu suç değil TCK 106. maddedeki tehdit suçu oluşur.

1.4. Çeşitli lke Düzenlemeleri

1.4.1. Almanya

Tehdit suçu, Alman Ceza Kanunu'nun zel Kısımının, 'Kişi Hürriyetine Karşı Cezalandırılabilir Hareketler' başlıklı 18. Babının 241. Paragrafında düzenlenmiştir. Bu paragrafa göre; her kim bir kimseyi kendisine veya yakınına yönelik bir suç işlemekle tehdit ederse bir yıla kadar hapis ile ya da para cezası ile cezalandırılır. Her kim iyi niyete aykırı surette bir başkasını kendisine veya yakınına yönelik bir suçun gerçekleştirilmek üzere olduğu hususunda aldatırsa aynı şekilde cezalandırılır. Maddeye göre mağdura karşı suç teşkil eden bir eylemde bulunulacağı tehdidi bu suçun temel konusunu teşkil eder. TCK'da sair bir ktllk edeceğinden bahisle tehditte bulunma eylemi de tehdit suçuuna karşılık gelirken, Alman Ceza Hukukunda nispeten sınırlı bir kabulde mağdura karşı 'suç işleneceği' tehdidi bu suç için aranan bir unsur olarak grnmektedir⁶⁷.

1.4.2. İtalya

Mülga 765 Sayılı TCK'da yer alan tehdit suçu, 1889 tarihli İtalyan Ceza Kanunu kaynak metin alınarak düzenlenmiştir. İtalyan Ceza Kanunu'nun 156. maddesi; her kim, kanunda yazılı hallerin haricinde bir kimseyi ağır ve haksız bir zarara ğratacağını bildirerek tehdit ederse altı aya kadar ağır hapis cezası verilir. Eğer tehdit fiili yüz elli dördüncü maddenin birinci fıkrasında gösterilen suretlerden biriyle yapılırsa ceza üç aydan bir seneye kadar ağır hapistir. Ağır hapis cezası altı aydan aşağı olmayan bir miktarda tatbik edildiği takdirde emniyeti umumiyete nezareti altında bulunmak cezası da zam ve ilave edilir. Sair tehdit fiilleri için ceza yüz lirete kadar para cezasıdır. Ve bu bapta şikayetname olmadıkça takibat yapılamaz şeklinde iken, bu maddeyi yürürlükten kaldıran 1930 tarihli İtalyan Ceza Kanunu'nun "kişi hürriyetine karşı suçlar" başlığını taşıyan fasıldaki 612. maddesi ile tehdit suçu; her kim başkasını haksız bir zarar ile tehdit ederse, mağdurun şikayeti üzerine, 100.000 lirete kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Eğer, tehdit ağır ise veya 339. maddede (ağırlaştırıcı haller) gösterilen suretlerden biri ile yapılırsa, resen takip yapılır ve cezası bir yıla kadar ağır hapis cezasıdır şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Yeni kanunda bir önceki

⁶⁷ zlmez, 2007: 71.

kanundan farklı olarak tehdit suçunun çok ağır tipine yer verilmemiş, ağır ve hafif tehdit olmak üzere iki tip tehdit kabul edilmiştir⁶⁸.

1.4.3. İspanya

İspanya Ceza Kanunu'nun özel hükümlere ilişkin İkinci Kitabının 'Hürriyete Karşı Suçlar' başlıklı Altıncı Babının ikinci bölümünde, tehdit suçunun farklı görünüşleri düzenlenmiştir. Tehdit suçunun temel şeklini düzenleyen 169. maddesinde; bir kişinin kendisine, ailesine veya yakın olduğu üçüncü bir şahsa kötülük icra edileceği bildirilerek tehdit edilmesi halinde ceza öngörülmüş, kişinin bizzat kendisine ailesine veya yakınına yönelik tehdidin konusu maddede ayrıntılı olarak belirtilmiştir. Buna göre tehdidin konusu öldürme, yaralama, çocuk düşürtme, hürriyete yönelik bir saldırı, işkence, manevi tamlığın ihlali, cinsel özgürlük, özel hayat, şeref, malvarlığı ve sosyo-ekonomik düzen olabilecektir. Bu özelliklere sahip tehdit, belli bir meblağ talep edilerek veya herhangi bir şart ileri sürülerek gerçekleştirilmiş ve fail istediğine ulaşmış ise ayrı, ulaşamamış ise ayrı cezalar belirlenmiştir. Tehdidin yazılı olarak, telefonla veya diğer herhangi bir telekomünikasyon araçlarıyla veya gerçek ya da sözde örgütler veya topluluklar adına gerçekleştirilmesi hali cezada artırım nedeni olarak kabul edilmiş, bu nitelikteki tehdit herhangi bir kayda bağlı değilse daha az bir ceza verilmesi gerektiği düşüncesi benimsenmiştir. Suç oluşturan bir kötülükle tehdit, bir belde sakinlerinin, etnik, kültürel veya dini bir grubun, sosyal veya mesleki bir topluluğun ya da diğer herhangi bir grubun üyelerinin gözünü korkutma amacına yönelikse ve amacı gerçekleştirmek için zorlayıcı bir ağırlığa ulaşmış ise fail önceki maddelerdeki cezalara göre en üst dereceden cezalandırılacak, bu fıkra kapsamında öngörülen amaçla ve aynı ağırlıkla silahlı çete veya terörist organizasyonları vasıtasıyla aleni şiddet hareketleri ile tehdit gerçekleştirilirse fail hapis ve hücre cezasına çarptırılacaktır. 169. maddedeki tanımın dışında kalan tehdit kayda bağlı ise ve bu sorumluluğu gerektiren bir hareket oluşturmuyorsa fail tehdidin ağırlığı gözetilmeksizin olayın şartları dikkate alınmak kaydıyla cezalandırılır. Eğer fail istediğini elde etmişse ceza artırılır. Bir kişi tehditle diğerinden kamuoyunca bilinmeyen ve onun sesini, görünüşünü ya da yararlarını zedeleyebilecek özel yaşamı hakkındaki olayları, aile ilişkilerini açıklamasını veya yaymasını isterse bunu elde etmişse farklı, elde edememişse farklı miktarlarda cezalandırılır⁶⁹.

⁶⁸ Sakar, 2009: 23; Çınar, 2002: 48.

⁶⁹ Üzülmüş, 2007: 71-72.

1.4.4. Fransa

1994 tarihli Fransız Ceza Kanunu'nun 222-17 ile 222-18 maddelerinde 2. Kitabın 2. Kısımının 2. Bölümünde 3 paragraf halinde tehdit suçu yer almaktadır. Bu paragraflarda tehdit suçu başka bir suçun unsuru veya ağırlaştırıcı nedeni olmasından başka müstakil bir suç olarak düzenlenmiştir⁷⁰.

Tehdit suçu düzenlemesine göre; kişilere karşı teşebbüsü cezalandırılabilir bir cürüm veya cünhanın işleneceği tehdidi, eğer tekrarlanarak ya da yazı, resim veya herhangi bir cisimle ifade edilmişse belli bir oranda, eğer ölüm tehdidi söz konusu ise daha yüksek oranda fail cezalandırılır. Aynı paragrafta yer alan şartlı tehdit düzenlemesine göre ise; kişilere karşı hangi yolla gerçekleştirildiğine bakılmaksızın bir şartın yerine getirilmesi kaydına bağlı olarak bir cürüm veya cünhanın işleneceği tehdidinde bulunmanın cezalandırılacağı, şartların yerine getirilmemesi hali için ölüm tehdidinde bulunmuş ise daha ağır ceza tatbik edileceği kabul edilmiştir. Bu düzenlemelerden anlaşılacağı gibi Fransa ceza mevzuatında basit tehdit ile şarta dayalı tehdit arasında cezalandırma koşulları açısından ayrıma gidilmiştir. Bir şartın yerine getirilmesi kaydına bağlı olmayan tehdidin cezalandırılabilirliği, tehdidin tekrarlanması, tehdidin ciddiliğini gösteren yazı, resim ve herhangi bir cisimle ifade edilmesine bağlanmıştır. Buna karşılık şartlı tehditte, tehdidin hangi yolla gerçekleştirildiğine bakılmaksızın cezalandırma yoluna gidilmiştir. Tehdidin her iki türü bakımından tehdidin konusunu, icrası suç teşkil eden kötülüğün gerçekleştirileceği beyanı oluşturmaktadır. Şartlı tehdidin cezası basit tehdiye göre daha fazladır. Tehdidin konusu ölümden ibaret ise her iki tehdit türü bakımından da cezada artırım öngörülmüştür⁷¹.

Fransa ceza hukukunda 1810 tarihli önceki Ceza Kanunu, önceleri sadece ölüm tehdidini suç olarak kabul etmekteyken 1863'te yapılan değişiklik ile tehdit suçunun kapsamı genişletilmiştir⁷².

1.4.5. Avusturya

Tehdit suçu Avusturya Ceza Kanunu'nun özel kısmında hürriyete karşı suçların düzenlendiği üçüncü bölümün 107. maddesinde yer almaktadır. Bu maddedeki tanıma göre; bir diğerini korkutmak ve huzursuz etmek için ciddi bir şekilde tehdit etme eylemi tehdit suçunu oluşturur. Tehdidin konusunun ölüm, önemli bir sakatlık, göze çarpar bir deformasyon, kaçırmak, kundaklamak, atom enerjisi, iyon ışınları veya patlayıcı madde

⁷⁰ Tezcan vd., 2017: 446.

⁷¹ Üzülmöz, 2007: 72-73; Tezcan vd., 2017: 446-447.

⁷² Tezcan vd., 2017: 446.

tehlikesi gibi hususların oluşturması hali ile tehdidin, tehdit edilenin veya bir başkasının intiharına veya intihara teşebbüsüne neden olması hali aynı maddenin farklı fıkralarında daha ağır cezayı gerektiren haller olarak kabul edilmiştir. Bununla birlikte tehdit, birinci dereceden hısımlara, kardeşlere veya evde birlikte yaşadıkları diğer yakınlara karşı gerçekleştirilmişse, kovuşturma yapılması mağdurun şikayetçi olması şartına bađlıdır⁷³.

1.4.6. Rusya

1996 tarihli Rus Ceza Kanunu’nda tehdit suçu, yaşama ve sağlığa karşı suçlar başlıklı 119. maddede düzenlenmiş ve bir kişiye öldürmekle veya sağlığına yönelik ağır bir zarar vermekle tehdidin, bu tehdidin gerçekleştirilmesinden korkulmasını gerektiren sebeplerin var olması halinde cezalandırılacağı ngrlmřtr⁷⁴.

1.4.7. İsviçre

İsviçre Ceza Kanunu’nun ikinci kitabının “hürriyete karşı cürüm ve cnhalar” başlığını taşıyan dördüncü kısmında 180. madde ile düzenlenen tehdit suçu maddede; “*Her kim bir başkasını ağır bir tehditle endişe veya korkuya düşürürse, şikayet üzerine hapis ya da para cezası ile cezalandırılır*” şeklinde hüküm altına alınmıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında belli kişilere karşı tehditlerin, örneğin eşe karşı evlilik sırasında veya boşanmadan itibaren bir yıl içinde işlenen tehditler bakımından kovuşturmanın resen yapılacağı kabul edilmiştir. İsviçre hukukunda mağdurun i huzurunun bozulmuş olması suçun tamamlanması için gerekli bir şart niteliğindedir. Bu nedenle ağır bir zarar verileceğinin bildirilmesine rağmen mağdurun buna inanmaması durumunda eylemin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilmektedir⁷⁵.

⁷³ zlmez, 2007: 73.

⁷⁴ zlmez, 2007: 74.

⁷⁵ zlmez, 2007: 74; ınar, 2002: 48; nder, 1994: 52.

İKİNCİ BÖLÜM

TEHDİT SUÇU İLE KORUNAN HUKUKİ DEĞER, SUÇUN UNSURLARI VE DİĞER HUSUSLAR

2.1. Korunan Hukuki Değer

Suçla korunan hukuki değer; kanun koyucunun bir eylemi suç olarak kabul etmek suretiyle korumayı amaçladığı değerdir. Kanun koyucu, kişilerin veya toplumun bir takım menfaatlerini korumak için suç tiplerini ihdas etmektedir⁷⁶. Suç işlendiğinde bu suç düzenlemesi ile korunması amaçlanan hukuki değer de ihlal edilir⁷⁷.

Her birey bir başkasının zorlaması, baskısı olmadan, kendisine yönelmesi muhtemel saldırı kaygısı ve korkusu yaşamadan özgürce hareket etmek ister. İnsan davranışlarını şekillendiren kendi ruh dünyasının sıhhati için bu en temel ihtiyaçtır. Bu nedenle toplum düzeninin inşası ve korunması ile nihayetinde insanın huzur ve mutluluğunu gaye edinen hukuk sistemimiz, hürriyet içinde yaşama talebinin karşılanması ve insan hürriyetini hedef alacak saldırıların bertaraf edilmesine yönelik tedbirlerini alır. Bu bağlamda tehdide suç olarak kanunda yer verilmesi ile bireylerin hür oldukları hissiyle hareket etmelerinin önüne konabilecek belli başlı eylemlere cezai yaptırımla karşılık vererek temelde özgürlük hissiyatının korunması amaçlanmıştır.

TCK'nın tehdit suçunu düzenleyen 106. maddesinin gerekçesinde; bu suç ile korunan hukuki değerın kişilerin huzur ve sükunu olduğu belirtilmiş, böylece kişilerde bir güvensizlik duygusunun meydana gelmesinin engellenmesi amaçlanmıştır. Yine madde gerekçesinde ifade edildiği üzere, bu suç düzenlemesi ile insanın kendisine özgü sulh ve sükununa karşı işlenen saldırılar cezalandırılmış olmaktadır. Fakat tehdidin bu maddeyle korumak istediği esas değer, kişinin karar verme ve hareket etme hürriyetidir. Hareket edebilme hürriyeti bir yerden bir yere gidebilme anlamındaki hürriyet olmayıp, özgürce kararlar alma ve aldığı kararlar doğrultusunda hareket edebilme hürriyetidir⁷⁸.

Tehdit suçu ile muhatap olan mağdurun iç huzurunun bozulması amaçlandığı için, bu suç düzenlemesi ile de kişinin iç huzuru, hukuki güvenlik hissi korunmak istenmektedir⁷⁹. Aynı zamanda tehdit niteliğindeki eylemleri ortaya koyan faillerin daha olumsuz neticelere sebebiyet vermeden cezalandırılması, bu şekilde mağdurun tehdidi ile korkutulduğu

⁷⁶ Artuk vd., 2014: 280.

⁷⁷ Özgenç, 2006: 216.

⁷⁸ Taneri, 2017: 37; Tezcan vd., 2017: 448; Özbek vd., 2016: 391.

⁷⁹ Tezcan vd., 2017: 447-448.

kötülüğün gerçekleşmesinin önüne geçilmesi de hedeflenmektedir⁸⁰. Sonuç olarak bu suç ile korunan hukuki değerın kişinin manevi özgürlüğü, huzur ve güvenlik duygusu olduğı söylenebilir⁸¹.

Yargıtay 4 Ceza Dairesi'nin bir kararında da;

Tehdit fiili, kişinin ruh dinginliğini bozan, iç huzurunu, bilinç ve irade özgürlüğünü ihlal eden bir olgu olarak kabul edilmektedir. Tehdit eylemi, doğrudan kişinin hayatı, vücut bütünlüğü, cinsel dokunulmazlığı, malvarlığı ve diğerk haklarına yönelen bir kötülük olması hasebiyle irade özgürlüğüne haksız saldırı niteliğindedir. Kanun koyucu, kişinin özgür iradesi ile tasarrufu kendisine ait olan, üçüncü kişilerin hukuka aykırı müdahalesine kapalı, normatif düzenlemelerle korunan temel değerlere yönelen haksız saldırıyı, mağdurun irade özgürlüğüne yönelen saldırı olarak kabul edip yaptırıma bağlamıştır⁸²

açıklamalarına yer verilmek suretiyle de tehdit suçu ile korunan hukuki değerin, kişinin ruh dinginliği, iç huzuru, bilinç ve irade özgürlüğü olduğı vurgulanmıştır.

2.2. Suçun Unsurları

2.2.1. Maddi Unsurlar

2.2.1.1. Suçun Konusu

Konu unsuru suçun maddi unsurlarındandır. Her suçun bir konusu vardır. Suçun konusu ile ilgili 'üzerinde suçun meydana geldiğı insan veya şeydir' gibi, konunun mutlak surette maddi bir varlığa sahip olması gerektiğı şeklinde anlaşılan tanımlar yapılmaktadır⁸³. Bazı suçların konusu maddi varlığı olan insan veya şeyler olabileceğı gibi örneğini tehdit suçunda da göreceğimiz üzere bir kısım suçların konusu insanın manevi varlığına karşılık gelen duygu ve değerler de olabilir. Bununla birlikte 'üzerinde suçun meydana geldiğı insan veya şey' tanımında yer alan insan kavramına, insanın cisimden sayılmayan varlığının da dahil olduğı da savunulmaktadır⁸⁴. Tüm bu tanımlardan hareketle suçun konusunun, suçu oluşturan tipik hareketin yöneldiğı şey, maddi ve manevi varlığı ile insan olduğı ifade edilebilir.

Ceza normunda tanımlanan tipik hareketin hedefinde suçun konusu yer almaktadır. Konunun tipik hareketten etkilenme durumuna göre suçların tasnifi yapılmaktadır. Bu sınıflandırmayla suçlar zarar suçları ve tehlike suçları olarak ayrılır. Zarar suçlarında suçun konusu failin fiili sonucu zarar görür. Tehlike suçlarında ise suçun konusu failin fiili ile zarara

⁸⁰ Yaşar, vd., 2014: 3553

⁸¹ Sözüer, 1994: 133-134, (İÜHFM); Soyaslan, 2010: 264

⁸² Yarg. 4. CD, T.14/12/2015, E. 2013/28039, K. 2015/39893, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 16/04/2018).

⁸³ Erem, Suçun Konusu ve Ümanist Doktrin: 20, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/335/3395.pdf> (erişim tarihi : 18/04/2018); Üzülmöz, 2007: 93.

⁸⁴ Erem, Suçun Konusu ve Ümanist Doktrin: 16, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/335/3395.pdf> (erişim tarihi : 18/04/2018).

uğrama tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bazı hukuki değerlerin daha hassas korunması gerektiği noktasındaki titiz yaklaşıma bağlı olarak bazı suç konularının zarar görme tehlikesi ile muhatap olması bile suç oluşması için yeterli kabul edilmiştir⁸⁵.

Tehlike suçları olarak adlandırılan suçlar da soyut tehlike suçları ve somut tehlike suçları olarak ikiye ayrılır. Soyut tehlike suçu, suça ilişkin kanuni tanımdaki fiilin işlenmesi ile suç konusunun tehlikeye düştüğü kabul edilen suç tipine karşılık gelir. Bu suç tipinde işlenen fiille suç konusunun bir tehlikeye düşürülüp düşürülmediğini araştırma gereği bulunmamaktadır. Somut tehlike suçu olarak adlandırılan suçlardaysa suça ilişkin kanuni tanımdaki fiilin işlenmesi ile birlikte, fiilin suç konusu açısından gerçekten bir tehlikeye neden olup olmadığını araştırmak gerekir⁸⁶.

Bu ifade edilenler kapsamında tehdit suçu değerlendirildiğinde, tehdit suçunun konusunun tehlide maruz kalan mağdurun iç huzuru, dinginliği, hukuki güvenlik duygusu, iradesini ortaya koyma ve iradesi ile hareket etme serbestisi olduğu sonucuna varılmaktadır. Tehdit suçunun oluşması için mağdurun iç huzuru, dinginliği, iradesini ortaya koyma ve iradesi ile hareket etme serbestisini ihlal etmeye elverişlilik arz eden saldırı beyanını aktarmak yeterli kabul edilmiştir. Bunun yanında ortaya konulan tehdit eylemi ile mutlak surette mağdur tarafın iç huzuru ve dinginlik halinin bozulması, kendisinde tedirginlik ve kaygıya sebebiyet verilmesi, iradesini ortaya koyma ve iradesi ile hareket etme serbestisinin ihlal edilmiş olması gerekmemektedir. Tehdit suçunda ifade edilen bu sonuçların gerçekleşmesi şartı aranmadığı için tehdidin zarar suçu olmadığını söyleyebiliriz⁸⁷.

2.2.1.2. Fiil

Suçun esasını fiil oluşturur. Ceza hukuku bakımından önemli olan tipe uygun ve hukuka aykırı bir hareketin varlığıdır. Tipe uygun fiil, suçun yapısal unsurlarındandır. Fiil kasıtlı, taksirli, icrai veya ihmali tüm suçların esasıdır. Bir fiil olmaksızın suçtan bahsedilemez⁸⁸. Suçun varlığı için ceza normundaki tanıma uyan bir eylemin mevcudiyeti koşulu, maddi unsuru da kapsar. Maddi unsuru olmayan suç olmayacağı gibi, dış alemde bir hareketle belirmeyen, bir fiil şeklinde ortaya çıkmayan bir düşünce veya niyet, ne kadar kötü olursa olsun, ceza hukukunun dışında kalır ve suça vücut vermez⁸⁹.

⁸⁵ Üzülmüş, 2007: 94.

⁸⁶ Özgenç, 2006: 217; Üzülmüş, 2007: 94.

⁸⁷ Üzülmüş, 2007: 95.

⁸⁸ Özgenç, 2015: 163; Üzülmüş, 2007: 78.

⁸⁹ Dönmezer ve Erman, 1997: 366; Sakar, 2009: 37.

TCK'nın 106/1. maddesi; bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur şeklindedir. Maddede, tehdit suçunun oluşması sonucunu doğuracak fiiller ifade edilmiştir. Buna göre; bir başkasının hayatına, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığına yönelik saldırı gerçekleştirileceği, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağı ya da kendisine sair bir kötülük edileceği tehdidi bu suçu oluşturur. Mağdurun bizzat kendisine yönelik olmasa da bir yakınının hayatına, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığına yönelik saldırıda bulunulacağı, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağı ya da sair bir kötülük edileceği tehdidi ile muhatap olması da suçun oluşması için yeterlidir.

Maddede saldırı tehdidinden söz edildiğinden öncelikle saldırmak fiilinin anlamını belirlemek gerekmektedir. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğü'nde saldırmak fiili; “*Bir kimseye veya bir şeye karşı saldırı yöneltmek, zarar verici bir davranışta bulunmak, hücum etmek*” olarak açıklanmış; saldırı kelimesi ise, “*kötülük yapmak, yıpratmak amacıyla doğrudan doğruya silahlı veya silahsız bir eylemde bulunma, hücum, taarruz, tecavüz*” şeklinde tanımlanmıştır⁹⁰. Tehdit suçu yönünden de saldırı kelimesi, ilk akla gelen anlamıyla zarar verme amacıyla hücum etme olarak anlaşılır.

Tehdit suçunun düzenlendiği maddenin ilk cümlesi bakımından (*Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden...*) hayata, vücut veya cinsel dokunulmazlığa yönelik bir saldırı tehdidi olmalıdır. TCK'da hayata, vücut dokunulmazlığına ve cinsel dokunulmazlığa karşı saldırılar ayrı suç başlıkları altında tanımlanmıştır. Kasten ve taksirle öldürme, intihara yönlendirme suçları hayata karşı suçlar; kasten ve taksirle yaralama, insan üzerinde deney, organ ve doku ticareti suçları vücut dokunulmazlığına karşı suçlar; cinsel saldırı, çocuğun cinsel istismarı, reşit olmayanla cinsel ilişki ve cinsel taciz suçları cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar olarak kabul edilmiştir. Bununla birlikte TCK 106/1 birinci cümlede öngörülen saldırı tehdidi yalnızca bu suç tiplerinin işleneceği tehdidi ile sınırlı değildir. Aksi bir kabul bizi vücut dokunulmazlığına karşı işlenen suçlar bölümünde değil ayrı bir bölümde yer alan işkence ve eziyet ile tehdit etme eylemini TCK 106/1 birinci cümle

⁹⁰http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5afad733d75304.12296391 (erişim tarihi: 18/04/2018).

kapsamı dışında bırakmaya götürür ki, bu da suçun konusu, korunan hukuki değer göz önünde bulundurulduğunda tehdit suçunun düzenlenme amacı ile bağdaşmaz.

Hayata yönelik saldırı tehdidi kişiyi öldürmekle tehdit etmektir. Bu tehdit türü uygulama en sık karşılaşılan tehdit türüdür. “Seni öldürürüm”, “gebertirim seni”, “kafanı kopartırım”, “kelleni alırım”, “ölümün benim elimden olacak”, “ecelin olmaya geldim” gibi tehdit ifadeleri hayata yönelik saldırı tehdidi kapsamındadır.

Suç tanımında yer alan ve kendisine yönelik saldırı tehdidi suç olarak kabul edilen vücut, insan bedenidir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın 17. maddesinde; “*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz*”⁹¹ denilerek vücut dokunulmazlığı Anayasal güvence altına alınmıştır. Yukarıda da belirtildiği gibi vücut dokunulmazlığına yönelik saldırılar TCK’da ayrıca suç olarak düzenlendiği gibi kanun koyucu böyle bir saldırıda bulunulacağından bahisle başkasının korkutulması, tedirgin edilmesi, huzurunun kaçırılması ve bu yolla hür iradesi üzerinde baskı kurularak kendisini her anlamda güvende hissetme duygusunun örselenmesini de TCK 106/1 maddesi kapsamında suç olarak düzenlemiştir. Bu bağlamda dokunulmazlığı Anayasa düzeyinde koruma altında olan vücudu hedef alan her türlü saldırıya ilişkin tehdit bu suçu oluşturur. “Seni döverim”, “saçlarını yolarım”, “ağzını yırtarım”, tırnaklarını sökerim”, “dişlerini dökerim” gibi tehdit ifadeleri vücut dokunulmazlığına yönelik saldırı tehdidi kapsamındadır.

Cinsel saldırı suçunun düzenlendiği TCK’nın 102. maddesinin gerekçesinde; “cinsel dokunulmazlığın, kişilerin vücudu üzerinde cinsel davranışlarda bulunulması suretiyle ihlal edileceği” belirtilmiştir. TCK’nın 105. maddesinde tanımlanan cinsel taciz suçuna ilişkin madde gerekçesinde ise, cinsel tacizin kişinin vücut dokunulmazlığının ihlali niteliği taşımayan cinsel davranışlarla gerçekleştirilebileceği ifade edilmiştir. Her ne kadar 102. madde gerekçesinde cinsel dokunulmazlığın, kişilerin vücudu üzerinde cinsel davranışlarda bulunulması suretiyle ihlal edileceği kabul edilmiş ise de, tehdit suçunun oluşması açısından cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar başlığı altında düzenlenen ve kişinin vücut dokunulmazlığının ihlali niteliği taşımayan cinsel davranışlarda bulunulacağı yani muhatabın cinsel tacize maruz kalacağı tehdidi de yeterlidir⁹². Tehdit suçunu benzer suçlarla karşılaştırdığımız birinci bölümde de ifade edildiği üzere, tehdidin cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı tehdidi olarak karşımıza çıkan görünümü ile TCK’nın 125. maddesinde

⁹¹<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Asp?MevzuatKod=1.5.2709&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=anayasa&Tur=1&Tertip=5&No=2709> (erişim tarihi: 18/04/2018).

⁹² Tarhan, 2007: 30.

düzenlenen hakaret suçunun sövme şeklindeki görünümü arasında suç nitelendirmesi noktasında tereddüt yaşanabilmektedir. Sık kullanılan "... sinkaf edeceğim" ifadesi her somut olay özelinde bizi farklı suç tipine götürebilmektedir. Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin;

...sanığın katılanlara yönelik "... sinkaf edeceğim" biçiminde sözler söylediğinin iddia ve kabul edilmesi karşısında, bu sözlerin geleceğe yönelik cinsel dokunulmazlığa karşı tehdit suçunu oluşturduğu gözetilmeden, ayrıca hakaret suçundan da mahkumiyet hükümleri kurulması...⁹³

nedeniyle verdiği bozma kararında da belirtildiği üzere, ifadede kullanılan zaman kipi dahi hakaret ve tehdit suçları arasında suç tipini belirlemede bir ölçüt olarak değerlendirilebilmektedir. Nihai nitelendirmenin olay bazında yapılması gerekmele birlikte "... seni sinkaf ettireceğim", "... seni sinkaf edeceğim" gibi ifadelerin cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı tehdidi olarak kabulü mümkündür. Burada dikkat edilmesi gereken husus, failin eyleminin objektif olarak karşı taraf üzerinde korku ve endişe meydana getirmeye elverişli olup olmadığı hususudur. Buradan hareketle failin kastının muhatabının iradesini baskı altına almaya yöneldiği durumlarda tehdit suçunun oluşacağından söz edilebilir.

Tehdit suçunun düzenlendiği maddenin ikinci cümlesi (*malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit*) bakımından ise failin tehdit eylemi, başkasını malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratma veya sair bir kötülük etme beyanından ibarettir.

Malvarlığı, bir kişinin hukuki bütünlük oluşturmak üzere sahip ve yükümlü tutulacağı, para ile ölçülen hak ve borçlarının tamamı; *mamelek*⁹⁴ olarak tanımlanabilir. Kişinin malvarlığı itibarıyla zarara uğratılacağına yönelik bir tehdit, tehdit suçunun bir başka görünümüdür. Bu yöndeki bir tehdidin suç oluşturması için tehdidin belli bir boyuta ulaşması gerekir. Bu da suçu düzenleyen normda büyük bir zarara uğratma tehdidi olarak ifade edilmiştir. Kanun koyucu kişinin malvarlığına yönelen saldırı tehdidini de bu suç kapsamına dahil etmekle birlikte, kişi üzerindeki etkisinin hafif olacağı ve suçun oluşması için gerekli seviyede bir korku, panik haline yol açmayacağı kabulüyle malvarlığını konu alan tehditlerde büyük bir zarara uğratma tehdidi olması gerektiği görüşünü benimsemiştir. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zararın ne olduğu ya da olması gerektiği konusunda genel geçer bir tanımlama olanağı bulunmamaktadır. Eyleme konu edilen malvarlığına yönelik zarar tehdidi, insanların ekonomik durumuna göre değişen seviyelerde endişe yaşamalarına neden olabilir⁹⁵. Zarara uğrama tehdidi ile karşı karşıya bırakılan malvarlığı belli bir kişi için korku, kaygı yaşatmaya elverişli iken diğer bir kişi için aynı etkiyi doğurmayabilir. Örnek olarak; tüm

⁹³ Yarg. 4. CD, T.24/10/2017, E. 2016/4337, K. 2017/23221, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 19/04/2018).

⁹⁴ Yılmaz, 2003: 428.

⁹⁵ Tarhan, 2007: 31.

malvarlığı üzerindeki elbiseden ibaret birisine söylenecek “ceketini yırtarım” sözü bu kişi bakımından malvarlığı itibarıyla büyük bir zarar tehdidi olarak kabul edilebilecek iken ekonomik durumu iyi düzeyde birisi için bu söz aynı psikolojik etkiyi doğurmaya elverişli değildir⁹⁶. Bu nitelikteki bir tehdidin TCK106/1. maddesi ikinci cümlede düzenlenen tehdit suçunu oluşturup oluşmayacağının her somut olay özelinde uygulayıcılar tarafından ayrı ayrı değerlendirmeye tabi tutulması gerekmektedir. Bununla birlikte ciddi ekonomik değeri olan ev, araba gibi malvarlıkları konu edilerek; “evini yakacağım”, “arabamı uçurumdan aşağı atacağım”, “koyunlarını telef edeceğim”, “şirketini batıracağım” gibi ifadelerin kişiye göre değerlendirmeye gerek olmaksızın tehdit suçunu oluşturacağı söylenebilir. “Defterini yırtarım”, “saksını devireceğim”, “elektriğini, suyunu kestireceğim”, “arabamı kirletirim” gibi beyanların ise malvarlığı itibarıyla büyük bir zarar tehdidi barındırmadığı için suç teşkil etmeyeceğini kabul edebiliriz. Bunun yanında, kişinin malvarlığına yönelik ağır nitelikteki tehdidin sair tehdit kapsamında kabul edilmesinin, örneğin; “senin evini başına ykarım” sözüyle gerçekleştirilen tehdit ile “ben sana yarın gösteririm” sözüyle ortaya konan tehdidin suç karşılığı olarak aynı değerlendirilmesinin eleştirildiğini belirtmek gerekir⁹⁷.

Sair bir kötülük kavramıyla; hayata, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığa yönelik tehditler ve malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratma tehdidi kapsamı dışında kalan kötülük tehditleri de suç tanımına dahil edilmiştir. Bu kavram muhatapta korku, kaygı oluşturmaya elverişli sair kötülük tehditlerini içine almakla beraber, malvarlığına yönelik tehdit maddede hangi boyutta olması gerektiği de ifade edilmek suretiyle ayrıca belirtildiğinden, malvarlığına karşı hafif tehditleri sair kötülük tehdidi olarak kabul etme imkanı yoktur. Sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte daha çok, “...sizinle dışarıda görüşeceğim, dışarı çıkın, sizinle okul bahçesinde görüşeceğim...”⁹⁸, “...senin yüzünden firar ettim, seninle görüşeceğiz, beni mahvettin ben de seni mahvedeceğim...”⁹⁹, “...söyle hocaya bana 8 gün ceza aldırdı cezam bitince hesaplaşacağız görüşeceğiz onla...”¹⁰⁰ gibi genel ifadelerle kişi üzerinde baskı kurulması söz konusudur.

Sair kötülük tehdidi kavramının içeriğinin belirli olmadığı, uygulayıcıya bu kapsama alınabilecek geniş bir alan bırakıldığı, bunun da suç ve cezada kanunilik prensibine aykırı olduğu ileri sürülmekte ise de¹⁰¹; hayata, vücut dokunulmazlığına, cinsel dokunulmazlığa karşı saldırı ve malvarlığına yönelik zarar tehditleri dışında kalan ve esasen korku

⁹⁶ Yaşar vd., 2010: 3492; Başlı, 2016: 56.

⁹⁷ Soyaslan, 2010: 266.

⁹⁸ Yarg. 18. CD, T.21/02/2018, E. 2016/845, K. 2018/2260, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 19/04/2018).

⁹⁹ Yarg. 18. CD, T.14/02/2018, E. 2016/904, K. 2018/1812, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 19/04/2018).

¹⁰⁰ Yarg. 4. CD, T.25/01/2018, E. 2017/6560, K. 2018/1683, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 19/04/2018).

¹⁰¹ Şen, 2006: 416.

oluşturmaya elverişli birçok eylemin tek tek maddede belirtilmesi mümkün olmadığı gibi, bu eylemlerin tek tek sayılmaması nedeniyle suç kapsamı dışına çıkartılması da tehdit niteliği olan birçok fiilin ceza dışı bırakılması anlamına gelecektir¹⁰².

Tehdit suçunun oluşması için kötülük tehdidi hukuken korunan değerlere yönelmelidir. Hukuki koruma altında olmayan değerleri konu alan tehdit bu suç oluşturmayacaktır. Bu yönüyle “seninle bir daha konuşmam”, “yüzüne bakmam”, “bir daha selam vermem” gibi sözler tehdit suçu kapsamında değerlendirilemez¹⁰³. Bunun yanında tehdidi ile korku oluşturulan saldırı veya kötülüğün gerçekleşmesi halinde suç oluşturması gerekmemektedir¹⁰⁴.

Mağdurun, tehdidiyle endişeye düşürüldüğü kötülük, gerçekleştirilmesi mümkün bir kötülük olmalıdır. Gerçekleşme ihtimali bulunmayan kötülük bildirimleri suç oluşturmaz. Korkutma kapasitesi tehdidin özüdür¹⁰⁵. Hayali, metafizik bir kötülük ile korkutma eylemleri ile ilgili olarak ise; mağdurun metafizik olgulara inanması şartına bağlı olarak bu suçun oluşacağını kabul edenler olduğu gibi¹⁰⁶, bu eylemlerin objektif korkutucu etkisinin olmadığı, mağdurun sadece batıl inançları nedeniyle korktuğundan bahisle, bu söylemlerin suç oluşturmayaacağı görüşünü savunanlar da vardır¹⁰⁷. Suçu düzenleyen madde gerekçesindeyse bu husus; “*batıl inançlara dayanılarak bir kötülüğe maruz bırakılabileceği beyanıyla, bir kimse tehdit edilmiş olmaz*” şeklinde ifade edilmiştir. Madde gerekçesinde kullanılan batıl inançlar ifadesinin kapsamına her türlü metafizik inancı dahil edemeyiz. İnsanların dinleri veya kültürleri gereği inandıkları bir takım metafizik olgular vardır. Bu olgular bazen insanların tüm hayatını şekillendirme gücüne de sahip olabilir. Kanunu uygulayan kişinin bu olgulara inanmaması bu inançları batıl hale getirmez. Örneğin, Müslüman toplumlarda -her ne kadar görünmeseler de- cinlerin varlığı iman derecesinde kabul edilen bir gerçektir. Bununla birlikte bu görünmez varlıkların sınırlı da olsa insanların hayatlarına müdahalede bulundukları görüşü de önemli bir kesim tarafından benimsenmiştir. Hal böyle olunca cinlerle temas kurarak onları yönlendirme ilmine sahip olduğu kabul edilen birisinin, bu varlıklardan korku duyan bir başka kişiyi ona bazı cinleri musallat edeceğini söyleyerek korkutması mümkündür. Bu sözlere muhatap olan kişinin söz konusu varlıklarla ilgili inancına göre oldukça yüksek korku yaşaması ihtimal dahilindedir. Bu nedenle tüm metafizik inanışlar batıl inanç gibi

¹⁰² Başlı, 2016: 153.

¹⁰³ Tezcan vd., 2017: 452.

¹⁰⁴ Taneri, 2017: 42; Tezcan vd., 2017: 454; Tarhan, 2007: 29.

¹⁰⁵ Soyaslan, 2010: 267.

¹⁰⁶ Tarhan, 2007: 36; Soyaslan, 2010: 267.

¹⁰⁷ Parlar ve Utku, 2018: 24; Tezcan vd., 2017: 455.

değerlendirilmeden, mağdurun yaşadığı toplumun kabulleri de dikkate alınarak bir sonuca varmak yerinde olacaktır.

Tehdidin kural olarak geleceğe yönelik olması gerekir. Bu durum suça ilişkin madde metninde; “...gerçekleştirileceğinden bahisle...” sözcükleriyle ifade edilmiştir. Fail gelecekte bir zaman dilimi içerisinde saldırı gerçekleştireceği, zarara uğratacağı veya sair bir kötülük edeceğini mağdura bildirerek eylemini gerçekleştirmelidir. Buradan hareketle geleceğe yönelik olmayan ve dolayısıyla muhatap üzerinde korkutucu etki doğurmaya elverişli bulunmayan söylem ve eylemler tehdit suçunu oluşturmayacaktır. Bu bakımdan “dün seni dövecektim” benzeri sözler tehdit olarak kabul edilemez. Bununla birlikte “kız olmasaydın seni döverdim”, “gelseydi onu öldürecektim” şeklinde, lafzen geleceğe yönelik olmayan fakat olası bir tehlikenin varlığını hissettiren söylemlerin tehdit suçunu oluşturduğu, bu nedenle tehdit suçunun geleceğe yönelik söylem ve eylemlerle işlenebileceği kuralının istisnalarının olabileceği ve her olayın kendi koşullarında değerlendirilerek kanaate varılabileceği görüşünün kimi yazarlarca benimsendiği görülmektedir¹⁰⁸. Fakat fail tarafından ifade edilen sözlerin lafzen geleceğe yönelik olmaması, tehdidin geleceğe yönelik olması gerektiği kuralına bir istisna olarak kabul edilemez. Çünkü bu durumda da fail geçmişe dönük bir anlatımda bulunmakla birlikte tehlikenin devam ettiğini muhatabına hissettirmeye çalışmakta ve karşı taraf üzerinde yine geleceğe dönük bir korku oluşturmaya çalışmaktadır.

Mağdur tarafın yasa maddesinde belirtilen şekilde bir saldırıyla karşı karşıya kalacağı, maddi olarak zarar göreceği veya sair bir kötülüğe muhatap olacağına dair fail iradesinin dışı yansımaları tehdit suçunun oluşumu için gerekli ve yeterlidir. Failin mağduru tehdidi ile korkuttuğu neticeyi gerçekte isteyip istemediği önemli değildir¹⁰⁹. Failin saldırı gerçekleştireceğini, maddi zarar vereceğini ya da sair bir kötülük edeceğini bildirmesinin yanında ayrıca bu bildirimin karşı taraf üzerinde netice doğuran bir etkisi olup olmadığının, karar verme ve hareket özgürlüğünü etkileyip etkilemediğinin önemi bulunmamaktadır. Bir başka anlatımla, eylemin suç sayılması, fiilen mağdurun iç huzurunun bozulması şartına bağlı değildir. Zira tehdit bir tehlike suçudur ve tehdidin objektif olarak korku ve endişe yaratmaya elverişli olması yani olası tehlikenin varlığı suçun oluşması için yeterlidir. Normal zeka seviyesine sahip bir kişi tarafından eylemin zarar ya da tehlike ihtimali doğurduğunun algılanması, huzursuzluk, ürperme ve kaygı yaşatmaya elverişli olması yeterlidir. Bu ölçüt

¹⁰⁸ Tarhan, 2007: 35.

¹⁰⁹ Koca ve Üzülmüş, 2013: 352.

esas alındığında suçun varlığı mağdur üzerinde yarattığı kişisel sonuçtan bağımsız olarak da kabul edilebilir¹¹⁰.

Yargıtay 4. Ceza Dairesi tarafından tehdit suçunun uygulama koşullarına ilişkin verilen kararlarda da benzer tespitler yer almaktadır. Örneğin;

...tehdit fiili, kişinin ruh dinginliğini bozan, iç huzurunu, bilinç ve irade özgürlüğünü ihlal eden bir olgudur. Fiilin mağdur üzerinde ciddi bir korku yaratabilmesi açısından sonuç almaya objektif olarak elverişli, yeterli ve uygun olması gerekir. Ayrıca tehdidin somut olayda muhatap üzerinde etkili olması şart değildir. Bu nedenle mağdurun korkup korkmadığının araştırılması gerekmez...¹¹¹

şeklindeki kabulde, tehdit suçunun oluşması için eylemin mağdur üzerinde etkili olup olmadığının önemli olmadığı düşüncesinin benimsendiği görülmektedir.

Tehdit suçu doğrudan sözle ifade edilerek işlenebileceği gibi karşı taraf üzerinde aynı etkiyi doğurmaya elverişli vasıtalarla da işlenebilir¹¹². Korkutma amacıyla; belindeki tabancayı gösterme, silahla ateş etme, arabasının camına mermi koyma, evinin kapısına ölümü çağrıştıran işaret ve semboller çizme gibi örneklerde tehdit suçunun basit veya nitelikli hallerinin oluştuğunu söyleyebiliriz.

TCK'nın 106. maddesinde; bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden; malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit eden kişinin bu eyleminin tehdit suçunu oluşturacağı belirtilmiştir. Madde metninde de ifade edildiği üzere suçun farklı görünimleri olan hayata, vücut veya cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı tehdidi ile malvarlığı itibarıyla büyük bir zarar tehdidi ya da sair kötülük yapma tehdidi doğrudan mağdura yönelik olabileceği gibi mağdurun yakınına yönelik de olabilir. Suçun oluşması için gerekli olan yakınlıktan ne anlaşılması gerektiği ise madde gerekçesinde; "tehdit konusu kötülük, mağdura değil de, bir üçüncü şahsa yönelik olabilir. Ancak, bu durumda mağdur ile üçüncü kişi arasında belli bir akrabalık, yakınlık ilişkisi mevcut olmalıdır." şeklinde izah edilmekle birlikte, yakın kelimesinin kapsamı net olarak belirlenmediğinden, mağdurun akrabaları ile birlikte, kendisine saldırıda bulunulmasını veya herhangi bir kötülükle karşı karşıya bırakılmasını istemediği, bu düzeyde yakınlık hissettiği kişileri hedef alan saldırı ve kötülük tehditlerinin de bu suç kapsamında değerlendirilmesine imkan verdiği söylenebilir¹¹³. Bunu da her olay ayrıca incelenerek, eylemin mağdur üzerinde etki doğurma niteliği de göz önünde bulundurulmak suretiyle çözüme kavuşturmak gerekmektedir¹¹⁴.

¹¹⁰ Parlar ve Utku, 2018: 23-24; Taneri, 2017:39; Tarhan, 2007: 28; Sözüer, 1994: 129-130, (İÜHF).

¹¹¹ Yarg. 4. CD, T.20/10/2008, E. 2007/988, K. 2008/18691, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 19/04/2018).

¹¹² Tezcan vd., 2017: 456.

¹¹³ Üzülmüş, 2007: 89; Özbek vd., 2016: 392.

¹¹⁴ Malkoç, 2005: 451.

Yakınlık kavramının kanun koyucu tarafından bilinçli olarak kullanıldığı, belli kişilerle sınırlayarak uygulama alanını daraltmak yerine, her olayda uygulayıcı tarafından değerlendirme yapılmasının daha doğru olacağı düşüncesinden hareketle bu şekilde maddenin düzenlendiği söylenebilir.

Madde metninde, tehdidi ile korkutulan; hayata, vücut dokunulmazlığına ve cinsel dokunulmazlığa karşı saldırıların kişinin kendisine veya yakınına yönelik olabileceği belirtilmesine rağmen, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarar uğratma ya da sair bir kötülük etme tehdidinin kişinin kendisi ile birlikte yakınına yönelik tehditleri de kapsayıp kapsamayacağı hususu açıkça belirtilmemiştir. Fakat, maddenin ikinci cümlesinde düzenlenen malvarlığına yönelik tehdit ve sair kötülük tehdidi yönünden de mağdurun kendisi ile birlikte yakınına yönelik bir tehdidin bu suç kapsamına dahil olduğunu kabul etmek gerekir¹¹⁵. Birinci cümledeki tehdidin, temel tehdit suçu olarak düzenlenmesi, ikinci cümledeki tehdidin ise suçun temel şekline göre daha az cezayı gerektirir bir hal niteliğinde düzenlenmiş olması karşısında, bir tehdidin varlığından söz edilebilmesi için; bir başkasını kendisinin veya yakınının belirtilen hukuki değerlerine saldırı, zarar veya kötülük tehdidi ile korkutmak gerektiği sonucuna varılabilir.

Tehdit suçu, mağdurun bu tehdiye vakıf olması ile tamamlanır. Maddede belirtilen değerlere saldırı gerçekleştirileceği, malvarlığı yönünden zarar verileceği ya da sair bir kötülük yapılacağına dair bildirimlerin mağdurun bilgisine ulaştırılması suçun oluşması için gerekli bir şarttır¹¹⁶. Bu bildirim doğrudan mağdurun yüzüne karşı yapılabileceği gibi, mağdurun yokluğunda ancak ona ulaştırmaya elverişli şekilde de yapılabilir. Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin 06/06/2016 tarihli;

...sanığın, mağdur İbrahim'in dayısı olan ve mağdur ile birlikte oturan tanık Sami'yi telefonda arayarak alışveriş ve kefalet ilişkisinden doğan alacağını ödemeyip kaçtığı ve mahkemece de bulunamadığı anlaşılan mağdur İbrahim ve babası mağdur Bülent'i kast ederek "ben İbrahim'i bulmazsam babası veya kardeşini vuracağım" şeklinde sözlerle tehdit ettiği kabul edilen olayda; tanığın katılan ve mağdura yakınlığı nedeniyle sanıkta iletme iradesinin bulunduğu ve gıyapta tehdit suçunun unsurlarının oluştuğu...¹¹⁷

şeklindeki kararında belirtildiği gibi gıyapta tehdidin suç olarak kabulü için failde mağdura iletme iradesinin varlığı aranmaktadır. Mağdurun haberi olmadan yokluğunda ifade edilen tehdit sözleri ve tehdiye yönelik diğer eylemlere, failin iletme iradesi olmaksızın, hasbelkader mağdurun vakıf olduğu hallerde tehdit suçu oluşmaz. Örnek olarak mağdurun yer

¹¹⁵ Üzülmmez, 2007: 90; Taneri, 2017: 45.

¹¹⁶ Taneri, 2017: 46; Sözüer, 1994: 137-138, (İÜHFM).

¹¹⁷ Yarg. 4. CD, T.06/06/2016, E. 2014/6779, K. 2016/11389, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 19/04/2018).

almadığı bir sohbet ortamında mağdur için, “benim sinirimi bozuyor, gördüğüm yerde dövme istiyorum” sözlerini sarf eden failin bu eylemi mağdur bu sözleri bir şekilde öğrenmiş olsa da tehdit suçunu oluşturmayacaktır¹¹⁸. Failin iletme iradesi ile hareket edip etmediğinin belirlenmesi aşamasında ise; failin, tehdidinin mağdur tarafa ulaştırılacağını bilmesi ve istemesi veya mağdura ulaştırılacağını öngörmüş ve buna rıza göstermiş olması durumunda tehdidi iletme iradesi ile hareket ettiği söylenebilir¹¹⁹.

Failin elinde tuttuğu av tüfeği ile kahvehaneye giderek mağdurun oğluna, küfür de etmek suretiyle babasının nerede olduğunu sorması örneğinde olduğu gibi, gıyapta yapılan tehdit eyleminin silahla işlendiği durumlarda tehdit suçunu işlediği kabul edilen failin eyleminin silahla tehdit olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hususu ayrıca tartışılması gereken bir konudur ve çalışmamızın suçun nitelikli hallerine yer verilen kısmında tartışılacaktır.

2.2.1.3. Fail

Fail kelime anlamı olarak; eden, yapan, işleyen anlamlarına gelir¹²⁰. İşlenen her suçun bir faili vardır ve bu fail her halükarda bir insandır. Ceza hukuku anlamında hukuka aykırı fiili işleyen kişi suçun failidir¹²¹. Suçu oluşturan eylemin ancak iradesi ile hareket edebilme kabiliyeti olan insan tarafından gerçekleştirilebileceği¹²² kimi yazarlar tarafından savunulmakla birlikte, suç konusu eylemi ortaya koyan insanın iradi hareket etme yeteneğini haiz olması gerekmediği, bu yeteneğe sahip olup olmama hususunun ceza hukuku anlamında, sorumluluk ve yaptırım hukukunun konusunu oluşturduğu¹²³ da ileri sürülen bir diğer görüştür.

Ceza kanunları ile düzenlenen suçlar kural olarak herkes tarafından işlenebilir. Suç tanımlarında fail ile ilgili ifade edilen “kişi”, “kimse”, “bir kimse”, “her kim” gibi sözcükler ilgili suçun herhangi birisi tarafından işlenebileceğini belirtmektedir¹²⁴. Herkesin suçların faili olabileceği kuralının istisnası olarak bir takım suçlar ancak belli kişiler tarafından işlenebilir. Kanun bazı suçlar için failin belirli bir hukuki veya fiili durumda bulunmasını şart koşturmaktadır. Herkes tarafından işlenme imkanı olmayan, failinin belli kişiler olabileceği bu

¹¹⁸ Başlı, 2016: 65.

¹¹⁹ Çınar, 2002: 64.

¹²⁰ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5afad743545d09.44383175 (erişim tarihi: 20/04/2018).

¹²¹ Hakeri, 2016: 132; Toroslu, 2005: 65.

¹²² Artuk vd., 2016: 272.

¹²³ Başlı, 2016: 41.

¹²⁴ Özgenç, 2015: 192; Tarhan, 2007: 40.

suçlara özgü suç denilmektedir. Özellikle zimmet suçu gibi failin kamu görevlisi olması gereken suçlar özgü suçlar olarak karşımıza çıkarlar¹²⁵.

Tehdit suçunun ise fail yönünden istisnai bir durumu bulunmamaktadır. Herkes bu suçun faili olabilir. Herkes gibi kamu görevlileri de bu suçun faili olabilirler. Ancak, kamu görevlilerinin görevlerinin bir gereği olarak ellerinde bulundurdıkları araç ve gereçleri tehdit suçunun işlenmesi sırasında kullanmaları halinde TCK 266. maddesi gereği cezada artırım yapılır¹²⁶.

2.2.1.4. Mağdur

Her suçun bir faili olduğu gibi bir de mağduru vardır. Fail suçun aktif süjesi iken mağdur pasif süje konumundadır¹²⁷. Mağdur suçu oluşturan eylem ve söylemlerle saldırıya uğrayan, kendisine zarar verilen kişi veya kişiler¹²⁸, başka bir anlatımla, işlenen fiil nedeniyle haksızlığa uğramış kişidir¹²⁹. Kelime anlamı olarak ise mağdur, haksızlığa uğramış kimse demektir¹³⁰. Bir insan suçun hem aktif süjesi hem de pasif süjesi olamaz. Yani bir kişinin kendisi üzerinde suç işlemesi söz konusu değildir. Yaşayan bir insan suçun mağduru olabilir¹³¹. Gerçek kişilerden ayrı bir varlık olan tüzel kişiler ise suçtan zarar gören konumunda yer alabilirler¹³².

Herkes tehdit suçunun mağduru olabilir. Bununla birlikte mağdurun belirli ya da en azından belirlenebilir bir kişi olması bu suç için bir zorunluluktur. Mağdur belirlenebilir nitelikte değil de, tehdit ülkenin belli bir bölgesinde yaşayan halkın hayat, sağlık, vücut veya cinsel dokunulmazlık ya da malvarlığına yönelik ise, yani tehdide belirli bir kişi değil belirsiz kitleler muhatap olmuşsa o zaman TCK'nın 213. maddesinde tanımlanan halk arasında korku ve panik yaratmak amacıyla tehdit suçunun oluşabileceği düşünülmelidir¹³³. Örneğin; uçakta failin, öyle olmadığı halde “bu uçağa bomba konuldu” diye bağırması tehdit suçunu değil TCK 213. maddede düzenlenen suçu oluşturur¹³⁴.

¹²⁵ Toroslu, 2005: 64; Özgenç, 2015: 192.

¹²⁶ Parlar ve Utku, 2018: 21.

¹²⁷ Toroslu, 2005: 67.

¹²⁸ Çınar, 2002: 57.

¹²⁹ Üzülmüş, 2007: 96.

¹³⁰ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5afad88ccea9e4.46658708 (erişim tarihi: 20/04/2018).

¹³¹ Toroslu, 2005: 67-68.

¹³² Özgenç, 2006: 190; Tüzel kişilerin de suçun mağduru olabileceğine dair bk. Demirbaş, 2016: 550.

¹³³ Tarhan, 2007: 37-38; Özbek vd., 2010: 406; Artuç, 2008: 759; Parlar ve Hatipoğlu, 2007: 1740.

¹³⁴ Tezcan vd., 2017: 449.

Tehdidin yöneldiği kişinin tehdidi anlayabilecek, algılayabilecek durumda olması da gerekir. Bu nedenle algılama yeteneği olmayanlara karşı tehdit suçu işlenemez¹³⁵. Fakat fiil bu kimselerin yakınlarını korku ve telaşa düşürme ya da iç huzurlarını bozmaya elverişli ise onlara karşı tehdit suçu söz konusu olabilir¹³⁶. Bu husus Yargıtay'ın bir kararında şu şekilde vurgulanmıştır:

Tehdit eylemi, doğrudan kişinin hayatı, vücut bütünlüğü, cinsel dokunulmazlığı, malvarlığı ve diğer haklarına yönelik bir kötülük olması hasebiyle irade özgürlüğüne haksız saldırı niteliğindedir. Kanun koyucu, kişinin özgür iradesi ile tasarrufu kendisine ait olan, üçüncü kişilerin hukuka aykırı müdahalesine kapalı, normatif düzenlemelerle korunan temel değerlere yönelik haksız saldırıyı, mağdurun irade özgürlüğüne yönelik saldırı olarak kabul edip yaptırıma bağlamıştır. Suçla korunan hukuki yarar gözetildiğinde, mağdurun ruhsal durumu itibarıyla tehdidin konusunu oluşturan saldırının içerdiği kötülüğün, tehlikenin ve zarar ihtimalinin anlam ve sonuçlarını idrak edebilecek durumda olması gerekir. Ruhsal ve fiziksel/zihinsel durumu itibarıyla algılama yeteneği yeterince gelişmemiş, bu yeteneğini kaybetmiş ya da hiç oluşmamış kişilerin, tehdit yoluyla özgür iradelerinin etkilenmesi, baskı altına alınması mümkün olamaz. Şayet mağdur, tehdit fiili ile ortaya konulan eylemin kötülüğünü, tehlike halini veya zarar ihtimalini idrak edemeyecek durumda ise, iradesinin etkilenmesi söz konusu olmayacağından bu kişiye karşı tehdit suçu da oluşmayacaktır. Bunun yanında, tehdit, fiilin sonuçlarını idrak edebilecek durumda olmayan kişilere yönelmekle birlikte, anne, baba, kardeş, bakımını üstlenen kişi gibi yakınlarının iradesini etkileyebilecek sonuçlar doğuruyorsa, tehdit suçunun oluşacağı açıktır. Örneğin; iki yaşında olan çocuğun, babasının yanında tehdit edilmesinde çocuk, fiilin sonuçlarını idrak etme yeteneğinden yoksun ise de, babasının ruh dinginliği bozulacak, iç huzuru, bilinç ve irade özgürlüğü ihlal edilecektir. TCK'nın 106/1. maddesinde, suçun, mutlaka mağdura yönelmesinin zorunlu olmadığı da açıkça ifade edilmiştir¹³⁷.

Akıl hastalığı ve yaşa bağlı olarak algılama yeteneği gelişmemiş kişilere karşı tehdit suçunun işlenemeyeceğini her durumda kabul etmenin doğru olmadığı, her olay özelinde hakim tarafından değerlendirme yapılması gerektiği görüşü de savunulmaktadır. Bu görüşe göre; fail tarafından ortaya konulan tehdit eyleminden korkan akıl hastaları ve yaşı küçük çocuk olabilir. Somut olaya göre bu kişiler de tehdit suçunun mağduru olabilirler. Örnek olarak; akıl hastanesinde hastalara bakmakla yükümlü birisinin akli hastalarına “sessiz olun yoksa hepinizi öldürürüm” demesinin ardından hastaların sessiz kalmaları durumunda veya henüz beş yaşındaki bir çocuğa komşusu tarafından bıçak gösterilerek “seni keserim, kestiğim çocukların hepsi çöp kutusunun içinde” denilmesi halinde belki de tüm yaşamlarını

¹³⁵ Erol, 2005: 548; Soyaslan, 2010: 265; Tezcan vd., 2017: 449.

¹³⁶ Soyaslan, 2010: 265; Tezcan vd., 2017: 449; Özbek vd., 2016: 392.

¹³⁷ Yarg. 4. CD, T.14/12/2015, E. 2013/28039, K. 2015/39893, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 21/04/2018).

etkileyecek düzeyde korku yaşayacak bu kişilere yönelik eylemler tehdit suçunu oluşturacaktır¹³⁸.

Bazı kişiler de özel durumları sebebiyle tehditten etkilenmeyebilirler. Örneğin; tam işitme engelli birisine sözlü olarak tehditte bulunulması halinde, bu sözleri duyma ve dolayısıyla iç huzur ve güvenliğinin etkilenme olasılığı bulunmadığı, görme engelli birisine vücut dili, işaret ya da yazıyla tehditte bulunulması halinde tehdidi görsel anlamda algılayamadığı düşünülebilirse de, fiziksel engeli olan böyle kişilerin tehlide üçüncü kişiler aracılığıyla vakıf olma olasılıkları mevcuttur. Ayrıca görme engeli bulunanların sözel, işitme engeli bulunanların yazı, şekil, simge ya da bir takım hareketlerle yapılan tehdidi algılayabilecekleri de tabiidir. Bu itibarla akıl sağlığı yerinde olan kişiler bakımından tehditten haberdar olma koşulunun gerçekleştiği anda suçun oluştuğu söylenebilir¹³⁹.

2.2.2. Manevi Unsur

Manevi unsur suçu oluşturan fiil ile suçu işleyen fail arasındaki manevi irtibata karşılık gelmektedir¹⁴⁰. Ortaya konulan bir fiilin suç olarak kabul edilebilmesi için failin içinde bulunması gereken ruhsal durum manevi unsurun konusunu teşkil eder¹⁴¹.

Suçun manevi unsurunu, failin kusurluluğundan ayrı tutmak gerekir¹⁴². Kusurluluk hukuka aykırı eylemi gerçekleştiren kişinin bu eylemi nedeniyle kınanabilmesi hususundaki yargıyı belirtir¹⁴³. Bir başka anlatımla, bir kimse ortaya koyduğu eylemden dolayı cezai olarak kınanabiliyor ve sorumlu kabul edilebiliyorsa kusurlu olduğu söylenebilecektir¹⁴⁴. Bir kişinin gerçekleştirdiği eylemden ötürü kusurlu olup olmadığının tespitinden önce suçu düzenleyen ceza normuna karşılık gelen bir eyleminin olup olmadığının tespiti gerekir. Bu anlamda şahsın eyleminin bir suça karşılık gelmesi ile bu eyleminden dolayı kınanabilirliği buna bağlı olarak yaptırımına karşı karşıya kalması konuları birbirinden ayrı konulardır¹⁴⁵.

Manevi unsur haksızlık oluşturan fiilin kasıtlı olarak veya taksirle gerçekleştirilmesini ifade eder. Kast, amaç ve saikle birlikte tipikliğin manevi unsurunu oluşturur. Taksir ise, kastın yanında istisnai bir sorumluluk şeklidir. Kanunda açıkça taksirle işlenebileceği belirtilmeyen suçlar ancak kasten işlenebilen suçlardır¹⁴⁶.

¹³⁸ Yaşar vd., 2014: 3555.

¹³⁹ Tarhan, 2007: 39.

¹⁴⁰ Artuk vd., 2016: 293; Üzülmüş, 2007: 108.

¹⁴¹ Üzülmüş, 2007: 108.

¹⁴² Özgenç, 2016: 232; Artuk vd., 2016: 293.

¹⁴³ Üzülmüş, 2007: 116-117; Özgenç, 2016: 232.

¹⁴⁴ Başlı, 2016: 67.

¹⁴⁵ Artuk vd., 2016: 293-294; Üzülmüş, 2007: 108.

¹⁴⁶ Üzülmüş, 2007: 108; Özgenç, 2016: 232.

Kast ve taksir suçun manevi unsurunun görünümleridir. Kast ve taksir olmaksızın suçun manevi unsurunun bulunduğu, dolayısıyla ortada suç oluşturan bir eylemin var olduğundan söz edilemez¹⁴⁷.

TCK'nın 21. maddesindeki tanıma göre kast; suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir. Dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyle gerçekleştirilmesi hali ise TCK'nın 22. maddesinde düzenlenen taksiri ifade eder. Suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen fiili işleyen failin eyleminde ise olası kast söz konusudur.

TCK'nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçu da kasten işlenebilen bir suçtur. Fail muhatabını maddede öngörülen nitelikte bir saldırı, zarar veya kötülük ile tehdit ederken aynı zamanda bunun içeriğine de vakıf olmalıdır. Failin ortaya koyacağı saldırı, vereceği zarar veya edeceği kötülüğün hukuka aykırı olduğunu bilmediği, en azından hukuka uygun olduğuna inandığı durumlarda bu yanılgısından istifade etmesi gerekir. Bu halde failin mağduru tehdit etme kastından söz edilemeyecektir¹⁴⁸. Bununla birlikte kastın bir türü olan olası kast altında tehdit suçu işlenebilir¹⁴⁹.

Failin genel kastla eylemini ortaya koyması suçun oluşması için yeterlidir. Kanunun sadece maddi fiilin bilinçli ve iradi olmasını kabul ettiği, suçun varlığı için faili harekete geçmeye sevk eden gayenin önemli olmadığı durumlarda genel kast söz konusudur¹⁵⁰. Tehdit suçunda da failin eyleminin bilinçli ve iradi olması yeterli olup onu tehditte bulunmaya iten halin suçun oluşumunda bir etkisi bulunmamaktadır. Tehdit suçunun özel kastla işlendiği hallerde ise başka suçlar gündeme gelir¹⁵¹. Örneğin; kamu görevlisine karşı görevini yapmasını engelleme özel kastıyla hareket edilirse görevi yaptırmamak için direnme suçu, bir malı teslim alma veya malın alınmasına karşı konulmasına engel olma özel kastıyla işlenirse yağma suçları oluşur.

TCK'nın 22/1 maddesinde taksirle işlenen fiillerin kanunda açıkça belirtildiği hallerde cezalandırılacağı ifade edilmiştir. Tehdit suçunun ise taksirli hali kanunda açıkça düzenlenmediğinden bu suçun taksirle işlenmesi mümkün değildir.

Tehdit suçunun tasarlanarak işlenebileceği kimi yazarlar tarafından ileri sürülmüştür. Bu husus bazı Yargıtay kararlarında da bu şekilde kabul edilmekteydi. Bu görüş yansımasını,

¹⁴⁷ Hakeri, 2016: 214; Artuk vd., 2016: 293; Özgenç, 2016: 232.

¹⁴⁸ Soyaslan, 2010: 267.

¹⁴⁹ Üzülmüş, 2007: 109; Tarhan, 2007: 42; Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 1743; Çınar, 2002: 83.

¹⁵⁰ Toroslu, 2005: 137.

¹⁵¹ Tarhan, 2007: 42.

kavga esnasında fevri bir şekilde, öfkeyle sarf edilen tehdit sözlerinin suç olmayacağı kabulü şeklinde gösterdi. Sonradan Yargıtay uygulamasında bu kabul değiştirildi ve daha isabetli bir uygulama ile kavga sırasında ifade edilen tehdit sözlerinin de tehdit suçunu oluşturacağı görüşü benimsendi. Gerçekten de tasarlama ögesi tehdit suçunu düzenleyen kanun maddesinde aranan bir unsur değildir. Buna rağmen tehdit suçunun tasarlanarak işlenebileceğini savunmak suç düzenlemesine uygun düşmemektedir. Sonuç olarak kızgınlık anında söylenen tehdit sözleri de suç oluşturmakla birlikte faili öfkeye iten nedenleri, koşulları varsa haksız tahrik hükümleri çerçevesinde değerlendirmek daha doğru olacaktır¹⁵².

2.2.3. Nitelikli Haller

TCK'nın 106/1 maddesinde tehdit suçunun tanımı yapıldıktan sonra maddenin ikinci fıkrasında, işlenen suçun cezasının arttırılmasını gerektiren bazı nitelikli hallere yer verilmiştir. Suçun silahla işlenmesi, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle işlenmesi, imzasız mektupla veya özel işaretlerle işlenmesi, birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi, var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanarak işlenmesi halleri maddede suç için ceza artırımı öngörülen hallerdir.

Bazı durumlarda suçu işleyen fail kendisini daha güçlü bir yerde konumlandırabilir. Buna karşılık mağdur ise, kendisini fail karşısında çok daha güçsüz, zayıf hatta savunmasız hissedebilir. Suçun işlendiği ortamda böyle bir durumu ortaya çıkaran birtakım etkenlerin varlığı failin eyleminin haksızlık içeriğini arttırarak, mağdurun korku, endişe ve panik halini güçlendirmekte, buna bağlı olarak mağdur, failin eyleminin kendisi üzerindeki tesirini daha yoğun yaşamaktadır. Tehdit suçunda da, eylemin silahla, failin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız bir mektup veya özel işaretlerle, birden fazla kişi tarafından birlikte, var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi halinde tehdidin mağdur üzerindeki etkisi suçun temel şekline göre çok daha ağır olacak, mağdur bu atmosfer altında kendisini daha korunaksız ve zayıf hissederek oldukça yoğun bir huzursuzluk etkisinde iradesi şekillenecektir¹⁵³.

TCK 106/2 maddesinde düzenlenen ve cezada artırım öngören hükmün uygulanması için tehdit eyleminin, fıkra da sayılan hallerden sadece birisine karşılık gelecek şekilde

¹⁵² Başlı, 2016: 68; Üzülmüş, 2007: 111–112; Tarhan, 2007: 43-44.

¹⁵³ Tarhan, 2007: 50.

işlenmesi yeterlidir. Bununla birlikte suç birden fazla nitelikli hal aynı anda oluşacak biçimde işlenirse bu husus temel cezanın belirlenmesinde göz önünde bulundurulacaktır¹⁵⁴.

2.2.3.1. Silahla İşlenmesi

Tehdit suçunun cezanın artırılmasını gerektiren ilk nitelikli hali bu suçun silahla işlenmesi halidir. Tehdidin ne kadar ciddi olduğunu ortaya koyması ve mağdur üzerindeki korkutucu tesiri önemli ölçüde yükseltmesi nedeniyle tehdit suçunun silahla işlenmesi cezayı arttırıcı bir nitelikli hal olarak kanunda yer almıştır¹⁵⁵. Suçta kullanılan silahın söz konusu suçun işlenmesinde kolaylık sağlaması ve failin cesaretini arttırıcı bir etkisinin olması da nitelikli haller arasında yer almasında etkili olan bir diğer husustur¹⁵⁶. Tehdidin silahla gerçekleştirilmesinin ağırlaştırıcı bir hal olarak kabul edilmesi hususu madde gerekçesinde de, tehdidin silahla icra olunması halinde bunun ciddiliği hususunda bir korkunun meydana gelmesinin çok daha kolay olacağı şeklinde vurgulanmıştır.

765 sayılı TCK uygulandığı dönemde söz konusu mülga kanunda silah tanımına yer verilmemiş olması nedeniyle, her somut olay özelinde, kullanılan aracın silah olup olmadığı mahkeme tarafından belirlenmekteydi. 5237 Sayılı TCK'nın tanımlara yer verilen 6. maddesinde ise silahın tanımı da yapılmış ve silah deyiminden;

1. Ateşli silahlar,
2. Patlayıcı maddeler,
3. Saldırı ve savunmada kullanılmak üzere yapılmış her türlü kesici, delici veya bereleyici alet,
4. Saldırı ve savunma amacıyla yapılmış olmasa bile fiilen saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli diğer şeyler,
5. Yakıcı, aşındırıcı, yaralayıcı, boğucu, zehirleyici, sürekli hastalığa yol açıcı nükleer, radyoaktif, kimyasal, biyolojik maddelerin anlaşılabileceği açıkça ifade edilmiştir.

Tehdit suçunun işlendiği olayda TCK anlamında silah olarak kabul edilen araçların mağdurun iç huzurunu bozarak onu korku ve endişeye sevk edecek şekilde teşhir edilmesi yeterlidir. Bunun yanında silahın doğrudan mağdura yöneltilmesi şart değildir¹⁵⁷. Ceketini kaldırarak belindeki tabancayı göstermek, tezgahın üzerinde bulunan döner bıçağını işaret etmek gibi örneklerde görüldüğü gibi silah, doğrudan mağdura yöneltilmeden de tehdit

¹⁵⁴ Parlar ve Utku, 2018: 27; Tarhan, 2007: 50.

¹⁵⁵ Üzülmüş, 2007: 98.

¹⁵⁶ Artuk vd., 2014: 276.

¹⁵⁷ Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 1744.

suçunun işlenmesinde araç olarak kullanılabilir¹⁵⁸. Bununla birlikte failin tehdit suçunu işlerken yanında silah bulunması başlı başına silahla tehdit suçunun oluştuğunu göstermez. Silahın aynı zamanda tehdit suçunun işlenişinde bir şekilde kullanılması gerekir¹⁵⁹. İnsanların meslekleri gereği veya herhangi bir nedenle üzerlerinde balta, tabanca, av tüfeği, orak, bağ makası gibi silahtan sayılan aletler bulunabilir. Bu gibi aletlerden herhangi birisini üzerinde taşıdığı halde bir kişi tehdit suçunun faili olduğu takdirde eğer üzerindeki aletler suçun işlenmesinde katkısı olacak şekilde eyleme dahil edilmemişse silahla tehdit suçundan söz etme olanağı yoktur.

Silahla gerçekleştirilen tehdit, doğası gereği kişinin hayatına veya vücut dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştirileceğine dair bir tehdittir. Bununla birlikte, elinde tuttuğu balyozu muhatabına göstererek “arabanı parçalayacağım” sözleriyle tehditte bulunan fail, silahla mağduru mal varlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından bahisle tehdit etmektedir ve eylemi silahla tehdit suçunu oluşturur.

Failin elinde silahtan sayılan bir cisim olduğu halde mağdura yönelik tehdit sözleri sarf etmesi durumunda silahla tehdit suçunun oluştuğunda kuşku bulunmamakla birlikte failin, herhangi bir söz sarf etmeksizin silahı tehdit amacıyla teşhir ettiği durumlarda Yargıtay tarafından eylemin sair kötülük tehdidi olarak nitelendirildiği olmuştur. Ancak sonraki uygulamalarda, herhangi bir söz söylememekle birlikte silahı bir şekilde araç olarak kullanmak suretiyle gerçekleştirilen tehdit eylemlerinde de silahla tehdit suçunun işlendiğinin kabul edildiği görülmektedir¹⁶⁰.

Yalnızca sözle gerçekleştirilen tehdit eylemlerinde silahın tehdit içeren sözlerle birlikte ifade edilmesi halinde fail silahla tehdit suçunu işlemiş olmaz. “Kazmayla bacağını kıracağım”, “bıçakla boğazını keseceğim” gibi tehdit eylemlerinde eylem yalnızca bu sözlerle ortaya konulmuş, herhangi bir silah olay sırasında kullanılmamışsa silahla tehdit suçu değil TCK 106/1 maddesinde düzenlenen tehdit suçu oluşur¹⁶¹.

Tehdit suçunun mağdurun yokluğunda işlendiği durumlarda aynı zamanda suçun işlenmesinde silah da kullanılmış ise, eylemin silahla tehdit olarak kabul edilip edilemeyeceğini her bir olay kapsamında ayrıca değerlendirmek gerekmektedir. Tehdidin silahla ancak mağdurun yokluğunda gerçekleştirildiği olaylarda, mağdurun silahı bizzat görmemiş olması nedeniyle silahın, kendi üzerindeki baskı ve korkuyu artırıcı niteliğinden etkilenmemiş olduğundan bahisle, eylemin hiçbir şekilde silahla tehdit suçunu

¹⁵⁸ Tarhan, 2007: 51.

¹⁵⁹ Tezcan vd., 2017: 459; Soyaslan, 2010: 268; Sözüer, 1994: 140, (İÜHFM).

¹⁶⁰ Tarhan, 2007: 52.

¹⁶¹ Meran, 2007: 406; Başlı, 2016: 97.

oluşturmayacağı görüşü kimi yazarlar¹⁶² tarafından benimsemekle birlikte, bazı Yargıtay kararlarında da belirtildiği üzere silahın, mağdurun evi, arabası gibi daimi kullanımında olan eşyalarında hasar, iz, emare oluşturacak ve bu suretle tehdidin mağdurun üzerinde meydana getirdiği korkunun etkisini arttıracak tarzda kullanıldığı durumlarda, eylem mağdurun yokluğunda gerçekleştirilmiş olsa dahi suçun silahla tehdit suçunu oluşturacağı söylenebilir. Mağdurun yokluğunda gerçekleştirilen eylemde silahın sadece teşhir edilmiş olması halinde ise suçun nitelikli halinin oluşmayacağı görüşü bazı yargı kararlarında ve kimi yazarlar tarafından benimsenmektedir¹⁶³. Ancak silahın mağdurun yokluğunda tehdit amacıyla kullanıldığı bu tür durumlarda da, hiç silah kullanılmayan durumlara nazaran mağdur üzerinde daha yoğun bir korku hali oluşacaktır ve mağdur temel tehdiye göre yine kendisini daha korunaksız hissedecektir. Bu nedenle mağdurun yokluğunda silahın teşhir edilerek tehdit amacıyla kullanıldığı durumlarda da bu nitelikli halin uygulanması gerekir.

Tehdit suçunun işlenmesinde kullanılan silahın sağlam, çalışıyor durumda olması suçun nitelikli halinin oluşması için aranan bir şart değildir. Suçta kullanılan ve silah niteliği bulunan aletin failin ortaya koyduğu tehdidin korkutucu etkisini arttırarak, mağdurdaki huzursuzluk katsayısını yükseltmesi yeterlidir. Bu anlamda kurusıkı veya taklit bir tabanca ile de silahla tehdit suçu işlenebilir¹⁶⁴.

2.2.3.2. Kişinin Kendisini Tanınmayacak Bir Hale Koyması Suretiyle İşlenmesi

Tehdit suçu failinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle suçu işlemesi halinde bu nitelikli hal oluşacaktır. Kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması; bedeni, fiziki varlığı üzerinde gizleme veya değiştirmeye yönelik birtakım müdahalelerde bulunarak tanınmasını engelleme yoluna gitmesidir. Bu amaçla kar maskesi takması, takma sakal, bıyık, peruk kullanması, karşı cinsin kılığına girmesi, ses tonunu değiştirmesi gibi yöntemler kullanılabilir. Bu durumun tehdit suçunda cezayı arttırıcı bir nitelikli hal olarak kabul edilmesinin başlıca nedenleri; failin tanınmayacağını düşünerek suç işleme kararını verme aşamasında ve suç işlediği esnada rahat hareket etme imkanına kavuşması, suç işleme noktasındaki cesaretini arttırıcı bir yönünün bulunması, bir taraftan mağdurun bilinmezlikle muhatap edilmesi, bu anlamda kendisini savunmasının zorlaştırılması ve bilinmeyenin mağdur üzerinde oluşturacağı korku ve endişe halinin daha yoğun olacağı gerçeğidir¹⁶⁵.

¹⁶² Çınar, 2002: 124; Tezcan vd., 2017: 459; Sözüer, 1994: 140, (İÜHFM).

¹⁶³ Yarg. 4. CD, T.14/11/2013, E. 2012/14509, K. 2013/28353; Başlı, 2016: 97-98.

¹⁶⁴ Tarhan, 2007: 51; Tezcan vd., 2017: 459; Soyaslan, 2010: 268.

¹⁶⁵ Tarhan, 2007: 54.

Yargıtay'ın bir kararında¹⁶⁶; kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle tehdit suçunun işlenmesi ile ilgili nitelikli şeklinin ancak fail ile yüz yüze iletişim kurulan hallerde ve sakal, bıyık veya maske takma, kıyafetinde değişiklik yapma gibi dış görünümünü ve dolayısıyla kimliğini değiştirecek şekildeki davranışların varlığı halinde uygulanabileceği gerekçesiyle, gizli numaradan telefonda arayarak tehditte bulunulması olayında bu nitelikli halin oluşmadığını kabul etmiştir. Bu nitelikli halin oluşumu için Yargıtay kararına konu olay özelinde değerlendirme yapılacak olursa, gizli numaradan telefonla arama başlı başına yeterli olmamakla birlikte, kişinin tanınmamak için sesini herhangi bir vasıta ile değiştirerek tehdidini gerçekleştirmesi halinde, kendisinde birtakım fiziki değişiklikler ortaya koyarak tanınmasını engellemeye yönelik hareket etmesi nedeniyle bu nitelikli halin oluştuğu söylenebilir¹⁶⁷. Bu yönüyle kararın gerekçesinde ifade edilen, tehdit suçunun bu nitelikli halinin ancak fail ile yüz yüze iletişim kurulan hallerde gerçekleşebileceği kabulünün isabetli olduğu söylenemez.

Failin kendisini tanınmayacak bir hale koyduğu halde suçu işlemiş olması ve suçu işlediği sırada bu halde bulunması yeterlidir. Öncesinde herhangi bir nedenle kendisini tanınmayacak hale sokmuş olması ve suç işlediği sırada da bu haliyle mağdurla muhatap olmasının nitelikli halin oluşumu açısından herhangi bir önemi yoktur¹⁶⁸. Bununla birlikte fail tanınmamak amacıyla kendisini gizlemeye yönelik bir takım tedbirler almış ve bu tedbirler kendisini tanınmayacak bir hale koymuş olsa da, buna rağmen mağdur tarafından tanınmış ise bu nitelikli hal oluşmayacaktır¹⁶⁹.

İştirak halinde birden fazla kişi tarafından işlenen tehdit suçlarında, faillerden birisinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle bu suçu işlemiş olması, suça iştirak eden ve bu durumu bilen diğer failler yönünden de bu nitelikli halin uygulanmasını gerektirmektedir¹⁷⁰.

¹⁶⁶ Yarg. 4. CD, T.17/09/2013, E. 2013/16264, K. 2013/22518; Başlı, 2016: 99.

¹⁶⁷ "...Sanığın, mağdura hitaben, telefonda, kendisini Niksar İlçe Jandarma Komutanlığı'nda görevli "E. S." olarak tanıtip tehdit sözleri sarf ettiğinin iddia edilmesi karşısında, eyleminin TCK'nın 106/2-b maddesinde düzenlenen kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle tehdit suçunu oluşturabileceğinden, delilleri değerlendirme ve suçu nitelendirme görevinin asliye ceza mahkemesine ait olduğu gözetilmeden, görevsizlik kararı verilmesi yerine, yargılamaya devamla esas hakkında hüküm kurulması kanuna aykırı..." Yarg. 4. CD, T.04/01/2017, E. 2014/17501, K. 2017/280, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 21/04/2018).

¹⁶⁸ Tarhan, 2007: 55.

¹⁶⁹ Artuk vd., 2014: 277. Aksi yönde bk. Özbek vd., 2016: 398; Taneri, 2017: 69; Parlar ve Utku, 2018:28.

¹⁷⁰ Tezcan vd., 2017: 460.

2.2.3.3. İmzasız Mektupla Veya Özel İşaretlerle İşlenmesi

Mektup, birisine posta yoluyla gönderilen yazılı belgedir. Tehdit suçunun nitelikli halini oluşturan, suçun imzasız mektupla işlenmesi halinden kastedilen, tehdit içerikli ifadelerin yer aldığı yazılı belgenin kim tarafından hazırlanıp gönderildiğini tespit etme imkanının olmamasıdır. İmzasız mektup vasıtasıyla fail yine kendisinin tanınmasının önüne geçmek istemektedir. Bunun için normal bir mektupta bulunması gereken isim, imza kısımları ya hiç yoktur ya da uydurma suretle yazılmış ve imzalanmıştır. Tehdit içeren mektubun bu şekilde uydurma isim ve imza ile düzenlenerek mağdura ulaştırılması halinde de imzasız mektupla tehdit suçu işlenmiştir¹⁷¹.

Söz konusu mektup el yazılı olabileceği gibi bilgisayar veya daktilo yazısı ile de yazılmış olabilir. Bu nitelikli halin oluşması için mağdura gönderilen belgenin tipik mektup formatında olmasına da gerek yoktur. Herhangi bir not kağıdına yazılan tehdit ifadelerinin gönderilmesi de bu nitelikli hal kapsamındadır¹⁷².

Tehdit suçunun imzasız mektupla işlendiği halin cezanın ağırlaştırılmasını gerektiren nitelikli hal olarak kabul edilmesinin sebebi de, yine mağdurun bir bilinmeyenle muhatap kılınmış olmasıdır. Mağdur birileri tarafından tehdit edilmektedir. Ancak, bu tehdidin kim tarafından kendisine yöneltildiğini bilememektedir. Bu durum tabiatı gereği insanın failini bildiği tehdit eylemine nazaran daha ağır bir baskı ve korku yaşamasına neden olmaktadır. Bununla birlikte kim tarafından tehdit edildiğini bilemeyen mağdur, bu tehdide karşı savunma geliştirme imkanı da bulamamaktadır¹⁷³. Mağdurun kendisini imzasız mektupla tehdit eden failin kim olduğunu önceden bilmesi veya ilk bakışta hemen anlaması halinde suçun imzasız mektupla işlendiğinden söz edilemez¹⁷⁴.

¹⁷¹ Soyaslan, 2010: 269.

¹⁷² Tezcan vd., 2017: 460; Tarhan, 2007: 56.

¹⁷³ Tarhan, 2007: 56.

¹⁷⁴ Üzülmüş, 2007: 104; Tezcan vd., 2017: 461; Özbek vd., 2016: 397; Sözüer, 1994: 141, (İÜHFİM). "...TCK'nın 106. maddesinin 2. fıkrasının (b) bendinde düzenlenen "kişinin kendisini tanınmayacak bir hâle koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle" işlenen nitelikli tehdit suçundaki seçimlik hareketlerin suç oluşturabilmesi için eylemin kimin tarafından gerçekleştirildiğinin muhatabınca anlaşılmamış olması gerekmektedir. Failin biliniyor olması halinde korkunun etkisinin artmayacağı kabul edilmelidir. Somut olayda, sanık F. hükümlü olarak bulunduğu cezaevindeki disiplinsiz davranışları yüzünden koğuşundan alınıp müşahade odasına konulmuş ve bu olaydan sorumlu tuttuğu eski koğuş arkadaşları M., İ. ve E.'ye hitaben "M. D.'ye verilecek" diye başlayan bir mektup yazıp voleybol sahasına atmıştır. "O koğuşta gözümde beş kişi var, ağzımda jiletle gezip gördüğümün suratını keseceğim" sözlerinin de bulunduğu mektubun içeriğinde müştekilerden İ. G.'ye selam göndermesi, koğuştaki olayları anlatması ve "seni seven sakallı" diyerek mektubunu sonlandırması, mağdurların mektubu sanığın gönderdiğini hemen anlayıp ifadelerinde belirtmeleri, sanığın sakallı lakabını bildiklerini söylemeleri karşısında, eylemin TCK'nın 106/2-b maddesinde gösterilen tehdit suçunu oluşturmayacağı, TCK'nın 106/1-1. cümlesi kapsamındaki tehdit suçunu oluşturacağı gözetilmeden, suçun vasıflandırılmasında hataya düşülerek, TCK'nın 106/2-b maddesi gereği uygulama yapılmak suretiyle fazla ceza tayini kanuna aykırı..." Yarg. 4. CD, T.15/06/2017, E. 2014/27946, K. 2017/17891, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 21/04/2018).

Her ne kadar suçun imzasız mektupla işlenmesi tehdit suçunda cezayı ağırlaştırıcı nitelikli hal olarak benimsenmiş ve bu şekilde suç normu düzenlenmiş ise de günümüzde mektubun gerek meşru gerekse gayrimeşru amaçlar doğrultusunda bir haberleşme aracı olarak kullanımı oldukça azalmıştır. Artık insanlar arasındaki iletişim büyük ölçüde elektronik haberleşme araçları kullanılarak mesaj ve e-posta vasıtalarıyla sağlanmaktadır. Bu şekilde elektronik haberleşme araçları vasıtasıyla muhataba, gönderenin kimliği belli olmayacak biçimde gönderilen tehdit mesajlarının da imzasız mektupla gönderilen tehdit ifadeleriyle benzer etkiyi yapacağı muhakkaktır. Mağdur üzerinde imzasız mektupla benzer tesir doğurarak, mağdurun bilinmeyen birisinden gelen tehdit nedeniyle daha ağır bir korku yaşadığı, kimliği gizlemek suretiyle gönderilen elektronik mesaj ve e-postalarla işlenen tehdit suçunu nitelikli hal olarak kabul etmemek adil olmayacaktır¹⁷⁵. Buna karşılık Yargıtay uygulamalarında, tehdit suçunun, gönderenin kimliği belli olmayacak şekilde e-posta veya diğer elektronik mesajlar gönderilmesi suretiyle işlenmesi halinin bu kapsamda bir nitelikli hal olarak kabul edilmediği görülmektedir. Buna gerekçe olarak ise; e-posta veya mesajın gönderildiği telefon numarası ya da diğer elektronik haberleşme cihaz bilgilerine, ilgili kurumlarla yapılacak yazışmalar sonucunda ulaşma imkanının bulunması gösterilmektedir¹⁷⁶. Bu yaklaşıma karşılık olarak, teoride söz konusu telefon numarası veya diğer elektronik cihazların IP bilgilerine ulaşma imkanı varsa da, pratikte başkaları adına oluşturulup kullanılan telefon hatları, IP değiştirme teknikleri vb. yöntemler nedeniyle, mesajı gönderen kişinin tespitinin her zaman mümkün olmadığı söylenebilir. Bununla birlikte kanunun lafzında açıkça suçun imzasız mektupla işlenmesinden bahsedilmiş olması nedeniyle yorum yöntemi ile bu nitelikli halin uygulama alanını genişletmenin suç ve cezada kanunilik ilkesi prensibi gereğince doğru olmayacağı da ortadadır. Bu husus olaya bakan mahkeme hakimi tarafından cezanın belirlenmesinde göz önünde bulundurulmak suretiyle adaletli bir çözüme kavuşturulabilir. Tartışmalara ve uygulamada farklılıklara neden olabilecek bu sorunun en kalıcı çözümü ise, maddenin gelişen teknolojik şartlar göz önünde bulundurulmak suretiyle yeniden düzenlenmesi olacaktır¹⁷⁷.

Tehdit suçunun özel işaretlerle işlenmesi cezanın arttırılmasını gerektiren diğer bir nitelikli haldir. Kanunda nitelikli hal olarak kabul edilen bu özel işaretlerin nelerden ibaret olduğuna dair bir açıklık bulunmamakla birlikte, içinde yaşanan toplumun inanç ve duygu dünyasına göre insanda korku doğuran yazı, resim vb. işaretler bu nitelikli halin uygulama

¹⁷⁵ Tarhan, 2007: 55; Üzülmmez, 2007: 103.

¹⁷⁶ Başlı, 2016: 101-102.

¹⁷⁷ Başlı, 2016: 102.

alanına giren özel işaretler olarak kabul edilebilir. Toplumda var olan duygular kapsamında korkutucu bir etkiye sahip olmak şartıyla söz konusu işaretin şeklinin doğrudan bir önemi bulunmamaktadır¹⁷⁸. Halk arasında bir karşılığı olan özel işaretler bir takım gizli anlamları barındırırlar. Bu özel işaretlerin bünyesinde mevcut olan korkutucu gizem mağduru daha fazla endişe ve korkuya sevk eder. Bu işaretlerin korkutucu ve aynı zamanda gizemli niteliğinin etkisi altında mağdur yoğun bir baskı altında kalmaktadır. Bu sebeple tehdit suçunun özel işaretlerle işlenmiş olması nitelikli hal olarak düzenlenmiştir¹⁷⁹. Bir görüşe göre; tehdit için kullanılan özel işaretin, tehdit suçuna konu hukuki değerlerden birisine yönelik saldırı olabileceği çağrışımı yapması gerekir. Bu özel işaret mağduru, temel nitelikte bir tehdide göre daha fazla kaygılandırmaya elverişli olmalıdır. Bu yönüyle özel işaretin, fail ve mağdur tarafından bilinen bir işaret olması veya başka bir işaret olması önem arz etmez¹⁸⁰.

Mağdurun evinin kapısına öldürülmüş bir hayvan kafasının asılması, bunun gibi mağdurda ölüm korkusu veya başka bir kötülükle muhatap olacağı korkusu uyandıran kuru kafa, tabut, kanlı kıyafet vb. nesnelerin mağdura ulaştırılması örneklerinde tehdit suçunun özel işaretlerle işlenmesi söz konusudur. Bu içerikte, yani özel işaretleri barındıran söz veya resimlerin mağdura posta veya elektronik iletişim araçları vasıtasıyla mesaj olarak gönderilmesi durumunda da bu nitelikli halin olduğu söylenebilir¹⁸¹.

Bu nitelikli halin uygulanabilmesi için failin kendisini gizleyerek bu eylemi gerçekleştirmesi şart değildir. Doğrudan mağdurun yüzüne karşı da özel işaretlerle tehdit suçu işlenebilir. Kimi yazarlarca bu nitelikli halin uygulanması için mağdurun failinin kim olduğunu bilmemesi de bir şart olarak öne sürülmüş ise de; genel kabul, bu nitelikli halin düzenlenme sebebinin mağdurun failin kim olduğunu bilememesi değil, bir takım korkutucu anlamlar yüklü özel işaretler nedeniyle daha fazla korkmasıdır¹⁸².

2.2.3.4. Birden Fazla Kişi Tarafından Birlikte İşlenmesi

Tehdit suçunda cezanın arttırılmasına gerektiren bir diğer nitelikli hal, suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi halidir. Tehdit ile karşı karşıya olan mağdurun bir kişi tarafından tehdit edildiği andaki ruh haliyle birden fazla kişi tarafından tehdide maruz kaldığı zamanki hissiyatı birbirinden farklıdır. Karşısında birden fazla kişi olan ve bu kişiler tarafından tehdit edilen mağdur, kendisini daha çaresiz, daha savunmasız, suç faili

¹⁷⁸ Soyaslan, 2010: 269.

¹⁷⁹ Çınar, 2002: 145.

¹⁸⁰ Yurtcan, 2012: 7.

¹⁸¹ Üzülmüş, 2007: 105; Çınar, 2002: 146; Tarhan, 2007: 57; Başlı, 2016: 103.

¹⁸² Başlı, 2016: 104; Çınar, 2002: 147; Tarhan, 2007: 57; Taneri, 2017: 70.

muhataplarını ise daha güçlü görecektir. Bu da birden fazla kişi tarafından birlikte gerçekleştirilen tehdidin, mağdur üzerinde daha güçlü bir baskı, daha ağır bir korku oluşturmaya yol açacaktır. Bunun yanında mağduru birden fazla kişiyle tehdit eden faillerin daha ağır cezayı gerektirir bir ruh hali ile hareket ettikleri de ortadadır. İşte bu etkileri nedeniyle tehdit suçunun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hali bu suçun cezayı arttırıcı nitelikli hali olarak düzenlenmiştir.

Tehdit suçunun birden fazla kişi tarafından birlikte işlendiğinin kabulü için, eylemin tehdit suçunu işlemek üzere anlaşılan iki veya daha fazla kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmesi gerekir. Anlaşma suç işlenmeden yapılabileceği gibi, suç işlendiği sırada da sağlanabilir.

Bu durumun tehdit suçunda ağırlaştırıcı nitelikli hal olarak kabul edilmesinin nedeni, eylemin birden çok kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmesinin, saldırının yoğunluğu, ciddiyeti ve tehlikesini arttırması, dolayısıyla eylemin mağdur üzerindeki korkutucu etkisinin, bir başka deyişle mağdurun iç dünyasındaki huzur ve dinginliği bozan ihlalin güçlenmesi ve bu suretle mağdurun mukavemet ve savunma olanağının azalmasına yol açmasıdır.

Suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi, fail sayısının en az iki olması gerektiği anlamına gelmektedir. Birden fazla fail suça müşterek fail konumunda katılmalıdırlar. Suçu işleyen bir kişinin yanında diğer bazı kişilerin de azmettiren veya yardım eden konumunda suça katılmaları, bu suçun birden fazla kişi tarafından birlikte işlendiği anlamına gelmez¹⁸³. Suçu birlikte işleyen faillerin suçu birlikte işleme kararlılığında olmaları gerekmektedir, bunun için eylemden önce bir karar alınması şartı bulunmamaktadır. Bu irade suçun icrasına başlandığı sırada da oluşabilir. Suç ortaklarının bir kısmının doğrudan kast, bir kısmının ise olası kastla hareket ediyor olmasının müşterek fail olarak sorumlu tutulmaları bakımından bir etkisi bulunmamaktadır¹⁸⁴.

¹⁸³ Üzülmöz, 2007: 107; Tezcan vd., 2017: 462; Tarhan, 2007: 58; Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 1746. "...Yargılama konusu olayda; mağdur ile iş ortaklığının sona ermesinden sonra mağdurun sık sık ortaklıktan kaynaklanan alacağını istemesine içerleyen sanık C.'nin diğer sanık N.'yi mağduru parasını istememesi için tehdit etmeye azmettirmesi sonrasında, sanık N.'nin önce telefonla arayarak ardından da kısa mesaj göndermek suretiyle mağduru bizzat tehdit ettiği olayda, diğer sanık C.'nin yapacağı bir kötülükten söz edilmediği gibi, sanık C.'nin azmettirme dışında fiile başka bir surette de iştiraki bulunmadığı cihetle, suçun nitelikli hali bakımından TCK'nın 106/2-c maddesinde öngörülen "birden fazla kişi tarafından birlikte" işlenmesi unsurunun gerçekleşmediği, bu itibarla sanık N.'nin eyleminin TCK'nın 106/1. maddesinin birinci cümlesine uyduğu, sanık C.'nin de bu suça azmettiren konumunda bulunduğu gözetilmeden suç niteliğinde yanılığa düşülerek yazılı şekilde uygulama yapılması kanuna aykırı..." Yarg. 4. CD, T.05/03/2015, E. 2013/9610, K. 2015/23796, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 21/04/2018).

¹⁸⁴ Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 1745.

Bu nitelikli halin uygulanabilmesi için faillerden her birinin cezai ehliyetinin olması gerektiğini savunanlar¹⁸⁵ varsa da; cezai ehliyeti olmayan bir akıl hastası ile birlikte mağduru tehdit eden failin eyleminin kapsam dışı bırakılması bu nitelikli halin düzenlenme amacına uygun düşmeyecektir. Mağdur, failin yanındaki kişi veya kişilerin cezai ehliyeti olup olmadığını fark edemeyebileceği gibi kimi durumlarda cezai ehliyeti olmayan akıl hastalarının daha korkutucu olabildikleri de bir gerçektir. Bu nedenle faillerden her birinin cezai ehliyetinin olması bu nitelikli hal için genel bir şart olarak kabul edilemez.

Faillerin her birinin tehdit içeren sözleri sarf etmeleri şart değildir. Faillerden birisinin tehdidi yöneltmesi, diğerlerinin ise dayanışma sağlayacak ve mağduru korkutacak boyutta eylemi desteklemeleri bu nitelikli halin uygulanması açısından yeterlidir¹⁸⁶.

2.2.3.5. Var Olan Veya Var Sayılan Suç Örgütlerinin Oluşturdukları Korkutucu Güçten Yararlanarak İşlenmesi

Kanun koyucu gizli veya açık, var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu gücün kişileri paniğe kapılacak surette tedirgin etme potansiyeli nedeniyle, tehdit suçunun bu etkiden yararlanılarak işlenmesini de cezayı arttırıcı bir nitelikli hal olarak düzenlemiştir¹⁸⁷. Çevrede kötü ün yapmış, varlığı herkesçe bilinen ya da var olduğu konusunda kuvvetli belirtiler bulunan suç örgütlerinin korkutucu etkisi tek başına davranan bir faile göre daha fazladır. Bu nitelikli halde mağdur birçok kişinin oluşturduğu bir organizasyona karşı kendisini daha savunmasız ve güçsüz hissetmektedir¹⁸⁸.

Bendin ağırlaştırıcı neden olarak kabulü, tehdidin kaynağının suçla irtibatlı organize bir güce dayanması nedeniyle gerçekleştirilme olasılığının yüksekliği, tehlikenin nerede, ne zaman ve ne şekilde geleceğinin kestirilememesi, buna bağlı olarak da korunma ya da savunma yapmanın zor oluşudur. Korkutucu güç olarak “var olan veya var sayılan suç örgütlerinin” kullanılması, fiilin tehlikeliliğini, failin ise ciddiliğini, kararlılığını ortaya koyarken, mağdurda, muhatap olacağı bireysel tehdide göre daha yoğun korku, kaygı ve endişe yaratmaktadır. Mağdurun, bireysel tehdide göre daha yoğun korku, kaygı ve endişeye maruz kaldığının kabul edilebilmesi için, failin, suç örgütüyle dolaylı bile olsa bağlantısı

¹⁸⁵ Sözüer, 1994: 142, (İÜHFM).; Tarhan, 2007: 58.

¹⁸⁶ Taneri, 2017: 71; Tarhan, 2007: 58.

¹⁸⁷ Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 1745.

¹⁸⁸ Tarhan, 2007: 58-59.

olduğu veya olabileceği ya da en azından suç örgütü ile zayıf da olsa irtibatının bulunduğu ihtimaline inanmasını gerektirecek makul nedenlerin bulunması gerekir¹⁸⁹.

Ceza hukuku anlamında örgüt; bir organizasyona bağlı, ortak bir irade üzerine kurulan, kanunun suç kabul ettiği eylemleri gerçekleştirme ülküsü altında bir araya gelen, hiyerarşik bir yapıya sahip en az üç kişi tarafından oluşturulan suç birlikteliği olarak tanımlanabilir¹⁹⁰. Bir başka tanıma göre; yapılanma biçimine bakılmaksızın, kanunlarda suç olarak tanımlanan fiilleri işlemek amacıyla oluşturulmuş yapılardır¹⁹¹. Korkutucu gücünden tehdit suçunun işlenmesinde faydalanılan örgütün, suç örgütü olması gerekmektedir¹⁹² birlikte, gizli bir örgüt olması şartı bulunmamaktadır. Kanunda suç olarak tanımlanan eylemleri gerçekleştirmek amacıyla en az üç kişi tarafından oluşturulan bir organizasyon niteliğine sahip veya sahip olduğu kabul edilen bir suç örgütünün korkutucu etkiye sahip bir gücü olduğu muhakkaktır¹⁹³. Bununla birlikte korkutucu gücü kullanılan örgütün, hukuken TCK'nın 220. maddesi ya da 3713 sayılı TMK kapsamında örgüt olarak kabul edilmiş olması da şart değildir. Failin bu mahiyette bir suç örgütü ile bir şekilde işbirliği yaparak mağdura zarar verebileceği tehdidinde bulunması bu nitelikli hali oluşturur. Failin söz konusu suç örgütünün mensubu olması şart değildir. Bu suç örgütünü kullanarak mağdura bir zarar verebileceğini hissettirmesi yeterlidir. Korkutucu gücünden istifade edilecek suç örgütünün gerçekte var olması nitelikli halin uygulanması için gerekli bir şart değildir. Varsayılan bir suç örgütünün korkutucu gücünden yararlanılarak tehditte bulunulması halinde de bu nitelikli hal oluşacaktır¹⁹⁴. Burada varsayılan suç örgütünden anlaşılması gereken ise, hayali suç örgütleri değil, yaşanan çevrede bir karşılığı olan, gerçekte var olduğu düşünülen suç örgütleridir¹⁹⁵.

¹⁸⁹ "...sanığın, aralarında var olan önceye dayalı husumet nedeniyle kayınbiraderi olan mağduru önce cep telefonundan arayarak "seni öldüreceğim, ayağını denk al, bundan sonra dikkatli ol, dikkatli gez" dediği, ardından gönderdiği mesajda yer alan "bundan sonra aklını başına al, benden günah gitti, adımını sağlam at da topallama çukura düşüp de, beni daha tanımadın, Çakıcı'ya kadar yolum var, adam ol adam" biçimindeki sözlerle tehdit ettiği olayda, tehdit suçunda bir suç örgütünün oluşturduğu korkutucu güçten yararlanma ögesinin ne şekilde gerçekleştiği açıklanıp tartışılmadan yetersiz gerekçeyle TCK'nın 106/1-1. maddesi yerine aynı maddenin ikinci fıkrasının d bendi uyarınca hüküm kurulması kanuna aykırı..." Yarg. 4. CD, T.23/09/2016, E. 2016/11520, K. 2016/12730, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 21/04/2018).

¹⁹⁰ Yenidünya ve İçer, 2014: 5.

¹⁹¹ Özgenç, 2018: 11.

¹⁹² Karşı görüş için bkz. Soyaslan, 2010: 269; Parlar ve Utku, 2018: 30.

¹⁹³ Üzülmöz, 2007: 108.

¹⁹⁴ Tezcan vd., 2017: 462-463.

¹⁹⁵ Soyaslan, 2010: 269; Tarhan, 2007: 58. Aksi görüş için bkz. Üzülmöz, 2007: 108.

2.2.4. Hukuka Aykırılık

Hukuka aykırılık suçun unsurlarından birisidir. Fail tarafından gerçekleştirilen eyleme suç denilebilmesi için diğer unsurların yanında hukuka aykırılık unsurunun da bulunması şarttır. Suç cezalandırılmaya layık haksızlığı ifade ettiğinden, eylemin cezalandırılabilir bir eylem olup olmadığının tespiti için ilk önce ceza normları tarafından düzenlenen suç tanımlarına karşılık gelen fiilleri gerçekleştiren, suç tipine uygun bir insan davranışı olup olmadığının belirlenmesi gerekir. Failin fiilinin suç tanımına uygun olması bu fiilin hukuka aykırılığına karine oluşturur. Buna göre ceza kanunlarında tanımlanan bir davranışı gerçekleştiren kişi hukuka aykırı hareket etmiştir. Bazı durumlarda ise dışarıdan bakıldığında hukuka aykırı olarak değerlendirilen bir fiil hukuka uygun hale gelebilmektedir¹⁹⁶.

Kanundaki suç tanımına karşılık gelen fiillerin hangi durumlarda hukuka uygun kabul edileceği TCK'nın 'Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Nedenler' başlığı altında düzenlenen 24, 25 ve 26. maddelerde açıklanmıştır. Buna göre; kanunun hükmünü yerine getirme, meşru savunma, hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası kapsamında gerçekleştirilen fiiller hukuk düzeni tarafından onaylanan, bu sebeple de suç olarak kabul edilemeyecek fiillerdir.

Hukuka uygunluk sebepleri olarak da ifade edilen bu durumların varlığı halinde failin eylemindeki hukuka aykırılık ortadan kalkarak fiil tamamen meşru hale gelmektedir. Başka bir ifade ile eylem başından itibaren hukuka uygun olup, herhangi bir suç teşkil etmesi mümkün değildir¹⁹⁷.

TCK'da bazı suçlarda eylemin hukuka aykırı olması gerektiği özellikle belirtilmiştir. Örneğin; kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçunun düzenlendiği 109. maddede; *“bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye...”* denilerek; haberleşmenin gizliliğini ihlal suçunu düzenleyen 132. maddede; *“kişiler arasındaki haberleşme içeriklerini hukuka aykırı olarak ifşa eden kimse...”* denilerek hukuka aykırılık unsuru bu suçlar açısından özel olarak vurgulanmıştır. Hukuka aykırılık eylemin suç olarak nitelendirilebilmesi için zorunlu bir unsur olduğundan, herhangi bir suç tipinde eylemin hukuka aykırı olması gerektiğinin özellikle belirtilmesine gerek yoktur¹⁹⁸.

Mülga 765 sayılı Kanun'da tehdit suçu için başkasını haksız bir zarara uğratmaktan söz edilmekteydi. Buna karşılık 5237 sayılı TCK'da ayrıca bir haksızlık vurgusu yapılmamış

¹⁹⁶ Özgenç, 2016: 300; Artuk vd., 2016: 378-379; Üzülmüş, 2007: 114-115.

¹⁹⁷ Artuk vd., 2016: 379.

¹⁹⁸ Çınar, 2002: 79.

ancak suç teşkil eden eylemler, haksızlık niteliğini de bünyesinde barındıran, saldırı gerçekleştirme, zarara uğratma ve sair kötülük etme tehditleri olarak ifade edilmiştir¹⁹⁹.

Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden, malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit eden failin eylemi kanunun hükmünü yerine getirme, meşru savunma, hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası kapsamında gerçekleştirilmişse artık ortada bir tehdit suçu yoktur. Bu şartlar altında ortaya konulan eylem tamamen hukuka uygun olup suç ve haksızlık teşkil etmez ve fail tarafından kullanılan kuvvetin ortaya çıkardığı sonuçlar nedeniyle herhangi bir cezai sorumluluk oluşmaz²⁰⁰.

TCK'nın 24. maddesinde; kanunun hükmünü yerine getiren kişinin cezalandırılmayacağı, 25. maddede; gerek kendisine ve gerek başkasına ait bir hakka yönelmiş, gerçekleşen, gerçekleşmesi veya tekrarı muhakkak olan haksız bir saldırıyı o anda hal ve koşullara göre saldırı ile orantılı biçimde defetmek zorunluluğu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmeyeceği, 26. maddede hakkını kullanan kimseye ve kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmeyeceği belirtilmiştir.

Örneğin; firar eden bir suçluya “kaçma vururum” diyen bir jandarma görevlisinin eylemi kanunun hükmünü yerine getirme kapsamında; çocuğuna cinsel saldırıda bulunulan babanın saldırgana, “çocuğumu bırak yoksa seni öldürürüm” demesi meşru savunma kapsamında hukuka uygun, suç kabul edilemeyecek eylemlerdir²⁰¹. Yargıtay benzer şekilde, sanığın mağdurun zorla kaçırılmasını engellemek için müdahale ettiği diğer sanıkların kendisine yönelmesi üzerine, onları korkutmak ve mağdura karşı suç oluşturan eylemlerine son vermelerini sağlamak için silahla havaya bir el ateş etmekten ibaret eyleminin de meşru savunma kapsamında olduğunu kabul etmiştir²⁰². Bunun gibi, hukuken sahip olunan bir yetkinin kullanılacağına karşı tarafa bildirilmesi haksızlık oluşturmayaacağından saldırı olarak değerlendirilemez. Borçluya alacağını tahsil etmek için mahkemeye başvuracağını bildirmek

¹⁹⁹ Üzülmüş, 2007: 115.

²⁰⁰ Okdemir vd., 2015: 124.

²⁰¹ Tarhan, 2007: 82-83.

²⁰² “...Sanığın mağdur K.'nın zorla kaçırılmasını engellemek için müdahale ettiği diğer sanıkların kendisine yönelmesi üzerine, onları korkutmak ve mağdura karşı suç oluşturan eylemlerine son vermelerini sağlamak için silahla havaya bir el ateş etmekten ibaret eyleminin, genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçunun yanında 5237 sayılı TCK'nın 106/2-a. maddesinde düzenlenen silahla tehdit suçunu da oluşturup tek eylemle birden fazla suçun oluşması nedeniyle sanık hakkında aynı Kanunun 44. maddesinde yer alan fikri içtima kuralına göre bu suçlara ilişkin en ağır cezayı öngören TCK'nın 106/2-a maddesinin uygulanması gerekmekte ise de tüm dosya içeriğine göre söz konusu olayda sanığın eyleminin 5237 sayılı TCK'nın 25/1. maddesinde düzenlenen meşru savunma sınırları içinde kaldığı gözetilerek beraati yerine yazılı şekilde mahkumiyetine karar verilmesi kanuna aykırı...” Yarg. 14. CD, T.27/02/2018, E. 2017/8460, K. 2018/1371, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 22/04/2018).

de haksızlık içermez. Benzer şekilde, işlenen bir suçun ihbar edileceğinin bildirilmesi suçu işleyen kişiyi huzursuz etse de hakkın kullanılması kapsamına girdiğinden haksızlık oluşturmaz ve tehdit suçu oluşmaz. Yine, üzerine doğru gelen kişinin saldırmamasından korkarak gelmemesini temin etmek için havaya bir el silahla ateş edilmesi, meşru savunma kapsamına girdiğinden eylem hukuka uygundur suç oluşturmaz²⁰³.

2.3. Kusurluluk

Kusurluluk kavramı ceza hukukunda belirli bir gelişme süreci geçirmiştir. Eski dönemlerde ceza hukukunda kolektif sorumluluk anlayışı benimsenmiş, failin hareketinin kusurlu olup olmadığı dikkate alınmamıştır. Eylemin suç oluşturmaları için failin zararlı neticeyi istemiş veya öngörmüş olmasının aranması ise ancak hukuk bilincinin gelişmesi ile gerçekleştirilebilmiş, ‘kusursuz suç olmaz’ ilkesi benimsenerek kusurluluğun önemi vurgulanmıştır²⁰⁴.

Ceza hukukunda bir fiilin kanuni tanıma uygun ve hukuka aykırı olması durumunda suç oluştuğundan söz edilir. Bu aynı zamanda eylemin, tipikliğin arkasında yer alan davranış normunu ihlal ettiği anlamına da gelir. Ancak failin cezalandırılabilirliğinin ortaya konulması için bu tespit yeterli değildir. Ayrıca failin kusurlu olması da gerekir. Kusur, haksızlık sayılarak tasvip edilmeyen fiilin, fail açısından değerlendirilmesini, failin bu fiilden dolayı kınanabilmesini ifade etmektedir. Diğer bir ifadeyle kusur, hukuken tasvip edilmeyen bir davranışta bulunan şahsın böyle bir davranışta bulunmasından dolayı kınanması gerekip gerekmediği konusundaki değer yargısını ifade eder. Haksızlık teşkil eden bir fiil işlendiğinde fiili işleyen kişi dikkate alınmaksızın bu fiil hakkında genel bir değersizlik yargısında bulunmaktadır. Buna karşılık kusurda, failin fiili hakkında şahsi değersizlik yargısında bulunmakta, gerçekleştirdiği haksızlık dolayısıyla bir insan olarak failin hangi şartlarda sorumlu tutulabileceği araştırılmaktadır²⁰⁵.

Bir kişinin gerçekleştirdiği hukuka aykırı eylemden sorumlu tutulabilmesi, eylemi kendi iradesi dahilinde gerçekleştirmiş olmasına yani manevi unsurun varlığına bağlıdır. Manevi unsurun tespitinde, kişinin şahsi özellikleri dikkate alınmaksızın fiil hakkında bir değer yargısında bulunulur. Fail bazı durumlarda eylemini kasten veya taksirle gerçekleştirdiği halde kınanamayabilir. Failin kınanabilmesine neden olan hususlar gerçekleştirilen eylemle ilgili olmayıp failin şahsi özellikleri ile ilgilidir²⁰⁶.

²⁰³ Üzülmaz, 2007: 116.

²⁰⁴ Başlı, 2016: 73.

²⁰⁵ Özgenç, 2015: 378; Artuk vd., 2016: 479-480; Üzülmaz, 2007: 116-117.

²⁰⁶ Başlı, 2016: 73.

Hukuka uygun davranma imkanı varken başka türlü davranan failin, fiilinin haksızlığını, suç oluşturduğunu algılayabilme, buna uygun olarak hareketlerini yönlendirebilme yeteneğine sahip olması gerekmektedir. Algılama yeteneği ve irade yeteneği kusurun iki unsurunu oluşturmaktadır. Kusur yeteneği de, fiilin haksızlık teşkil ettiğini algılayabilme ve hareketlerini buna göre yönlendirebilme yeteneğini ifade eder. Buna göre failin kusur yeteneği bizatihi kusurdan farklıdır. Kusur yeteneği kusurlu hareket edebilmenin ön koşulunu oluşturmaktadır. Bir kişinin işlemiş olduğu fiilden dolayı kınanabilmesi yani onun hakkında kusur yargısında bulunulabilmesi için, kusur yeteneğine sahip olması, eğer suç tipinde öngörülmüş ise özel kusurluluk unsurlarını gerçekleştirmesi, fiili kasten veya taksirle işlemiş olması, haksızlık bilincinin bulunması ve kusurluluğu kaldıran hallerin somut olayda bulunmaması gerekmektedir²⁰⁷.

Failin kusurluluğunun tespitinde dikkate alınması gereken durumlar TCK'da 24-34 maddeleri arasında, 'Ceza Sorumluluğunu Kaldıran Veya Azaltan Nedenler' başlığı altında, hukuka uygunluk sebepleri ile birlikte düzenlenmiştir. Hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi, zorunluluk hali, hukuka uygunluk sebeplerinde sınırın aşılması, cebir veya tehdit, haksız tahrik, çeşitli hata halleri, yaş küçüklüğü, akıl hastalığı, sağır ve dilsizlik ve geçici nedenler, alkol veya uyuşturucu madde etkisinde olma halleri kusurluluğu etkileyen nedenler olarak belirlenmiştir²⁰⁸.

Kusurluluğu etkileyen hallerden, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu hukuka aykırı emir, zorunluluk hali, cebir ve tehdit ile haksız tahrik şartları tehdit suçu yönünden aşağıda incelenecektir.

2.3.1. Yerine Getirilmesi Görev Gereği Zorunlu Olan Hukuka Aykırı Emir

TCK'nın 24. maddesinde birinci fıkrada kanunun hükmünü yerine getirmenin eylemi hukuka uygun hale getirdiği *"kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez"* şeklinde ifade edildikten sonra kusurluluğu etkileyen hallerden yerine getirilmesi kanun gereği zorunlu emre ilişkin hükümler düzenlenmiştir. Maddede; yetkili bir merciden verilip, yerine getirilmesi görev gereği zorunlu olan bir emri uygulayan sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur. Emrin, hukuka uygunluğunun denetlenmesinin kanun tarafından engellendiği hallerde, yerine getirilmesinden emri veren sorumlu olur denilerek emri veren ve emri yerine getirenin sorumluluğunun kapsamı açıklanmıştır.

²⁰⁷ Üzülmüş, 2007: 117.

²⁰⁸ Üzülmüş, 2007: 117-118.

Madde gerekçesinde; hiyerarşik yapı içinde amirin verdiği emrin hukuka uygun olması halinde, verilen bu emrin yerine getirilmesi de hukuka uygun olacaktır. Amirin emri, hukuka aykırı olmasına rağmen, bu emir emredilen açısından bağlayıcı olabilir. Anayasamıza göre; kamu görevlileri, görevlerini ifa ederken amiri durumundaki kişilerden aldıkları emirleri hukuka aykırı bulmaları halinde, bu emri yerine getiremez ve bu aykırılığı o emri verene bildirirler. Ancak, emir hukuka aykırı olmakla beraber, amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, emir yerine getirilir; bu halde emri yerine getiren sorumlu olmaz. Bu durumda emri yerine getiren açısından bir hukuka uygunluk nedeni değil, bir sorumsuzluk nedeni söz konusudur. Yerine getirme zorunluluğu, esasen hukuka aykırı olan emri hukuka uygun hale getirmez. Ancak, hiyerarşik yapı dolayısıyla, emri yerine getiren sorumlu olmaz. Bu durumda sorumluluk, emri verene aittir. Emir, hukuka aykırı olmanın yanı sıra, ayrıca suç da teşkil edebilir. Anayasamız, konusu suç teşkil eden emrin yerine getirilmesine hiçbir surette izin vermemektedir. Bu durumda emri yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz açıklamalarına yer verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın kanunsuz emir başlıklı 137. maddesinde ise; kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilerse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz. Askerî hizmetlerin görülmesi ve acele hallerde kamu düzeni ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır denilmek suretiyle askerî hizmetlerin görülmesi ve acele hallerde kamu düzeni ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla düzenlenmek şartıyla bazı istisnalar olabileceği kabul edilmiştir.

Firar eden suçluya “kaçma vururum” diyen bir jandarma görevlisi örneğinde olduğu gibi ortaya konulan tehdit kanun hükmü gereği ise bu eylemi tamamen hukuka uygun hale getirir. Eylem kanun gereği yerine getirilmişse durum böyledir. Kamu hizmetinde görev alan bir kamu görevlisi yetkili bir merciden verilen emri yerine getirmeden önce emrin hukuka uygun olup olmadığını denetlemeli, emrin hukuka aykırı olduğunu tespit ederse emri yerine getirmemeli, bu durumu emri verene bildirmelidir. Yetkili merci emrinde ısrar eder ve emri yazılı olarak verirse bu kez emri alan kamu görevlisi emri yerine getirir. Bu durumda emri yerine getirmesi onu sorumlu yapmaz. Yerine getirilen emir, emri alan kişi yönünden

bağlayıcıdır. Emrin bu bağlayıcılığı emri yerine getiren kişi için bir mazeret olarak kabul edilir ve fiili cezalandırılmaz²⁰⁹.

Yetkili merci tarafından verilen emir bazı hallerde hukuka aykırı olmanın ötesinde suç teşkil edebilir. Emri alan kişinin suç oluşturan bir emri yerine getirmemesi gerekir. Aksi halde kanunun böyle bir durumu mazeret olarak kabul etmemesi nedeniyle işlediği suçun cezası ile cezalandırılacaktır. Suç olan emrin yerine getirilmesi halinde emri veren de suça azmettiren sıfatıyla cezalandırılır. Suç oluşturan emirlerin yerine getirilemeyeceği bir anayasa hükmüdür. Bu hükmü düzenleyen anayasa maddesinde, askeri hizmetlerin görülmesi ve acele hallerde kamu düzeni ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla istisna getirilebileceği hükmü de yer almaktadır. Kanunla düzenlenmek şartıyla, askerlik ve güvenlik hizmetleri alanında astın amirin verdiği emrin içeriğini kontrolü engellenebilir. Esas olarak hukuka aykırı emirlerin yazılı olarak tekrarlanmasına bir istisna getirildiği görülmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu’nun 14. maddesinde astın amirlerine mutlak surette itaate, kanun ve nizamlarda gösterilen hallerde de üstlerine mutlak itaate mecbur olduğu belirtilmiştir. Askeri Ceza Kanunu’nun 41/2. maddesine göre, amir veya üstün, hizmete müteallik konularda verdiği emrin konusu suç oluştuyorsa, bu emrin yerine getirilmesinden emri veren sorumludur. Buna göre amir, hizmete ilişkin konularda astına konusu suç oluşturan emir verebilmekte ve böyle bir emre ast mutlak itaate mecbur kılınmaktadır. Bu hüküm konusu suç teşkil eden bir emrin yerine getirilemeyeceğini, böyle bir emri yerine getirenin sorumluluktan kurtulamayacağını belirten Anayasa hükmüne aykırıdır. Eğer ast amirin emrinin adli ve askeri bir suç maksadı ihtiva eden bir fiile müteallik olduğunu biliyorsa, emri yerine getirmeyebilecektir. Böyle bir durum söz konusu değilse ast amirin emrini yerine getirme mecburiyetindedir. Bu mecburiyet emri yerine getiren kişi bakımından TCK’nın 24/4. maddesindeki mazeret nedenini oluşturur. Bu kişi kusurlu kabul edilemediği için cezalandırılmaz²¹⁰.

Gerçekleştirilmesi tehdit teşkil edecek olan bir emrin bu kapsamda icra edildiği hallerde, emri yerine getiren kişi bakımından mazeret sebebi söz konusu olacak ve doğrudan emri verenin sorumlu tutulması cihetine gidilecektir. Örneğin, meşru bir gösteride atılan sloganları beğenmeyen bir amirin göstericileri dağıtmak için “dağılın yoksa kötü olacak” deyip emrindekilere havaya ateş emrini verdiği halde, bu emri vazifeten yerine getirmek zorunda olan astlar için mazeret nedeni bulunduğundan, yani kusurlu kabul

²⁰⁹ Üzülmmez, 2007: 118-119.

²¹⁰ Üzülmmez, 2007: 119-120.

edilemediklerinden sorumlulukları yoluna gidilemeyecek, yalnızca amir sorumlu tutulacaktır²¹¹.

2.3.2. Zorunluluk Hali

Zorunluluk hali kusurluluğu etkileyen hallerdendir. TCK'nın 25/2 maddesinde düzenlenen zorunluluk hali maddede; gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez şeklinde açıklanmıştır.

Zorunluluk halinin oluşabilmesi için failin kendisine veya başkasına ait bir hakka yönelik ağır ve muhakkak bir tehlike olmalı, bu tehlikeye fail kendisi bilerek neden olmamalı, bu tehlikeden suç oluşturacak eylemden başka yolla korunma olanağı bulunmamalı, tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmalıdır. Bu koşulları sağlayan zorunluluk haline örnek olarak; evinde çıkan yangından kurtulmak amacıyla pencereden başkasına ait park halindeki bir otomobilin üstüne atlayan kişinin bu şekilde araca zarar vermesi gösterilebilir.

Zorunluluk halinde failin eylemi hukuka aykırı olmaya devam etmekle birlikte fail bu eylemi nedeniyle kusurlu kabul edilmez ve cezalandırılması yoluna gidilmez. Bu şartlar altında eylem ceza hukuku anlamında kusurluluğu ortadan kaldırmakla birlikte hukuka aykırılığı devam ettiğinden diğer hukuk dalları yönünden failin sorumluluğuna gidilebilir, eylem bir tazminat davasına konu edilebilir²¹².

Zorunluluk hali altında işlenen tehdit suçu örneklerine uygulamada çok rastlanmamakla birlikte, intihar etmek amacıyla yüksek bir binadan atlamak üzere olan eşine, eyleminden vazgeçirmek için “atlarsan çocuklarımızı da ben buradan atacağım” diyen kişinin sözleri, eşini, çocuklarının hayatına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit etme niteliğinde ise de, başkasının hayatına yönelik ağır ve muhakkak bir tehlikeden onu kurtarma zorunluluğu ile tehdidin gerçekleştirilmiş olması nedeniyle fail kusurlu kabul edilmeyecek ve tehdit eylemi cezalandırılmayacaktır.

²¹¹ Üzülmez, 2007: 120.

²¹² Açıkgöz, 2005: 10. <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale1-3.htm> (erişim tarihi: 22/04/2018).

2.2.3. Cebir ve Tehdit

Suçun cebir ve tehdit altında işlenmesi TCK'nın 28. maddesinde kusurluluğu kaldıran bir neden olarak düzenlenmiştir. Maddede; karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit sonucu suç işleyen kimseye ceza verilmez. Bu gibi hallerde cebir ve şiddet, korkutma ve tehdidi kullanan kişi suçun faili sayılır denilerek cebir ve tehdit altında suç işlenmesi halinde failin işlediği suçun cezalandırılmayacağı ifade edilmiştir.

Cebir, zor kullanma anlamındadır. İşlenen suçta kusurluluğun ortadan kalkması için faile karşı kullanılan cebir ve şiddetin failin karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı boyutta olması gerekir. Bununla birlikte failin iradesinin tamamen ortadan kaldırılarak onun salt bir araç gibi kullanılması durumunda zorunluluk halini oluşturan cebrin varlığından söz edilmez. Böyle bir durumda failin aktif bir eylemi olmadığı için onu mutlak bir cebir ile araç olarak kullanan kişi suçun doğrudan faili olur. Mutlak cebir kullanılmak suretiyle araç olarak kullanılan kişinin bir eylemi olmadığı için suç işlemesi de söz konusu olmaz. Kusurluluk halini ortadan kaldıran cebir ise, failin iradesini etkileyen ve onu suç işlemeye mecbur bırakan zorlama gücüdür²¹³.

Tehditte ise suç faili gelecekte başına gelecek bir saldırı veya kötülükle korkutulmaktadır. Failin kusurunun kalkması için bu korkutmanın da, muhakkak ve ağır boyutta bir tehdit içermesi gerekir.

Cebir ve tehdit altında suç işleyen failin kusurunun ortadan kalktığından söz edebilmek için cebir ve tehdidin yöneldiği hukuki değerle, cebir ve tehdit altında işlenen suçla ilişkin hukuki değer arasında bir denge olmalıdır²¹⁴.

Karşı koyamayacağı veya kurtulamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır bir korkutma veya tehdit altında tehdit suçunun işleyen kişi, işlediği bu tehdit suçundan cezalandırılmayacaktır. Bu kişiye cebir veya tehdit uygulayarak tehdit suçunu işleyen kişi ise tehdit suçunun dolaylı faili olarak kabul edilecek ve bu suçun cezası ile cezalandırılacaktır. Örneğin; okuma yazma bilmeyen ancak hasmını tehdit etmek için ona imzasız tehdit mektubu gönderme düşüncesinde olan birisi, tehdit mektubunu yazıp göndermesi için bir başkasına karşı cebir uygular veya tehditle onu korkutursa, mağdura gönderilen bu tehdit mektubu nedeniyle, iradesi cebir ve tehdit altında sakatlanarak mektubu yazıp gönderen kişi değil, ona cebir ve tehdit uygulayarak mektubu zorla yazdıran kişi asıl sorumludur ve dolaylı fail olarak cezalandırılır.

²¹³ Üzülmüş, 2007: 121.

²¹⁴ Üzülmüş, 2007: 121.

2.2.4. Haksız Tahrik

Haksız tahrik TCK'nın 29. maddesinde düzenlenen ve failin ceza sorumluluğunu azaltan, kusurluluğa etki eden bir nedendir. Haksız tahrik düzenlemesinin yer aldığı madde; haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında suç işleyen kimseye, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine on sekiz yıldan yirmi dört yıla ve müebbet hapis cezası yerine on iki yıldan on sekiz yıla kadar hapis cezası verilir. Diğer hallerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir şeklindedir.

Haksız tahrik, haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet ve şiddetli elem etkisi altında olma şeklinde kanunda tanımlanmıştır. Suç işleyen fail suçu işlediği mağdur tarafından kendisine karşı gerçekleştirilen haksız bir fiil nedeniyle hiddetlenerek söz konusu suçu işlemişse bu durumda cezasında indirimle gidilmektedir. Mağdurun ortaya koyduğu haksız fiil failin iradesini olumsuz etkilemiş ve onun için tahrik unsuru olmuştur. Fail için haksız tahrik sebebi olan mağdura ait fiil ceza hukuku anlamında suç olmayabilir. Hukuk düzeni tarafından korunmayan herhangi bir haksız fiil ceza hukukunda haksız tahrik sebebi olabilir. Fail, haksız bir fiille süreci başlatmış, bu fiile karşılık mağdur tarafından ortaya konulan haksız fiilin etkisi altında da suçu işlemiş olabilir. İlk haksız hareketin failden geldiği bu gibi durumlarda failin haksız tahrik hükümlerinden istifade etmesi mümkün değildir. Yargıtay Ceza Genel Kurulunun 22.10.2002 tarih ve 2002/4-238 Esas, 367 sayılı kararı ile de benimsendiği üzere; ilk haksız hareketin kimden kaynaklandığı şüpheye yer bırakmayacak şekilde belirlenemediğinde ise, şüpheli kalan bu halin fail lehine değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yargıtay, kardeşinin darp edildiğini öğrenmesi üzerine elinde bıçakla olay yerine giden sanığın, mağdura "seni keserim" dediğini ileri sürmesi, kolluk görevlilerince düzenlenen olay tutanağının sanığın savunması ile benzer yönde olması ve sanığın kardeşinin doktor raporu içeriği karşısında, olayın çıkış sebebi ve gelişimi üzerinde durularak sonucuna göre TCK'nın 29. maddesindeki haksız tahrik hükmünün sanık hakkında uygulanma olanağının tartışılmamasını bozma nedeni yapmıştır²¹⁵. Bu kararda da görüleceği üzere tehdit suçunun da haksız tahrik altında işlenmesi mümkündür. Bu durumda fail tehdit suçunu işlemiştir. Ancak, suçu haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında işlemiş olması nedeniyle iradesine tesir eden haksız tahrik sebebiyle cezasında indirim yapılması yoluna gidilecektir.

²¹⁵ Yarg. 4. CD, T.19/03/2018, E. 2015/5412, K. 2018/5087, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 23/04/2018).

2.3. Suçun Özel Görünüş Şekilleri

2.3.1. Teşebbüs

TCK'nın 35. maddesi; kişi, işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamaz ise teşebbüsten dolayı sorumlu tutulur. Suça teşebbüs halinde fail, meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığına göre, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine on üç yıldan yirmi yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine dokuz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Diğer hallerde verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadarı indirilir şeklindedir.

Suçta teşebbüste fail suçu tamamlamak amacıyla hareket etmesine rağmen, elinde olmayan nedenlerden dolayı bunu gerçekleştirememektedir. Bu durumda ise kişiye tamamlanmış suça oranla daha az bir ceza verilmektedir. Ancak teşebbüs halinde karşılaşılan en önemli sorunlardan biri, 765 Sayılı TCK'nın yürürlükte olduğu dönemdeki “eksik teşebbüs” – “tam teşebbüs” uygulamasıdır. Çünkü, “eksik teşebbüs” – “tam teşebbüs” ayırımında her olaya uygulanabilen ve duraksamaya yer bırakmayan objektif bir ölçüt bulunamamaktadır. Bu nedenle suçun tamamlanamadığı durumlarda ceza miktarı belirlenirken, yapılan hareketin ulaştığı gerçekleşme aşamasından ziyade, fiilin doğurduğu zarar veya tehlikenin ağırlığı dikkate alınmalıdır. Çünkü bir olayda icra hareketleri bitmemesine rağmen ortaya çıkan zarar veya tehlike, icra hareketlerinin bitmesinden sonra meydana gelen zarar veya tehlikeden daha ağır olabilir. Özellikle silahla yapılan ve tekrarlanan hareketlerle gerçekleştirilmek istenen adam öldürme suçunda bu durum söz konusu olmaktadır. Örneğin tabancasındaki mermilerden sadece birini atıp mağduru yaraladıktan sonra engellenen fail, icra hareketleri bitmediği için adam öldürmeye eksik teşebbüsten dolayı, buna karşılık silahındaki tek kurşunu atıp mağdura isabet ettiremeyen fail, icra hareketleri bittiği için tam teşebbüsten dolayı cezalandırılmaktadır. 765 sayılı TCK'da yer alan eksik teşebbüs – tam teşebbüs ayırımının adil olmayan bir cezalandırmanın ortaya çıkmasına neden olması, ayrıca bu ayırımın sırf hareket suçlarında uygulanamaması nedeniyle 5237 Sayılı TCK'da yer alan teşebbüs düzenlemesinde eksik teşebbüs – tam teşebbüs ayırımına yer verilmemiştir. Bunun yerine adil ve eşit bir cezalandırma bakımından, teşebbüs hareketinin meydana getirdiği zarar veya tehlikenin ağırlığının esas alınması öngörülmüştür²¹⁶.

5237 Sayılı TCK'daki düzenlemeye göre; failin işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle ve doğrudan doğruya icraya başlamasına rağmen kendisi dışında gelişen bazı

²¹⁶ Madde Gerekçesi

nedenlerle tamamlayamaması durumunda, suç teşebbüs aşamasında kalmıştır. Buna göre ancak kasten işlenebilen suçlara teşebbüs mümkündür. Madde metninde yer alan, ‘kişi işlemeyi kastettiği bir suçu’ ifadesinden, taksirli suçların teşebbüse elverişli olmadığı sonucu çıkarılmaktadır²¹⁷.

Tehdit suçu genel anlamda teşebbüs olanağı olan bir suç değildir. Tehdit suçu kasten işlenen bir suç olmakla birlikte, sırf hareket suçu olması, yani hareketin ortaya konulması ile birlikte neticenin de gerçekleşmekte olması nedeniyle teşebbüse elverişli değildir. Failin tehdit suçunun görünümünü oluşturan saldırı, zarar veya kötülük tehdidini mağdura bildirmesiyle suç tamamlanır. Failin korku ve kaygıya neden olarak mağdurun iradesini etkilemeye elverişli eylemi nedeniyle mağdurun gerçekte bir korku yaşayıp yaşamadığının suçun tamamlanması açısından bir önemi bulunmamaktadır. Fail tarafından korku ve kaygıya neden olarak mağdurun iradesini etkilemeye elverişli eylemin ortaya konulması suçun oluşması için gerekli ve yeterlidir²¹⁸.

Doğrudan mağdurun yüzüne karşı söz ve davranışlarla işlenen tehdit eylemlerinde tehdit içeren sözün sarf edilmesi, tehdit davranışının gerçekleştirilmesi ile birlikte suç tamamlanmış olacağından, bu şekilde işlenen tehdit suçlarının teşebbüs aşamasında kalması da olanaklı değildir. Ancak mektup gibi bir takım vasıtalar kullanılarak işlenen tehdit suçlarının teşebbüs aşamasında kalması mümkündür. Örneğin, fail tarafından cezaevinden mağdura gönderilmek istenen tehdit içerikli mektubun mektup okuma komisyonunda okunduktan sonra mağdura gönderilmemesi yönünde karar verilmesi durumunda failin tehdit eyleminin teşebbüs aşamasında kaldığından söz edilir²¹⁹.

²¹⁷ Özgenç, 2006: 456; Sakar, 2009: 84.

²¹⁸ Üzülmüş, 2007: 121; Tarhan, 2007: 60.

²¹⁹ Yaşar vd., 2010: 3500; Üzülmüş, 2007: 123; Tarhan, 2007: 60; Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 1746; Parlar ve Utku, 2018: 30; Tezcan vd., 2017: 465; krş. görüş için bkz. Taneri, 2017: 70. “tehdidin mektupla işlenmesi halinde eylemin teşebbüs aşamasında kalacağı görüşüne katılmamaktayız. Bu durumda, yalnız fail tarafından bilinen bir eylem ceza hukuku açısından eylem olarak dahi değerlendirilemeyecek bir aşamadır. Ne uygulamada ne de Yargıtay kararlarında örneği yoktur”. “...Çankırı E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü bulunan sanığın, Ankara Açık Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü bulunan mağdura faks yoluyla gönderilmesi için Cezaevi İdaresi'ne verdiği mektubun içeriğinde geçen “..neyin var, neyin yok hepsi benim g...ndeki dona kadar almazsam bana da sarı A. demesinler.. ne düşünür ne yaparsın orasını sen düşün” şeklindeki sözlerinin, TCK'nın 106. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesine uyan sair tehdit suçunu oluşturduğu isabetli biçimde kabul edilmiş ise de, takibi şikayete bağlı olan bu suç nedeniyle mağdur C. D.'nin şikayette bulunmadığı ve gerek suç kanıtı olup dosya içinde bulunan mektup içeriği ve gerekse iddianamede anlatılan eyleme göre henüz kovuşturma aşamasına geçilmeden bu suretle açıkça anlaşılan suç vasfına göre suçun şikayete bağlı olduğunun tespit edildiği, bu itibarla CMK'nın 158/6. maddesinin olayda uygulama olanağının bulunmadığı ve bu aşamaya kadar mağdurun eylem ve suçtan haberdar olmadığı da gözetildiğinde, yargılama şartı olan şikayetin gerçekleşmesi beklenmek üzere CMK'nın 223/8. maddesi uyarınca “durma” kararı verilmesi gerekirken, yargılamaya devam edilerek mahkumiyet hükmü kurulması,

Kabule göre de;

2.3.2. İştirak

İştirak kelime anlamı olarak; ortaklık, ortak olma, bir işte yer alma, paydaşlık etme, bir işe, bir düşünceye katılma, katılım gibi anlamlara gelir²²⁰. Ceza Hukuku anlamında iştirak ise, en yalın anlamıyla suça katılma olarak tanımlanabilir. Suç oluşturan eylem yalnız bir kişi tarafından ortaya konulabileceği gibi, birden fazla kişi de suç işleyebilir. Bazı suçların işlendiğinden söz edebilmek için kanuni tanımındaki unsurlarda belirtildiği üzere birden fazla kişi tarafından suça konu eylemlerin gerçekleştirilmesi zorunludur. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçunda durum böyledir. Bu suçun oluşması için TCK'nın 220. maddesinde belirtildiği üzere en az üç kişinin varlığı gerekir. Suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu gibi suç için aranan fail sayısının birden fazla olması zorunlu olan suçlara katılan faillerin iştiraki 'zorunlu iştirak' olarak adlandırılmaktadır. Suçlar genel olarak ise tek faille işlenebilir. Tek faille işlenebilen suçlara başka kişilerin de katılması halinde suç ortaklığından yani iştiraktan söz edilir²²¹.

Suçta iştiraktan bahsetmek için, kanun tanımında ilgili suç tipi için zorunlu görülen sayıdan daha çok kişinin suçun işlenmesine katılmış olması gerekir. Tek fail tarafından işlenebilen suçlar yönünden bu sayı en az ikidir. Birden fazla failli suçlarda ise, suç için öngörülen kişi sayısının üzerinde kalan kişiler iştirak kapsamında değerlendirilebilir²²².

Suçta iştirak TCK'nın birinci kitabının, birinci kısmının dördüncü bölümünde düzenlenmiştir. Bu bölümde yer alan 'bağlılık kuralı' başlıklı 40. maddede; suça iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir. Suçun işlenişine iştirak eden her kişi, diğerinin cezalandırılmasını önleyen kişisel nedenler göz önünde bulundurulmaksızın kendi kusurlu fiiline göre cezalandırılır. Özgü suçlarda, ancak özel faillik niteliğini taşıyan kişi fail olabilir. Bu suçların işlenişine iştirak eden diğer kişiler ise azmettiren veya yardım eden olarak sorumlu tutulur. Suça iştiraktan dolayı sorumlu tutulabilmek için ilgili suçun en azından teşebbüs aşamasına varmış olması gerekir denilerek suça iştirakin şartları belirtilmiştir. Buna göre bir kişinin suça iştirak ettiğini söyleyebilmek için, ortada en azından teşebbüs aşamasında kalmış kasıtlı bir suç olması gerekir.

2-Suçta konu mektubun, cezaevinde oluşturulan Disiplin Kurulu'nca okunduktan sonra mağdura verilmemesi yönünde karar verildiği, sonra da gerek soruşturma, gerekse kovuşturma evrelerinde mağdura ulaşılamadığı dikkate alındığında, mağdurun kendisine yönelik tehdit içeren sözlerden henüz haberdar olmadığı, bu itibarla tehdide ilişkin neticenin gerçekleşmediği, bu aşamadan sonra yapılacak bildirimlerin de suçun tamamlanmasını sağlamayacağı ve böylelikle suçun teşebbüs aşamasında kaldığı gözetilmeden, tamamlanmış suçtan mahkumiyet kararı verilmesi kanuna aykırı..." Yargıtay 4. CD, T.02/03/2015, E. 2013/7913, K. 2015/26392, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 23/04/2018).

²²⁰ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5afad8952149f1.3298547

3 (erişim tarihi: 23/04/2018).

²²¹ Toroslu, 2005: 201.

²²² Toroslu, 2005: 208.

Suçta iştirak faillik ve şeriklik şeklinde iki grupta incelenebilir²²³. TCK'nın 37. maddesine göre suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri fail olarak sorumludur. Birden fazla kişinin suçu birlikte işlediği hallerde bu kişilerden her biri suçun müşterek failidirler. Müşterek failliğin varlığından söz etmek için birden fazla kişinin birlikte suç işleme kararlılığını ortaya koymaları ve suç teşkil eden fiil üzerinde ortak hakimiyet kurmaları gerekir²²⁴. Fiil üzerinde ortak hakimiyetin kurulup kurulmadığının belirlenmesinde suç ortaklarının suçun icrasında üstlendikleri rolleri ve katkılarının taşıdığı önem göz önünde bulundurulmalıdır. Suç ortaklarının suçun işlenmesinde yaptıkları katkının, diğerinin fiilini tamamladığı durumlarda da müşterek faillik söz konusu olacaktır. Buna göre her müşterek fail, suçun icrasına ilişkin etkin, fonksiyonel bir katkıda bulunmaktadır. Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur. Bu faillik türüne ise dolaylı faillik denilmektedir. Ortaklık, diğer bir ifadeyle şeriklik ise azmettirme ve yardım etme olarak ikiye ayrılır.

Azmettirme, TCK'nın 38. maddesinde düzenlenmiştir. Maddeye göre; başkasını suç işlemeye azmettiren kişi, işlenen suçun cezası ile cezalandırılır. Üstsoy ve altsoy ilişkisinden doğan nüfuz kullanılmak suretiyle suça azmettirme halinde, azmettirenin cezası üçte birden yarısına kadar artırılır. Çocukların suça azmettirilmesi halinde, bu fıkra hükmüne göre cezanın artırılabilmesi için üstsoy ve altsoy ilişkisinin varlığı aranmaz. Azmettirenin belli olmaması halinde, kim olduğunun ortaya çıkmasını sağlayan fail veya diğer suç ortağı hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası yerine yirmi yıldan yirmi beş yıla kadar, müebbet hapis cezası yerine on beş yıldan yirmi yıla kadar hapis cezasına hükmolunabilir. Diğer hallerde verilecek cezada, üçte bir oranında indirim yapılabilir şeklinde açıklanmıştır. Azmettirme; suç işleme düşüncesi olmayan bir kişinin, suç işlemeye karar vermesini sağlamaktır²²⁵.

Hangi fiillerin suça yardım etme kapsamında kabul edildiği ise TCK'nın 39/2 maddesinde tanımlanmıştır. Maddede açıklandığı üzere;

- a) *Suç işlemeye teşvik etmek veya suç işleme kararını kuvvetlendirmek veya fiilin işlenmesinden sonra yardımda bulunacağını vaat etmek,*
- b) *Suçun nasıl işleneceği hususunda yol göstermek veya fiilin işlenmesinde kullanılan araçları sağlamak,*
- c) *Suçun işlenmesinden önce veya işlenmesi sırasında yardımda bulunarak icrasını kolaylaştırmak* suça yardım etme olarak kabul edilen davranışlardır.

²²³ Özgenç, 2006: 487.

²²⁴ Özgenç, 2006: 487; Toroslu, 2005: 224.

²²⁵ Özgenç, 2006: 517; Toroslu, 2005: 225.

Kişinin eyleminin, bir suça katılma aşamasına ulaşmış ve ulaşmadığı, ulaşmışsa da suça katılma düzeyinin belirlenmesi için, eylemin bir aşamasındaki durumun değil, eylemin yapılması için verilen kararın, bu kararın icra ediliş biçiminin, olay öncesi, sırası ve sonraki davranışların da dikkate alınarak, tüm delillerin birlikte değerlendirilmesi gerekir. Zira "yardım etme"yi müşterek faillikten ayıran en önemli unsur, kişinin suçun işleniş sırasında fiil üzerinde ortak hakimiyetinin bulunmamasıdır.

İştirak düzenlemesi ile ilgili bu genel açıklamalardan sonra tehdit suçu yönünden suça iştiraki inceleyebiliriz. Tehdit suçu, tek bir kişinin suçun unsurlarını oluşturan eylemleri gerçekleştirmesi ile oluşan, yani tek bir kişi tarafından işlenebilen bir suçtur. Tehdit suçu bu şekilde münferiden bir fail tarafından işlenebileceği gibi, birden fazla kişi tarafından da işlenebilir. Birlikte mağdura karşı tehditte bulunması iradesine sahip birden fazla kişi suçun unsurlarına karşılık gelen eylemleri birlikte icraya koyarlarsa, bu kişiler işlenen tehdit suçunun müşterek failleridir. Tehdit suçunun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenebileceği kabulüyle bu hale suçun cezasını arttıran bir nitelikli hal olarak kanunda yer verilmiştir²²⁶. Daha önce de açıklandığı gibi tehdit suçunun müşterek fail konumundaki birden fazla kişi tarafından birlikte işlendiğinden söz etmek için tehdit nitelikli söz ve davranışların müşterek faillerin her biri tarafından hep birlikte ortaya konulması şart değildir. Bir fail tehdit söz ve davranışlarını mağdura iletirken iştirak eden diğer faillerin de bu fail ile dayanışma içerisinde orada bulunmaları, mağdurun korkusunu arttırmaya elverişli şekilde tehdide katkı sağlamaları yeterlidir²²⁷.

Bir kişi tehdit suçunun dolaylı faili olabilir²²⁸. Bir kimseyi silah zoruyla evinde tutan ve kendisi deşifre olmamak için, husumetli olduğu kişileri kendi telefonu ile bu şahsa aratarak onları tehdit etmeye zorlayan kişi tehdit suçunun dolaylı failidir.

Sanık K.'nin aşamalarındaki savunmasında, katılan ile tartışmaları üzerine yanında bulunan yeğeni Ş.'ye "eve git tüfeği getir" dediğini ve sanık Ş.'nin tüfekle ateş ettiğini belirtmesi karşısında, sanığın eyleminin TCK'nın 38. maddesinde düzenlenen "suça azmettirme" niteliğinde olup olmadığı tartışılmadan, yetersiz gerekçeyle silahla tehdit suçundan verilen beraat²²⁹

hükmünü bozan Yargıtay kararında da vurgulandığı gibi tehdit suçuna azmettirme yoluyla iştirak edilmesi mümkündür. Kararda da görüldüğü gibi mağduru tehdit etme düşüncesi olmayan failin tehdit suçunu işlemeye karar vermesini sağlayan kişi tehdit suçuna

²²⁶ Üzülmmez, 2007: 124.

²²⁷ Tarhan, 2007: 58; Taneri, 2017: 71.

²²⁸ Üzülmmez, 2007: 124.

²²⁹ Yarg. 4. C.D, T.14/12/2016, E. 2014/12698, K. 2016/15332, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 24/04/2018).

azmettiren kişi konumundadır ve TCK 38/1 maddesi gereği tehdit suçunun cezasıyla cezalandırılır.

Suçu işleyen failin, azmettiren kişinin isteğinin ötesinde bir eylem ortaya koyduğu durumlarda, bilgisi dışında sınır aşılan azmettirenin ancak azmettirdiği suçtan sorumlu tutmak gerekir²³⁰. Örneğin tehdidin basit şeklini gerçekleştirmesi yönünde azmettirilen failin, bunun ötesine geçerek silahla tehdit suçunu işlediği hallerde, kast göz önünde bulundurularak azmettirenin silahla tehditten sorumlu tutulması mümkün olmayacaktır²³¹.

Tehdit suçuna yardım eden düzeyinde katılmak da mümkündür. Tehdit suçunu işlemeye teşvik etme veya tehdit suçunu işleme kararını kuvvetlendirme veya tehdit niteliğindeki fiilin işlenmesinden sonra yardımda bulunacağını vaat etme, tehdit suçunun nasıl işleneceği hususunda yol gösterme veya tehdit fiilinin işlenmesinde kullanılan araçları sağlama, tehdit suçunun işlenmesinden önce veya işlenmesi sırasında yardımda bulunarak icrasını kolaylaştırma biçiminde ortaya konulan katılımlar tehdit suçuna yardım eden konumundaki katılımlardır. Hasmını tehdit etme kararı veren faile, mağdur taraf için, bunu fazlasıyla hak ettiği, başka türlü akıllanmayacağı gibi sözlerle manevi destek vererek failin bu kararını kuvvetlendiren kişi; fail tarafından kendisine verilen ve içeriğine vakıf olduğu tehdit mektubunu mağdura iletilmek üzere postaya veren kiři²³² tehdit suçuna yardım eden sıfatıyla katılan kişilerdir.

Tehdit suçuna iştirak eden kişinin hangi boyutta suça katıldığını tespit etme adına, ortaya konulan katılımın tehdit suçunun işlenmesi açısından mecburi bir katılım olup olmadığına bakılmalıdır. Bu katkının olmaması halinde tehdit suçunun işlendiğinden de bahsedemeyeceğimiz durumlarda suça katılımın müşterek faillik boyutunda, aksi halde diğer şartları da karşılamak kaydıyla yardım eden pozisyonunda olduğunu kabul edebiliriz²³³.

Suçta iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterli olduğundan, tehdit suçunun kanuni tanımındaki unsurları ortaya koyan kişinin kusurlu kabul edilmemesi nedeniyle cezalandırılmadığı durumlarda da suça azmettiren veya yardım edenlerin cezai sorumlulukları devam etmektedir²³⁴.

²³⁰ Akbulut, 2016: 644; Artuk vd., 2016: 658; Özgenç, 2006: 521; Hacıfazlıoğlu, 2014: 341.

²³¹ Üzülmöz, 2007: 125.

²³² Yaşar vd., 2010: 3501.

²³³ Üzülmöz, 2007: 127.

²³⁴ Üzülmöz, 2007: 127.

2.3.3. İçtima

Suçların içtimaı TCK'da birinci kitabının, birinci kısmının beşinci bölümünde, bileşik suç, zincirleme suç ve fikri içtima şeklinde üç başlık altında düzenlenmiştir. Ceza hukuku anlamında temel kural failin işlediği suç kadar cezaya çarptırılmasıdır. Bununla birlikte suçların içtimaı bölümünde yer verilen üç farklı durumda suç ve ceza uygulamaları yönünden bazı istisnai düzenlemeler kabul edilmiştir.

Bileşik suç, TCK'nın 42. maddesinde; *“biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz”* şeklinde tanımlanmış ve bu durumda içtima hükümlerinin uygulanmayacağı kabul edilmiştir. TCK'da tehdit, diğer bazı suçların unsuru niteliğindedir. Eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi (TCK m. 112), kamu hizmetlerinden yararlanma hakkının engellenmesi (TCK m. 113), inanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme (TCK m. 115), iş ve çalışma hürriyetinin ihlali (TCK m. 117), sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi (TCK m. 118), yağma (TCK m. 148), görevi yaptırmamak için direnme (TCK m. 265) gibi suçlarda tehdit bu suçların oluşması için gerekli unsurlardan birisidir. Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (TCK m. 109/2) ve konut dokunulmazlığının ihlali (TCK m. 116/4) gibi bazı suçlar yönünden ise tehdit, suçun ağırlaştırıcı nedeni olarak kabul edilmiştir. Bu şekilde tehdidin, diğer bir suçun unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturduğu hallerde bileşik suç hükümleri gereği tehdit suçundan ayrıca cezalandırma yoluna gidilmesi mümkün değildir. Fail yalnızca tehdit suçunun unsur olarak kabul edildiği suçtan cezalandırılacaktır.

Bununla birlikte tehditte bileşik suç hükümlerinin uygulanması için, ortaya konulan tehdidin, unsur olarak kabul edildiği suçu oluşturan eylemin gerçekleştirilmesinden önce veya en azından aynı zamanda ortaya konulması gerekir²³⁵. Örneğin, mağdurun rızasına aykırı olarak ve tehditle evine giren failin eylemi ağırlaştırıcı koşulları oluşmuş konut dokunulmazlığının ihlali suçunu oluşturmaktayken, failin, mağdurun rızasına aykırı olarak girdiği evinden çıktıktan sonra bir de mağduru tehdit etmesi halinde konut dokunulmazlığının ihlali suçu ile birlikte tehdit suçu da oluşacak, bu durumda bileşik suç hükümleri değil, gerçek içtima hükümleri uygulanacaktır.

TCK'nın 43. maddesinde yer verilen zincirleme suç hükümlerine²³⁶ göre ise; bir suç işleme kararının icrası kapsamında değişik zamanlarda bir kişiye karşı birden fazla kez tehdit

²³⁵ Tarhan, 2007: 62.

²³⁶ (1) Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi durumunda, bir cezaya hükmedilir. Ancak bu ceza, dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılır. Bir

suçunun işlenmesi halinde bir cezaya hükmedilecek ancak bu ceza arttırılacaktır. Tehdit suçunun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da zincirleme suç hükümleri gereği bir ceza verilir ve ceza arttırılır²³⁷. Kanun, suçun bir kişiye karşı değişik zamanlarda birden fazla kez işlenmiş olması şartını aradığından, oldukça kısa zaman aralıkları ile mağdura yöneltilen tehditler tek suç kabul edilmektedir. Nitekim Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin 28/02/2018 tarihli bir kararında da:

TCK'nın 43/1. maddesinin uygulanabilmesi için, bir suç işleme kararıyla, değişik zamanlarda aynı kişiye karşı aynı suçun birden fazla işlenmesi gerekli olup, dosyadaki mesaj tespit tutanağı incelendiğinde, sanığın müştekiye gönderdiği mesajların arasındaki zaman aralığının kısa ve mesajların sürekli olması karşısında, tehdit ve hakaret suçundan kurulan hükümlerde zincirleme suç hükümlerinin ne suretle oluştuğunun yöntemince açıklanmaması...

eylemler arasındaki zaman aralığı dikkate alınarak bozma nedeni yapılmıştır. Tehdit suçunun nitelikli hali ile temel halinin zincirleme şekilde işlenmesi halinde ise nitelikli hal üzerinden temel ceza belirlendikten sonra TCK 43 maddesi gereği artırım yapılacaktır²³⁹.

Fikri içtima ise TCK'nın 44. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddede yer alan düzenlemeye göre; işlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır. Tehdit suçu açısından fikri içtima hükümlerinin uygulanması; tehdit suçunun benzer suçlarla karşılaştırıldığı kısımda da işlediğimiz üzere, failin eyleminin hem hakaret hem tehdit veya hem genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması hem tehdit suçlarını oluşturduğu vb. hallerde söz konusu olabilir²⁴⁰. Failin tek bir eyleminin tehdit suçu ile birlikte bir başka suçun da oluşmasına sebebiyet vermesi halinde fail en ağır cezayı gerektiren suçtan cezalandırılır²⁴¹.

suçun temel şekli ile daha ağır veya daha az cezayı gerektiren nitelikli şekilleri, aynı suç sayılır. (Ek cümle: 29/6/2005 – 5377/6 md.) Mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da bu fıkra hükmü uygulanır. (2) Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır. (3) Kasten öldürme, kasten yaralama, işkence ve yağma suçlarında bu madde hükümleri uygulanmaz. (TCK 43 md.)

²³⁷ "...Tüm dosya kapsamı ve müştekiler B. ve L.'nin anlatımlarından, sanığın müştekiler B. ve L.'yi tehdit etmek amacıyla ateş ettiğinin anlaşılması karşısında, sanık hakkında zincirleme suç hükümleri gereği tehdit suçundan bir kez ceza verilip, bu cezanın 5237 sayılı Kanun'un 43/1. maddesi uyarınca artırılması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde eksik ceza tayini edilmiş ise de, aleyhe temyiz bulunmadığından bozma yapılamayacağı anlaşıldığından..." Yarg. 4. CD, T.22/02/2018, E. 2015/16100, K. 2018/3521, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 24/04/2018).

²³⁸ Yarg. 4. CD, T.28/02/2018, E. 2017/7391, K. 2018/4019, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 24/04/2018).

²³⁹ Polat, 2009: 243.

²⁴⁰ Başlı, 2016: 117; Üzülmüş, 2007: 127.

²⁴¹ "...Sanığın, müşteki A.'ya karşı silahla tehdit eylemini gerçekleştirdikten sonra, müşteki A. N.'nin evinin önüne giderek havaya doğru ateş etmesi şeklinde gerçekleşen olayda, suç yerlerinin birbirine yakınlığı gözetilerek, sanığın yürüyerek ya da bir araçla hareket edip etmediği tespit edildikten sonra sanığın eşinin amcası olan müşteki A. N.'nin evinin önünde yeni bir kasıtlı ateş edip etmediğinin belirlenmesi ve yeni bir kasıtlı hareket ettiğinin kabul edilmesi durumunda silahla tehdit ve genel güvenliğin kasten tehlikeye sokulması suçlarının oluşacağı, ancak TCK'nın 44. maddesinde düzenlenen fikri içtima hükmü uyarınca en ağır cezayı gerektiren silahla tehdit suçundan hükümlülük kararı verilmesi gerekeceğinin gözetilmemesi kanuna aykırı..." Yarg. 4. CD, T.26/03/2018, E. 2015/27598, K. 2018/5694, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 24/04/2018).

Aynı eylemde hem hakaret hem tehdit sözlerinin birlikte sarf edilmesi halinde ise gerçek içtima kuralları gereği her iki suçtan da cezalandırma yoluna gidilecektir²⁴². Ancak Yargıtay'ın; "...sanığın, katılana söylediği kabul edilen "kızı benim elimden neden aldınız, ben sizi öldüreceğim, sizin hepinizi tarayacağım, sizin hepinizin anasını avradını sinkaf edeceğim" şeklindeki sözlerinin bir bütün halinde tehdit suçunu oluşturduğu..."²⁴³ kararı ile aynı yönde bir çok kararı da bulunmaktadır.

5237 sayılı TCK 106/3 maddesinde *"tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçunun işlenmesi halinde, ayrıca bu suçlardan dolayı ceza verilir"* hükmü getirilerek, özel bir içtima kuralına yer verilmiştir. Yargıtay 4. Ceza Dairesi'nin bir kararında da; "...sanığın eşi mağdurla yaptığı tartışma sırasında mutfaktan aldığı bıçakla onu "seni erkeklere satacağım, bu gece eve gelme seni keseceğim, öldüreceğim" diyerek evden kovup apartman çıkışına kadar kovalaması şeklindeki eylemin, mağdurun vücut dokunulmazlığına yönelik olup objektif olarak korkutucu nitelikte bulunduğu, bu gibi olaylarda gerçek içtima öngören TCK'nın 106/3. maddesi de dikkate alınarak, tehdidin ciddiliğini göstermek amacıyla yaralama, mala zarar verme veya öldürme hallerinde sadece gerçekleşen araç suçlardan değil, hedeflenen asıl suçtan (tehdit) da ceza verilmesinin gerekeceği..."²⁴⁴ belirtilerek karara konu olayda yaralamaya teşebbüs suçundan mahkumiyet hükmü kurulmakla birlikte tehdit suçundan beraat kararı verilmesi bozma nedeni olarak kabul edilmiştir.

Bu fıkra kapsamında dikkat edilmesi gereken husus kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme suçlarının tehdit amacıyla işlenip işlenmediğidir. Bu fıkranın uygulanması için failin tek bir kasten öldürme, kasten yaralama veya malvarlığına zarar verme eylemi olmalı ve bu eylemlerini mağduru tehdit etme amacıyla gerçekleştirmelidir. Bunun ötesinde öğretide bazı yazarlar²⁴⁵ tarafından benimsendiği gibi tehdidin devamı olarak ortaya konulan eylemler bu kapsamda değildir. Failin önce tehdit edip ardından tehdidine konu olayı da gerçekleştirdiği durumlarda bu fıkra hükmü çerçevesinde değerlendirme yapılamaz. Örneğin, "seni döverim" deyip ardından da mağduru döven failin eyleminde gerçekleşen kasten yaralama eyleminin haksızlık içeriği tehdidi de kapsadığından artık ayrıca tehdit suçundan failin cezalandırılmaması gerekir²⁴⁶.

²⁴² Üzülmmez, 2007: 127.

²⁴³ Yarg. 4. CD, T.28/02/2018, E. 2017/7391, K. 2018/4019, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 24/04/2018).

²⁴⁴ Yarg. 4. CD, T.06/03/2012, E. 2010/3162, K. 2012/5192, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 24/04/2018).

²⁴⁵ Tezcan vd., 2017: 466-467; Üzülmmez, 2007: 127.

²⁴⁶ Özbek vd., 2016: 402-403.

TCK 106/3 maddesinde tehdit amacıyla işlenmesi halinde ayrıca bu suçlardan da failin cezalandırılması öngörülen suçlardan kasten öldürme suçu, tehdidiyle mağdurun korkutulduğu, hayata yönelik bir saldırının gerçekleştirilmiş halini; kasten yaralama suçu, tehdidiyle mağdurun korkutulduğu, vücut dokunulmazlığına yönelik bir saldırının gerçekleştirilmiş halini; mala zarar verme suçu ise, tehdidiyle mağdurun korkutulduğu malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratmanın hayata geçirilmiş halini ifade eder. Bununla birlikte hayata, vücut dokunulmazlığına yönelik saldırı tehdidi ile malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratma tehditlerine konu saldırı ve zararların gerçekleştirilmesinin, sayılan suçlar dışında başka suçlara vücut vermesi de mümkündür. Hayata, vücut dokunulmazlığına ve malvarlığına karşı suçlardan TCK 106/3 maddesinde sayılan suçlar dışında kalan suçlarla, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçların tehdit amacıyla işlenmesi halinde ise failin hem tehdit hem de ilgili suçtan cezalandırılması mümkün değildir. Fail yalnızca neticesi gerçekleşen asıl suçtan sorumlu olacaktır.

2.4. Yaptırım, Soruşturma Ve Kovuşturma Usulü

2.4.1. Yaptırım

İşlenen suça karşılık TCK’da yaptırım olarak uygulanan cezalar hapis cezaları ve adli para cezalarıdır. TCK’nın 106. maddesinde düzenlenen tehdit suçunun farklı görünüşleri için farklı cezalar öngörülmüştür. Tehdit suçun temel şekli olan, bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehditte, fail için altı aydan iki yıla kadar hapis cezası verilecektir. Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231. maddesine göre, sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmamasını ifade eder. Tehdit suçunun temel şeklini işleyen suç faili hakkında CMK’nın 231. maddesinde istenen diğer şartların da sağlanması halinde hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. TCK’nın 51. maddesine göre iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına mahkumiyet halinde ilgili maddede aranan diğer koşulların da karşılanması şartıyla cezanın ertelenmesi de mümkündür.

TCK’nın 49/2 maddesine göre hükmedilen bir yıl veya daha az süreli hapis cezası kısa süreli hapis cezasıdır. Kısa süreli hapis cezaları ise adli para cezasına veya TCK’nın 50. maddesinde belirtilen diğer seçenek yaptırımlara çevrilebilir. Tehdit suçundan verilen cezanın bir yıl ve altında olduğu hükümlerde, verilen cezanın hapis cezasına seçenek olarak getirilen

bu yaptırımlara çevrilmesi mümkündür. TCK'nın 50/3. maddesinde; “daha önce hapis cezasına mahkum edilmemiş olmak koşuluyla, mahkum olunan otuz gün ve daha az süreli hapis cezası ile fiili işlediği tarihte on sekiz yaşını doldurmamış veya altmış beş yaşını bitirmiş bulunanların mahkum edildiği bir yıl veya daha az süreli hapis cezası, birinci fıkrada yazılı seçenek yaptırımlardan birine çevrilir” denildiğinden, bu fıkradaki şartları sağlayan tehdit suçu failleri için hapis cezasının seçenek yaptırımlara çevrilmesi mecburidir.

TCK'nın 53. maddesinde, kasten işlenen suçtan dolayı hapis cezasına mahkumiyetin kanuni sonucu olarak belli hakları kullanmaktan yoksun bırakma tedbirinin tatbiki gerektiğinden, hapis cezasına mahkum edilen ve bu cezası ertelenmeyen tehdit suçu faili için de belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma tedbiri uygulanacaktır.

Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, ceza altı aya kadar hapis veya adli para cezasıdır. Tehdit suçunun bu görünümünde suç faili için hakimın takdirine bağlı seçimlik ceza öngörülmüştür²⁴⁷. Yargılama sonunda faile hapis cezası verilmesi düşünülürse bu ceza bir ay ile altı ay arasında olmak zorundadır. Çünkü TCK'nın 49/1 maddesine göre süreli hapis cezaları kanunda aksi belirtilmeyen hallerde bir aydan az olamaz. Bu suçu işleyen fail için adli para cezası seçilirse verilecek ceza 30 gün ila 180 gün arası adli para cezasıdır. TCK'nın adli para ceza hükümlerinin düzenlendiği 52. maddesinde, adli para cezasının beş günden az ve kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde yedi yüz otuz günden fazla olamayacağı belirtilmekle birlikte; aynı Kanun'un 61/9. maddesinde, adli para cezasının seçimlik ceza olarak öngörüldüğü suçlarda bu cezaya ilişkin gün biriminin alt sınırının, o suç tanımındaki hapis cezasının alt sınırından az; üst sınırının da, hapis cezasının üst sınırından fazla olamayacağı hükmü gereğince suç için öngörülen hapis cezasının alt ve üst sınırları göz önünde bulundurularak adli para cezası miktarı belirlenmelidir. Bu miktar belirlenirken de 52/2 maddesi gereğince bir gün karşılığı en az yirmi, en fazla yüz Türk Lirası olacak şekilde failin ekonomik ve diğer şahsi halleri göz önünde bulundurulmalıdır²⁴⁸. Fail için seçimlik cezalardan hapis cezası seçilmişse TCK'nın 50/2 maddesi gereği bu cezanın artık adli para cezasına çevrilme imkanı yoktur. Bununla birlikte aynı maddede belirtilen diğer seçenek yaptırımlara ise çevrilebilir.

TCK'nın 75. maddesinde 24/11/2016 tarihinde 6763 sayılı Kanun'la değişiklik yapılmıştır. Buna göre ön ödeme kapsamındaki suçların kapsamı önceki düzenlemede hapis cezasının yukarı sınırı üç ayı aşmayan suçlar olarak belirlenmişken, son düzenlemede hapis

²⁴⁷ Ercan, 2015: 109.

²⁴⁸ Meran, 2014: 36; Tarhan, 2007: 82.

cezasının yukarı sınırı altı ayı aşmayan suçlar ön ödeme kapsamına alınmıştır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehdit suçu da ceza süresi itibarıyla ön ödeme kapsamında kalmakla birlikte aynı zamanda uzlaşma kapsamındaki suçlar sınıfında yer aldığından, yine 75. maddede belirtildiği üzere ön ödeme kapsamında kabul edilemez.

Tehdit suçunun daha ağır cezayı gerektirir nitelikli hallerinin düzenlendiği 106/2 maddesine göre; tehdit suçunun silahla, kişinin kendisini tanınmayacak bir hale koyması suretiyle, imzasız mektupla veya özel işaretlerle, birden fazla kişi tarafından birlikte, var olan veya var sayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi halinde, fail hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Tehdit suçunun bu görünümü için fail hakkında suçun temel şekline göre daha ağır hapis cezası öngörülmüştür. İlgili fıkra müstakil bir ceza kabul edildiğinden, verilecek hapis cezası belirlenirken suçun temel şekli için öngörülen cezalardan hareket edilmeyecek, doğrudan 106/2 maddesi dikkate alınacaktır. Eğer failin eylemi tehdit suçunun nitelikli hallerinden birden fazlasına karşılık geliyorsa, bu durumda temel ceza belirlenirken hakkaniyet gereği alt sınırdan uzaklaşmak gerekecektir. Yargıtay bu konuya ilişkin bir kararında; olay anında sanık N.'in, yanında bulunup olaya müdahil olan diğer sanık Y. ile birlikte; katılan O.'nun başına silah dayayıp "seni öldüreyim mi, kim kurtarır seni" deyip, akabinde olay yerinden ayrılırken diğer sanık Y. ile birlikte "bizi şikayet edersen seni öldürürüz" demesi biçiminde gelişen olayda, sanığın silahla tehdit suçu yanında aynı eylemde diğer nitelikli hal olan TCK' nın 106/2-c maddesi uyarınca "birden fazla kişiyle birlikte tehdit" eyleminin de gerçekleşmesi nedeniyle, TCK'nın 61/1. maddesi uyarınca alt sınırdan ayrılarak hüküm kurulması yerine alt sınırdan hüküm kurulmak suretiyle eksik ceza belirlenmesini kanuna aykırı bularak bozma nedeni kabul etmiştir²⁴⁹.

TCK'nın 111. maddesinde ayrıca; tehdit, şantaj, cebir veya kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçlarının işlenmesi sonucunda yararına haksız menfaat sağlanan tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunacağı belirtilmiştir. Tüzel kişiler hakkındaki güvenlik tedbirlerine ilişkin hükümler ise TCK'nın 60. maddesinde; Bir kamu kurumunun verdiği izne dayalı olarak faaliyette bulunan özel hukuk tüzel kişisinin organ veya temsilcilerinin iştirakiyle ve bu iznin verdiği yetkinin kötüye kullanılması suretiyle tüzel kişi yararına işlenen kasıtlı suçlardan mahkûmiyet halinde, iznin iptaline karar verilir. Müsadere hükümleri, yararına işlenen suçlarda özel hukuk tüzel kişileri hakkında da uygulanır.

²⁴⁹ Yarg. 4. CD, T.22/10/2013, E. 2012/6677, K. 2013/26086, UYAP PORTAL, (erişim tarihi: 26/04/2018).

Yukarıdaki fıkralar hükümlerinin uygulanmasının işlenen fiile nazaran daha ağır sonuçlar ortaya çıkarabileceği durumlarda, hakim bu tedbirlere hükmetmeyebilir. Bu madde hükümleri kanunun ayrıca belirttiği hallerde uygulanır” şeklinde ifade edilmiştir.

2.4.2. Şikayet

TCK 106/1 maddesinin birinci cümlesindeki hayata, vücut dokunulmazlığına veya cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı tehditleri resen soruşturulur. Yani bu tür tehditlerde mağdurun failden şikayetçi olması fail hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasının bir şartı değildir. Yine bu tür bir tehdide muhatap olan mağdurun şikayetçi olmadığını beyan etmesi de fail hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasına engel teşkil etmez. CMK’nın 160. maddesine göre, Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle böyle bir tehdit suçunun işlendiği izlenimini veren bir hali öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar. Bir sonraki başlıkta inceleyeceğimiz uzlaştırma hükümleri saklı kalmak şartıyla soruşturma sonunda toplanan deliller tehdit suçunun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa Cumhuriyet savcısı CMK’nın 170. maddesi doğrultusunda şüpheli hakkında iddianame düzenler.

Bazı suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikayete tabidir. Hangi suçların cezai takibinin şikayet şartına bağlı olduğunu suçun yer aldığı ilgili kanun maddesine bakarak anlayabiliriz. Suçun takibi şikayete bağlı ise, bu husus ilgili kanun maddesinde veya varsa şikayet hususuna yer verilen müstakil bir maddede açıkça belirtilmiş olmalıdır. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağından veya sair bir kötülük edileceğinden bahisle tehdit suçunun işlenmesi halinde bu suçun takibinin mağdurun şikayeti şartına bağlı olduğu, madde metninde “mağdurun şikayeti üzerine” ifadeleri kullanılarak açıkça belirtilmiştir. Tehdit suçunun bu görünümünde fail hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun şikayetçi olmasına bağlıdır. TCK’da şikayetin süresi ve diğer şartları 73. maddede;

Soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olan suç hakkında yetkili kimse altı ay içinde şikayette bulunmadığı takdirde soruşturma ve kovuşturma yapılamaz.

Zamanaşımı süresini geçmemek koşuluyla bu süre, şikayet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar.

Şikayet hakkı olan birkaç kişiden birisi altı aylık süreyi geçirirse bundan dolayı diğerlerinin hakları düşmez.

Kovuşturma yapılabilmesi şikayete bağlı suçlarda kanunda aksi yazılı olmadıkça suçtan zarar gören kişinin vazgeçmesi davayı düşürür ve hükmün kesinleşmesinden sonraki vazgeçme cezanın infazına engel olmaz.

İştirak halinde suç işlemiş sanıklardan biri hakkındaki şikayetten vazgeçme, diğerlerini de kapsar.

Kanunda aksi yazılı olmadıkça, vazgeçme onu kabul etmeyen sanığı etkilemez.

Kamu davasının düşmesi, suçtan zarar gören kişinin şikayetten vazgeçmiş olmasından ileri gelmiş ve vazgeçtiği sırada şahsi haklarından da vazgeçtiğini ayrıca açıklamış ise artık hukuk mahkemesinde de dava açamaz

şeklinde açıklanmıştır. Bu hükümlere göre, TCK 106/1 maddesinin ikinci cümlesi kapsamında kalan bir tehdide muhatap olan mağdur, fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden itibaren altı ay içinde yetkili makamlara şikayette bulunmalıdır. Altı aylık süre hak düşürücü süredir. Bu sürenin durması veya kesilmesi söz konusu olmaz. Şikayet hakkı olan birden fazla mağdur varsa bunlardan bazılarının şikayet süresini geçirmiş olması diğerlerinin haklarını düşürmez²⁵⁰.

Şikayetin nasıl yapılacağı ise CMK'nın 158. maddesinde izah edilmiştir. Suça ilişkin ihbar veya şikayet, Cumhuriyet Başsavcılığına veya kolluk makamlarına yapılabilir. Valilik veya kaymakamlığa ya da mahkemeye yapılan ihbar veya şikâyet, ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. Yurt dışında işlenip ülkede takibi gereken suçlar hakkında Türkiye'nin elçilik ve konsolosluklarına da ihbar veya şikayette bulunulabilir. Bir kamu görevinin yürütülmesiyle bağlantılı olarak işlendiği iddia edilen bir suç nedeniyle, ilgili kurum ve kuruluş idaresine yapılan ihbar veya şikayet, gecikmeksizin ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. İhbar veya şikayet yazılı veya tutanağa geçirilmek üzere sözlü olarak yapılabilir.

Şikayet hakkı kişiye sıkı sıkıya bağlı haklardanır. Bu doğrultuda kural olarak herkes şikayet hakkını kendisi kullanır. Mağdur süresinde şikayette bulunmadan ölmüşse onun adına mirasçıları bu şikayet hakkını kullanamazlar. Bu duruma TCK'da getirilen tek istisna, 131/2 maddesinde hakaret suçuna ilişkindir²⁵¹. TCK 106/1 ikinci cümle kapsamında işlenen suçun mağduru küçükse, onun adına yasal temsilcisi şikayette bulunmalıdır. Kişinin şikayet hakkını kullanabilmesi için illa reşit olması gerekmez. Ayırt etme gücüne sahip olması yeterlidir. Yani şikayetin hukuki anlam ve sonuçlarını anlayabilmelidir²⁵². Uygulamada 15 yaşından büyük kişilerin ayırt etme gücüne sahip oldukları ve şikayet haklarını bizzat kullanabilecekleri kabul edilmektedir²⁵³. Yaşı küçük mağdurun yargılamanın devamı sırasında reşit olması veya ayırtım gücüne erişmesi halinde kanuni temsilcisinin şikayetten vazgeçme yetkisi kalmaz. Bu konuda artık mağdur kendisi iradesini beyan etmelidir. Mağdur ile kanuni temsilcisi arasında

²⁵⁰ Artuk vd., 2016: 579; Özbek vd., 2011: 121; Hakeri, 2016: 119.

²⁵¹ Tarhan, 2007: 72.

²⁵² Özbek vd., 2011: 121; Hakeri, 2016: 117.

²⁵³ "...Suç tarihinde ve ifade tarihinde 15 yaşından büyük olan mağdur E.'nin şikayet ve davaya katılma hakkının kendisine ait olduğu ve mağdurun 04.11.2014 tarihli celsede şikayetçi olmadığını belirttiği anlaşılmakla, katılan sıfatı bulunmayan yaşı küçük mağdura 5271 sayılı CMK'nin 234/2. maddesi gereğince atanan zorunlu vekilin hükmü temyiz etme hakkı bulunmadığından..." Yarg. 3. CD, T.19/02/2018, E. 2017/7352, K. 2018/2475, UYAP PORTAL, (erişim: 29/04/2018).

menfaat çatışması söz konusu ise, mağdura Türk Medeni Kanunu'nun 426. maddesi gereği temsil kayyımı atanması gerekir²⁵⁴.

Şikayetin sadece fiil belirtilmek suretiyle yapılması yeterlidir. Ayrıca suç failinin de belirtilmesi gerekmez. Şikayet hakkı sahibi her zaman şikayetinden vazgeçebilir. Şikayetten vazgeçme onu kabul etmeyen faili etkilemez. Bu durumda yargılamaya devam edilerek fail sanık hakkında hüküm verilir. Şikayetinden vazgeçen mağdurun, aynı olaya ilişkin sonradan tekrar şikayetçi olması mümkün değildir²⁵⁵. Şikayetten vazgeçme hükmün kesinleşmesine kadar hukuki sonuç doğurur. Kesinleşen hüküm sonradan şikayetten vazgeçilmiş olsa da infaz edilir. İştirak halinde işlenen tehdit suçunda mağdurun faillerden birisi hakkındaki şikayetinden vazgeçmesi diğer tüm failler hakkındaki soruşturma ve kovuşturmayı da düşürür. CMK 158/6 maddesine göre, kovuşturma evresindeyken suçun şikayete bağlı olduğunun anlaşılması halinde mağdur açıkça şikayetten vazgeçmezse yargılamaya devam edilir²⁵⁶.

TCK'nın 106/2 maddesinde yer alan tehdit suçunun daha ağır cezayı gerektirir nitelikli hallerinin gerçekleştiği olaylarda suçun takibi 106/1 birinci cümlede tanımlanan suçta olduğu gibi resen yapılır. Bu nitelikli hallerle birlikte ortaya konulan tehdidin malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağı veya sair bir kötülük edileceği tehdidi olması da suçu şikayete bağlı hale getirmez. Bu durumda da suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikayet şartı ile bağlı olmaksızın resen yapılacaktır²⁵⁷.

2.4.3. Uzlaştırma

Modern dönem ceza adalet sistemleri, hukuk sistemi tarafından tasvip edilmeyen haksız eylemlerde bulunan kişilere karşı takınılacak tavırla ilgili üç farklı adalet görüşünü benimsemişlerdir. Bunlardan cezalandırıcı adalet, ortaya konulan haksızlığa karşı ceza verilmesi gerektiği; tazmin edici adalet, mağdur tarafın zararının tazmin edilmesi gerektiği; onarıcı adalet ise, faile gerçekleştirdiği haksızlığı onarma fırsatı verilmesi veya ona onarıcı bir tepki verilmesi gerektiği görüşünü kabul eder²⁵⁸.

Uzlaştırma kurumu onarıcı adalet anlayışı benimsenerek oluşturulmuştur. Suçun bir haksızlık olduğu kabul edilerek, yapılan haksızlığın giderilmesi için mağdurun dikkate alınması gereken, önemli, saygıya değer bir özne konumuna getirilmesi, faille bir şekilde irtibat kurulması imkanı verilmesi nedeniyle mağdurun psikolojik yönden rahatlama imkanına

²⁵⁴ Albayrak, 2009: 98.

²⁵⁵ Albayrak, 2009: 98.

²⁵⁶ Özbek vd., 2007: 74.

²⁵⁷ Tezcan vd., 2017: 468; Parlar ve Hatipoğlu, 2010: 1746; Üzülmüş, 2007: 130.

²⁵⁸ Albayrak, 2011: 413; Uğur, 2010: 123.

kavuşması, mağduriyetin telafisine bağlı olarak intikam duygusunun yerini sükunete bırakması, devamı muhtemel husumetin ortadan kalkması nedeniyle güvenlik duygusu sağlanması ve uzun bir zaman alabilecek yargılama sürecinden ve bu süreçte yaşanması muhtemel yeni mağduriyetlerden korunması uzlaştırmanın mağdur için en önemli faydaları olarak sıralanabilir²⁵⁹.

Adaletin sağlanması için failin cezalandırılması tek başına yeterli değildir. Bunun yanında failin eylemi ile zarar gören mağdurun zararının da karşılanması gerekir. Tüm tarafların menfaatleri gözetilerek geliştirilen onarıcı adalet anlayışı suçla mücadele konusunda da duygusal ve etkili bir yöntemdir. Suçlulukla mücadelede diğer hiçbir yöntem onarıcı adalet görüşmeleri kadar başarılı değildir²⁶⁰.

Mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun yürürlükte olduğu dönemde, ceza soruşturma ve kovuşturmalarının uzun sürmesi, bu nedenle beklenen adaletin tesisinin zaman alması, gerek mağdur gerekse suç failinin haklarını zedeleyen bir gerçeklik olduğu gibi, bu durum mahkemelerin iş yükünün de zaman içerisinde gittikçe artmasına neden oldu. Bu problemlerin çözüme kavuşturulması için, dünyada birçok ülkede onarıcı adalet felsefi yaklaşımı temelinde ceza soruşturma ve kovuşturmalarında alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına hukuk sistemimizde de yer verilmesi gerektiği görüşü benimsenerek, bu doğrultuda 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile uzlaştırma yöntemi ceza adalet sistemimize kazandırılmıştır. Burada amaç hem yargısal makamlar üzerindeki iş yükünün azalmasına katkıda bulunmak hem de uyuşmazlık taraflarının gecikmeye mahal verilmeksizin tatmin edici bir çözüme kavuşmaları ve bu yolla adaletin sağlanmasıdır²⁶¹. Bu amaçlar doğrultusunda hayata geçirilen uzlaştırma ve diğer alternatif çözüm yolları uygulamalarının, kısa sürede olumlu yansımalarının görülmesi karşısında bu yöntemlerle çözüme kavuşturulabilecek uyuşmazlıkların kapsamı zaman içerisinde genişletilmiştir. Bununla birlikte alternatif usullerin etkin şekilde uygulanmasını sağlamak amacı ile Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde 10/10/2016 tarihinde Alternatif Çözümler Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Uzlaştırma müessesesi 5271 sayılı CMK'nın 253-255 maddeleri arasında düzenlenmiştir. İlk düzenlemede uzlaşma olan madde başlığı 24/11/2016 tarihli 6763 sayılı kanunla uzlaştırma olarak değiştirilmiştir. Aynı Kanun'la uzlaştırma yöntemi uygulanabilecek suçların kapsamı da genişletilmiştir. Bu değişiklik öncesinde uzlaştırma kapsamındaki suçlar;

²⁵⁹ Yavuz, 2015: 103-104.

²⁶⁰ Kaplan, 2015, AÜHFD., Onarıcı Adalet ve Türk Ceza Hukukuna Yansımaları, 64- 73.

²⁶¹ Tunç, 2010: 23-25.

soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı suçlar ile şikayete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın maddede sayılan; kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88), taksirle yaralama (madde 89), konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116), çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234), ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239) suçları ile sınırlandırılmıştı.

Uzlaştırma kurumunun etkinliğinin ve verimliliğinin artırılması amacıyla 6763 sayılı Kanun ile 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunun uzlaştırmaya ilişkin hükümlerinde de köklü değişiklikler ihdas edilmiştir. Bu bağlamda 5271 sayılı Kanun'un 253'üncü maddesinde yapılan değişiklikler ile uzlaştırma kurumunun uygulama alanı genişletilmiş; soruşturulması ve kovuşturulması şikayete bağlı olan suçların yanı sıra şikayete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın uzlaştırma yoluna gidilebilecek suçların sayısı artırılmıştır.

Bu kapsamda 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 106'ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan tehdit, 141'inci maddesinde düzenlenen hırsızlık ve 157'nci maddesinde yaptırım altına alınan dolandırıcılık suçları da uzlaştırma kapsamına alınmış, etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlara ilişkin sınırlama da kaldırılmıştır. Ayrıca kapsam bakımından yetişkinlerle çocuklar arasındaki mevcut eşitlik çocuklar lehine bozularak, uzlaştırma kurumunun kapsamı suça sürüklenen çocuklar için genişletilmiş, suça sürüklenen çocuklar bakımından, mağdurun veya suçtan zarar görenin gerçek veya özel hukuk tüzel kişisi olması koşuluyla; kapsamdaki suçlara ilave olarak üst sınırı üç yılı geçmeyen hapis veya adli para cezasını gerektiren suçlarda da uzlaştırma yoluna gidilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Bunun yanı sıra uzlaştırma süreci ve usulü de köklü olarak değiştirilmiştir. 6763 sayılı Kanun değişikliğinin yürürlüğe girmesinden önce, soruşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında kaldığının anlaşılması halinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi, şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunmakta, kamu davası açıldıktan sonra ise 5271 sayılı Kanun'un 254'üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca, kovuşturma konusu suçun uzlaşma kapsamında kaldığının anlaşılması halinde bu işlemler hakim tarafından yapılmakta idi.

Yapılan değişiklik sonrası; Cumhuriyet savcısı, hâkim ve kolluk görevlisinin uzlaşma teklifinde bulunma yetkisi kaldırılmış, her Cumhuriyet Başsavcılığında uzlaştırma bürolarının kurulması zorunlu hale getirilmiştir. Soruşturma evresinde şüpheli hakkında kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması halinde dosyanın uzlaştırma bürosuna gönderilmesi, büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacının taraflara uzlaşma teklifini yapması ve uzlaştırma sonucu düzenleyeceği uzlaştırma raporunu büroya iletmesi gerektiği hüküm altına

alınmıştır. Uzlaştırma süreci sonunda soruşturma dosyalarının ise, uzlaştırma bürosunda görevli Cumhuriyet savcısı tarafından sonuçlandırılması gerektiği ifade edilmiştir²⁶².

TCK'nın 106. maddesinde yer alan tehdit suçunun malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratılacağından veya sair bir kötülük edileceğinden bahisle gerçekleştirildiği hallerde suç şikayete bağlı olduğundan 5271 sayılı CMK'da 6763 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikten önce de uzlaştırma kapsamında idi. 6763 sayılı Kanun ile birlikte artık tehdit suçunun TCK 106/1 birinci cümlede düzenlenen temel hali de uzlaştırma kapsamına alınmıştır. TCK 106/2 maddesinde yer alan suçun nitelikli halleri ise her halükarda uzlaştırma kapsamı dışındadır.

Bahse konu değişiklik ile birlikte TCK 106/1 maddesine karşılık gelen tehdit suçlarında, şüpheli ile mağdurun uzlaştırılması girişiminde bulunulur. CMK 253/3 maddesine göre uzlaştırma kapsamına giren bir suçun, bu kapsama girmeyen bir başka suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde uzlaşma hükümleri uygulanmaz. Bu nedenle uzlaştırma kapsamındaki tehdit suçunun uzlaştırma kapsamında olmayan bir başka suçla örneğin silahla yaralama suçu ile birlikte işlenmesi halinde uzlaştırma hükümleri uygulanmadan soruşturma ve kovuşturma neticelendirilecektir²⁶³.

Failin uzlaştırmaya tabi tehdit suçunu işlediğine dair kamu davası açılması için yeterli şüphenin bulunması halinde, dosya uzlaştırma bürosuna gönderilir. Büro tarafından görevlendirilen uzlaştırmacı, şüpheli ile mağdura uzlaşma teklifinde bulunur. Şüphelinin veya mağdurun reşit olmaması halinde, uzlaşma teklifi kanuni temsilcilerine yapılır. Şüpheli veya mağdur, kendisine uzlaşma teklifinde bulunulduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır. Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukuki sonuçları anlatılır. Resmi mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye veya bunların kanuni temsilcisine ulaşılamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilmeksizin soruşturma

²⁶² <http://www.cigm.adalet.gov.tr/uzlastirma-alternatif-uyusmazlik-cozum-yontemlerinin-gelistirilmesi-ab-ortak-projesi-01483> (erişim tarihi: 30/04/2018).

²⁶³ "...TCK'nın 125. maddesinin üçüncü fıkrasının a bendinde düzenlenen kamu görevlisine hakaret suçu müstakilen uzlaştırmaya tabi değildir. Yine sanığa isnat edilen anılan Yasanın 106. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde düzenlenen sair tehdit suçu müstakilen uzlaştırmaya tabidir ancak, somut olayda kamu görevlisine hakaret suçuyla birlikte işlenmesi nedeniyle CMK'nın 253/3. maddesindeki düzenleme uyarınca uzlaştırma kapsamı dışında kalmıştır..." Yarg. 4. CD, T.15/12/2017, E. 2017/19084, K. 2017/28185, UYAP PORTAL, (erişim: 29/04/2018).

sonuçlandırılır. Birden fazla kişinin mağduriyetine sebebiyet veren bir tehdit suçundan dolayı uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, mağdurların hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

SONUÇ

Hürriyet, insanlık tarihi boyunca değişim ve gelişim göstermiş bir kavramdır. Kimi insanların bedenleri dahi hür olamadıkları kölelik dönemlerinden, toplum üyelerinin düşüncelerini önemsiz, tercihlerini etkisiz kabul eden siyasi yaklaşımların hakim oldukları dönemlere kadar, tarihin önemli bir bölümünde insanlar, kendilerinde doğuştan var olan özgür yaşama arzusunun üstünü örtmek mecburiyetinde bırakılmışlardır. Geçen zaman ve gelişen dünya şartlarında kendi kimliği ile var olma bilinci kazanan insan, hiç kaybetmediği hürriyet tutkusunu modern dönemlerde hayata geçirme imkanına kavuşmuştur. İnsan hakları ve demokrasi kavramlarının ön plana geçtiği modern zamanlarda, bireylerin hürriyetlerinin muhafazası ve güvenliklerinin temini en çok değer atfedilen konulardandır.

Devlet teşkilatlanmasının varlık kazandığı ilk zamanlardan bugüne, bu teşkilatlanmanın ana gayesi; bir otorite olarak idare ettiği toplumda düzenli bir işleyiş, huzurlu bir ortam tesis etmektir. Anayasa ve diğer normlar bu gaye doğrultusunda şekillenir. Günümüzde birey hürriyetini dikkate almayan modern bir hukuk sisteminden söz edilemez. Artık devletler toplumu oluşturan fertlerin hürriyetlerini, temel hak ve özgürlüklerini anayasaları ile güvence altına almışlardır. Hürriyete yönelecek olumsuz müdahaleleri de ceza hukuku aracılığıyla bertaraf etmek istemişlerdir. Bu doğrultuda kişi hürriyetini hedef alan eylemler suç kabul edilerek cezalandırılmıştır.

Çalışmamızın konusu olan tehdit eylemleri de birçok ülkede olduğu gibi Türkiye’de de ceza kanunları ile suç olarak düzenlenmiştir. Tehdit suçu adı altında suç olarak düzenlenen eylemler kişilerin huzurunu bozan, hür ve güvende olduğuna dair en temel duygularını sarsan, kişisel iradesini baskı altına alarak, onu istemediği bir yöne sevk eden, neticede bireyin kesinlikle muhatap olmak istemediği eylemlerdir. Gerçekten de kendisinin veya bir yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına bir saldırı gerçekleştirileceği tehdidi ile karşı karşıya olan birisinin kendisini özgür ve güvende hissetmesi, kişisel tercihlerini korkusuzca ortaya koyabilmesi veya huzur içinde hareket etmesi mümkün değildir. Birileri tarafından yöneltilen tehdit onu tedirgin etmiş, korku ve kaygı yaşamasına sebep olmuştur. Bireylerden, başkalarının eylemlerinin etkisi ile bu duyguları kabullenmeleri beklenemez. İnsanların bu hissiyat içinde kalmamaları, bu korkuyu yaşamamaları için buna sebep olan veya buna elverişli eylemlerin hukuk düzeni tarafından reddedilmesi, engellenmesi gerekmektedir. Ceza hukukunun amaçlarından birisi de kişilerin özgürlüğünü korumaktır. Bu amaç ekseninde 765

sayılı mülga Türk Ceza Kanunu ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda tehdit eylemleri hürriyete karşı suçlar başlığı altında suç olarak yer almıştır.

TCK 106/1 maddesi birinci cümlede düzenlenen kendisinin veya bir yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına bir saldırı gerçekleştirileceği tehdidi ile aynı fıkranın ikinci cümlesinde düzenlenen malvarlığı yönünden ciddi bir zarara uğratma veya sair kötülük tehdidi arasında gerek yaptırım yönünden gerekse soruşturma ve kovuşturma usulü yönünden farklı düzenlemelerin kabul edilmesinin nedeni, tehdidin yöneltildiği hukuki değerler arasındaki nitelik farkına bağlı olarak mağdurda oluşturacağı öngörülen etki kapasitesinin farklı olmasıdır. Kişinin hayatı, vücut ve cinsel dokunulmazlığı, malvarlığı karşısında üst bir korumayı gerektirir daha üstün hukuki değerlerdir. Bu değerlere yönelik saldırı tehdidinin mağdur üzerinde bırakacağı korku ve endişe hali ile malvarlığı veya başka hukuki değerlere yönelik tehdidin mağdur üzerinde bırakacağı olumsuz etkinin aynı olmayacağı da kuşkuyla yer bırakmayan bir gerçektir. Bu nedenle malvarlığına yönelik zarar tehdidi ve sair kötülük tehdidi eylemlerine, hayat, vücut ve cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı tehdidi eylemlerine göre daha az ceza öngörülerek, bu eylemlerin mağdurun şikayetçi olması şartıyla cezai takibe konu olacağının kabulü tabiidir.

TCK'nın 106/2 maddesinde düzenlenen ve tehdit suçundan verilecek cezayı ağırlaştırıcı nitelikli haller olarak kabul edilen eylemlerin, tehdide bu şekilde muhatap olan kişi üzerinde oluşturacağı korkutucu etkisi, suçun temel şeklinde karşılığını bulan eylemlerin korkutucu etkisinden daha kuvvetli olacaktır. Hayata, vücut ve cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı tehdidi ile malvarlığına yönelik zarar tehdidi ve sair tehditlerin silahla, birden fazla kişi tarafından birlikte ve var olan veya varsayılan suç örgütlerinin oluşturdukları korkutucu güçten yararlanılarak işlenmesi halinde, mağdur karşı tarafın bir anlamda güç gösterisi biçiminde tehdidini ortaya koyması nedeniyle kendisini daha korunaksız, güvensiz hissedecek, kendisini tanınmayacak bir hale koyan veya imzasız mektup gönderen failin eylemi ile de, kim tarafından tehdit edildiğini bilemediği için tedirginlik ve huzursuzluk kat sayısı artacaktır. Bu sebeplerle nitelikli fiillerle işlenen tehdit suçunun cezasının, temel şekilde işlenen tehdit suçuna göre daha ağır olması gerekmektedir.

Tehdit suçunun düzenlendiği maddenin birinci cümlesinde bir başkasını kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı ile tehdit etmekten bahsedilirken, ikinci cümlede yer alan malvarlığına yönelik tehdit veya sair kötülük tehdidinin kapsamına tehdidin yöneltildiği kişinin yakınlarının da girip girmediği madde düzenlemesinden net olarak anlaşılamamakla birlikte, birinci cümledeki tehdidin temel tehdit suçu olarak düzenlenmesi, ikinci cümledeki tehdidin ise suçun temel şekline göre daha az

cezayı gerektirir bir hal niteliğinde düzenlenmiş olması karşısında, bir tehdidin varlığından söz edilebilmesi için, bir başkasını kendisinin veya yakınının belirtilen hukuki değerlere saldırı, zarar veya kötülük tehdidi ile korkutmak gerektiği sonucuna varılabilir.

Maddede ifade edilen yakınlıktan anlaşılması gerekenin ne olduğuna da kanunda yer verilmemiş, sadece gerekçede; *“tehdit konusu kötülük, mağdura değil de, bir üçüncü şahsa yönelik olabilir. Ancak bu durumda mağdur ile üçüncü kişi arasında belli bir akrabalık, yakınlık ilişkisi mevcut olmalıdır”* şeklinde açıklığa kavuşturulmak istenmiştir. Esasında madde gerekçesinde madde metnindeki ötesinde bir açıklama getirilmediği ortadadır. Yakınlık kavramı zaten belli bir akrabalığı da içine almaktadır. Yakınlık kavramının kanun koyucu tarafından bilinçli olarak kullanıldığı, belli kişilerle sınırlayarak uygulama alanını daraltmak yerine, her olayda uygulayıcı tarafından değerlendirme yapılmasının daha doğru olacağı düşüncesinden hareketle bu şekilde maddenin düzenlendiği söylenebilir. Yine maddenin ilk fıkrasının ikinci cümlesi bakımından “sair kötülük” ifadesinin de, suçun uygulama alanını daraltmamak amacıyla bilinçli olarak kullanıldığını belirtebiliriz.

TCK’da tehdit bizzatihi suç olmakla birlikte, başka suçların unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini de oluşturabilmektedir. Bileşik suçlar olarak kabul edilen yağma, görevi yaptırmamak için direnme gibi suçların işlenmesi sırasında fail tarafından gerçekleştirilen tehdit eylemleri bileşik suç kuralları gereği ayrıca cezalandırılmayacaktır. Bu yönüyle tehdit genel ve tamamlayıcı bir suç olma özelliği taşır.

5237 sayılı TCK’nın 106/3 maddesinde, tehdit amacıyla kasten öldürme, kasten yaralama veya mala zarar verme suçlarının işlenmesi halinde ayrıca bu suçlardan da ceza verileceği hükmü öğretide farklı şekillerde yorumlanmıştır. Kimi yazarlarca, önce tehdit edilip ardından tehdide konu öldürme, yaralama veya mala zarar verme eylemlerinin gerçekleştirildiği durumlarda da bu fıkra hükmünün uygulanması gerektiği görüşü benimsenmiştir. Ancak fıkra da açıkça bu eylemlerin tehdit amacıyla gerçekleştirilmesinden bahsettiğinden failin önce tehdidi ortaya koyup ardından tehdit ettiği şey ile aynı kapsamda eylemde bulunduğu durumlarda gerçekleşen eylemin haksızlık içeriği tehdidi de barındırdığından ayrıca tehdit suçundan ceza verilemeyecektir. Tehdidin niteliğinin gerçekleşen eylemden farklı olduğu hallerde ise her durumda gerçek içtima kurallarının uygulanması gerekir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile ceza adalet sistemine kazandırılan uzlaştırma müessesesi, kapsama giren suçların taraflarını tatmin ederek, ceza yargılamasına göre daha hızlı ve etkili biçimde sonuca ulaştırması nedeniyle ceza sisteminde önemli yeri olan bir müessesedir. Uzlaştırma uygulamalarından beklenen faydanın kısa vadede

karşılanmış olması nedeniyle, ceza soruşturma ve kovuşturmalarında adaletin en hızlı yoldan tesisinin önünü açmak adına 24/11/2016 tarihli 6763 sayılı kanunla uzlaştırma usulü uygulanabilecek suç tiplerinin sayısı arttırılmıştır. İlk uygulamada, tehdit suçunun malvarlığına yönelmiş tehdit ve sair kötülük tehdidi görünümüleri, şikayete bağlı olması nedeniyle uzlaştırma kapsamına alınmıştı. 6763 sayılı kanunla yapılan değişiklik sonrası tehdit suçun temel şekli olan, hayata, vücut ve cinsel dokunulmazlığa yönelik saldırı tehditleri de uzlaştırma kapsamına dahil edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Akbulut, B. (2016). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Albayrak, M. (2009). *Notlu – Atıflı – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Albayrak, M. (2011). *Notlu – Atıflı – Uygulamalı Ceza Muhakemesi Kanunu*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Arslan, Z. (2005). *Anayasa Teorisi*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Artuç, M. (2008). *Kişilere Karşı Suçlar*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Artuk, M. E., Gökçen, A. ve Yenidünya, A. C. (2016). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Artuk, M. E., Gökçen, A. ve Yenidünya, A. C. (2014). *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Artuk, M. E., Gökçen, A. ve Yenidünya, A. C. (2015). *Gerekçeli Ceza Kanunları*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Başlı, S. (2016). *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Hürriyete Karşı İşlenen Suçlardan Tehdit ve Cebir Suçu*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Çınar, A. R. (2002). *Tehdit Suçu*. Turhan Kitapevi, Ankara.
- Demirbaş, T. (2016). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Doğan, K. (2014). “Tehlike Suçu İle Zarar Suçu Arasındaki Suçların İhtimai Sorunu”. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*. 5(16): 180-208.
- Dönmezer, S. ve Erman, S. (1997). *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku Genel Kısım*. Beta Yayınevi, İstanbul.
- Ercan, İ. (2015). *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. On İki Levha Yayıncılık, İstanbul.
- Erol, H. (2005). *Gerekçeli, Açıklamalı ve İçtihatlı Yeni Türk Ceza Kanunu*. Yayın Matbaacılık, Ankara.
- Eryılmaz, E. (2016). *5237 Sayılı Türk Ceza Kanununda Yağma Suçu*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gözler, K. (2008). *Türk Anayasa Hukuku Dersleri*. Ekin Yayınevi, Bursa.
- Hacıfazlıoğlu, A. (2014). *Teori ve Uygulamada Suça İştirak*. Bilge Yayınevi, Ankara.
- Hafizoğulları, Z. ve Özen, M. (2015). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar*. US-A Yayıncılık, Ankara.
- Hakeri, H. (2016). *Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Adalet Yayınevi, Ankara.

- Kaplan, M. (2015). “Onarıcı Adalet ve Türk Ceza Hukukuna Yansımaları”. *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 5(1): 60-86.
- Koca, M. ve Üzülmüş, İ. (2013). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Kocatürk, F. (2015). *Tehdit Suçu (TCK. m. 106)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Malkoç, İ. (2005). *Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu*. Malkoç Kitapevi, Ankara.
- Meran, N. (2007). *Açıklamalı-İçtihatlı 5237 sayılı Yeni TCK*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Meran, N. (2014). *Hürriyetten Yoksun Bırakma, Tehdit, Şantaj, Konut Dokunulmazlığını Bozma*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Okdemir, E., Ketten, S. S., Avşar, A. ve Önay, H. (2015). “Meşru Savunmada Orantılılık ve Durdurucu Güç Kavramı”. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 6(22): 123-131.
- Önder, A. (1994). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. İstanbul.
- Özbek, V. Ö., Doğan, K., Bacaksız, P. ve Tepe, İ. (2016). *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özbek, V. Ö., Kanbur, M. N., Bacaksız, P. ve Doğan, K. (2007). *Ceza Muhakemesi Hukuku Bilgisi*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özbek, V. Ö., Kanbur, M. N., Doğan, K., Bacaksız, P. ve Tepe, İ. (2011). *Ceza Muhakemesi Hukuku*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özbudun, E. (2004). *Türk Anayasa Hukuku*. Yetkin Yayınları, Ankara.
- Özgenç, İ. (2006). *Türk Ceza Kanunu Gazi Şerhi Genel Hükümler*. Adalet Bakanlığı, Ankara.
- Özgenç, İ. (2015). *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Özgenç, İ. (2018). *Suç Örgütleri*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Parlar, A. ve Hatipoğlu, M. (2010). *Açıklamalı – Yeni İçtihatlarla Türk Ceza Kanunu Yorumu*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Parlar, A. ve Utku, E. (2018). *Türk Ceza Kanunu’nda Tehdit, Konut Dokunulmazlığının İhlali ve Mala Zarar Verme Suçları*. Aristo Yayınevi, İstanbul.
- Polat, H. (2009). *Teori ve Uygulamada Cumhuriyet Savcısının El Kitabı*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Sabuncu, Y. (2005). *Anayasaya Giriş*. İmaj Yayınevi, Ankara.
- Sakar, A. (2009). *Tehdit Suçu*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Soyaslan, D. (2010). *Ceza Hukuku Özel Hükümler*. Yetkin Yayınları, Ankara.

- Sözüer, A. (1994). “Tehdit Suçu”. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, LIV: 125-146.
- Şahin, E. (2014). “Ceza Yargılamasının Tarihçesi”. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi* 5(18): 349-385.
- Şen, E. (2006). *Yeni Türk Ceza Kanunu Yorumu*. Vedat Kitapçılık, İstanbul.
- Taner, F. G. (2011). “Türk Ceza Hukukunda Şantaj Suçu”. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 92: 118-156.
- Taneri, G. (2017). *Tehdit Hakaret*. Bilge Yayınevi, Ankara.
- Tarhan, E. Ü. (2007). *Yeni Türk Ceza Yasasında Tehdit ve Hakaret Suçları*. Yetkin Yayınları, Ankara.
- Tezcan, D., Erdem, M. R. ve Önok, M. (2006). *5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu’na Göre Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Tezcan, D., Erdem, M. R. ve Önok, M. (2017). *Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku*. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Toroslu, N. (2005). *Ceza Hukuku*. Savaş Yayınevi, Ankara.
- Tunç, N. (2010). *Ceza Muhakemesi Hukukunda Uzlaştırma*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bilecik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilecik.
- Uğur, H. (2010). “Suça Sürüklenen ve Suç Mağduru Çocuklarda Uzlaşma”. *Terazi Hukuk Dergisi*, 3(43): 123-144.
- Üzülmez, İ. (2007). *Yeni Türk Ceza Kanunu’nun Hürriyete Karşı İşlenen Suçlar Sistemi Çerçevesinde Tehdit, Şantaj ve Cebir Kullanma Suçları*. Turhan Kitabevi, Ankara.
- Yalvaç, G. (2011). *Ceza ve Yargılama Hukuku Yasaları TCK – CMK – CGTİK*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Yaşar, O., Gökcan, H. T. ve Artuç, M. (2014). *Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*. Adalet Yayınevi, Ankara.
- Yavuz, H. A., (2015). “Onarıcı Adalet Ve Uzlaştırma Kurumu Bağlamında Ceza Adalet Sisteminde Mağdurun Konumu”. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 6(23): 85-115.
- Yenidünya, A. C. ve İçer, Z. (2014). *Suç İşlemek Amacıyla Örgüt Kurma (TCK m. 220- 221)*. Digesta Yayınevi, İstanbul.
- Yılmaz, E. (2003). *Hukuk Sözlüğü*. Yetkin Yayınları, Ankara.
- Yurtcan, E. (2012). *Hürriyete Karşı Suçlar*. Adalet Yayınevi, Ankara.

İnternet Kaynakları :

- Açıkgöz, A. N. (2005). Gerekçeli-Karşılaştırmalı ve Açıklamalı Yeni Türk Ceza Kanunu. <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale1-3.htm> (erişim tarihi: 22/04/2018)
- Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Resmi İnternet Sitesi, <http://www.cigm.adalet.gov.tr/uzlastirma-alternatif-uyusmazlik-cozum-yontemlerinin-gelistirilmesi-ab-ortak-projesi-01483> (30/04/2018)
- Akdoğan, G. “Liberalizm: Temel İlkeleri ve Düşünceleri” <http://akademikperspektif.com/2013/11/14/liberalizm-temel-ilkeleri-ve-dusunurleri/> (erişim tarihi: 15/04/2018).
- Başbakanlık Mevzuat Bilgi Sistemi. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.2709.pdf> (erişim tarihi: 15/04/2018).
- Başbakanlık Mevzuat Bilgi Sistemi. <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/5.3.765.pdf> (erişim tarihi: 15/04/2018).
- Erem, F. “Siyasi Haklara Karşı İşlenen Suçlar” <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/275/2511.pdf> (erişim tarihi: 18/04/2018)
- Gözler, K. “Temel Hak ve Hürriyetler” <http://www.anayasa.gen.tr/temelhaklar.htm> (erişim tarihi: 15/04/2018).
- Özek, Ç. “Türk Ceza Kanununa Göre Hürriyet Aleyhine Cürümlerin Genel Prensipleri” <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/96617> (erişim tarihi: 18/04/2018)
- Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük www.tdk.gov.tr
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Resmi İnternet Sitesi <http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-0593.pdf>

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Mahmut BIÇAKCI
Doğum Yeri - Tarihi	Antalya – 16/12/1983
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Antalya Anadolu İmam Hatip Lisesi
Lisans Diploması	Yakın Doğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Çalıştığı Kurumlar	Adalet Bakanlığı
E-Posta	mbicakci83@hotmail.com